

Revue

napětí a humoru

Klapka Galsworthy
Buchwald Bradbury
Roda-Roda Saroyan
Hitchcock Ó Henry
Twain Hoch Traven
Zec Thomas Cronin
Simenon Lockridge
Hering Tabi Seton
Sayers Fitzgerald

1 31. KVĚTNA 1978
ROČNÍK I.
CURYCH

Konfrontace

2 postakochi
dr. Boluslam Tumbira
Luzano
1992

Konfrontace

Roald Dahl
Dorothy Sayers
Mark Twain
J. R. Garden
Robert Schleckley
H. Slesar
A. Roda-Roda
B. Traven
O'Henry
Scott Fitzgerald
Janusz Oseka
Maurice Roland
Marc Fontenoy
Richard Schweitzer
Zoran Zec
Felix Derecki
Michael Gilbert
Jean Ambror
Marcel Montarron
Paul Arane
Helmut Hochrein
Johanns Rösler
Clark Howard
Jules Moinaux
Edward D. Hoch
Charles Bernard
George Simonson
John Galsworthy
Jerome Klapka Jerome
Ralph Wiener
Dorothy Parker
Heinz Rein
Ernest Thompson Seton
T.J. Story
Joseph Zobel
Fritz Laiber
A. P. Cechov
László Tabi
E. A. Carlson
A. J. Cronin

REVUE

napětí a humoru

A. Roda-Roda
Moudrý Joškele

z němčiny přeložil
Bohumír Kafka

V jste dosud o moudrém Joškelem neslyšeli? Byl to přece význačný muž! Rádce sedmi okresů. Kdo si nevěděl rady, chodil k moudrému Joškelemu; Joškele se na dvě minuty zamyslí a hned rozhodl: tak či onak.

V místě byla jedna starší paní, jmenovala se Pollaková, Pini Pollaková. Zemřel jí muž. Měla však sedm dětí, jedno menší nežli druhé. Dodala si srdnatosti a šla za moudrým Joškelem.

„Joškele,“ řekla, „z čeho mám žít? Nejsem nic, nevím nic a neumím nic. Mám ale sedm hladových dětí a je mi jich moc líto.“

Joškele nakrabil čelo a řekl: „Velice svizelný případ.“ Hloubal a hloubal — a náhle rozzářen a jist si vítězstvím zvolal: „Pinileben, bude žít z hlouposti lidí. Staneš se doktorkou.“

„Joškele! Bože chraň — nezbláznil jste se? Já? Doktorkou?“

Joškele jenom zamrkal očima, popadl paní Pollakovou za ruku a vedl ji na zahradu.

„Pinileben, koukni se, z téhle bylinky — je to zázračná bylinka — budeš vařit thé a tím kurýrovat všechny nemocné. Věnuju ti plnou hrst. Běž a buď chytrá.“

„Když ale... když už bylinku mít nebudu?“

Joškele se rozčílil. „No tak poběžíš do zahrady a natrháš si tu trávu sama!“

A paní Pollaková se stala doktorkou. Nečekala, až ji zavolají; když zaslechla, že ta a ta žena má

dnu, šla tam a uvařila jí thé. A když slyšela, že jiná žena má horečku, šla tam a uvařila jí thé. A jestli se někomu potily nohy nebo měl zarudlé oči — paní Pollaková vařila thé.

Po čtyřech týdnech přišel za paní Pollakovou úplně cizí člověk a řekl: „Paní Pollaková, má žena leží jako šestinedělka a tuze trpí. Nechtěla byste, milá paní Pollaková, k ní zajít a dát jí trochu vašeho vyhlášeného thé?“

Od té doby už chodila paní Pollaková proto, že ji zavolali. A neúnavně vařila thé. Jenom tu a tam musila změnit bydliště — kvůli závisti doktorů. A tak za třináct roků bydlila v devětadvacáté vesnici. Děti dorostly — dcery se provdaly — paní Pollaková nevařila už thé na úvěr — a přišla jenom tehdy, když ji odvezli.

„Koukněte se,“ řekl jednoho dne staříčkový Joškele svým dětem, „víte, nač bych měl chut: na opravdu dobrého kapra v tučné polské omáčce.“

Večer se kapr dusil na pávci.

Joškele mu vyloupl žábry, vzal si největší a nejlepší díl — a jedl a mlaskal a lebedil si... náhle však rozpráhl ruce do výše, koulel očima a zmodral v obličejí, až byl modřejší než ten kapr. A chropičl a v jicnu mu trčela rybí kost.

„Proboha, proboha, tatinku!“ volaly dcery. „Doktora, doktora!“ překřikovali je synové, ale matka rozhodla: „Na co doktora? Doktor přece nemůže pomoci! Rychle zapřáhněte koně a přivezte paní Pini Pollakovou.“

Joškele ležel na pohovce a neslyšel nic a nevěděl o ničem; jenom chrčel a těžce dýchal — dobrou půl hodinu, nejtěžší ve svém životě.

Vtom se otevřely dveře — a kdo se vsunul dovnitř? Paní Pini Pollaková, ověšená zlatými šperky, v šusticím hedvábí, paní Pini Pollaková — poprvé za svého doktorování málomluvná a rozpačitá.

„Joškele, co je, co se stalo? Slyším: Rybí kost

v jícnu?"

Tu se podíval Joškele vzhůru. A hltal paní očima a usilovně vzpomínal.

Pojednou to věděl.

„To je přece... to je přece paní Pollaková, které jsem před třinácti roky..."

Nato paní Pollaková skromným, nejistým hlasem řekla: „Joškele... já... vám uvařím thé.“

„Pini! C—o b—udeš vařit?? Thé??? Ty??? Mně???"

Joškele se smíchy rozeřval. Smál se a soptěl vzteky a chrchlal a otočil se a říčel.

A rybí kost byla venku.

„No," uraženě pověděla paní Pollaková, „na ten jeden hlt thé jste si v zájmu mé dobré pověsti taky už mohl počkat.“

Edward D. Hoch

Snih a osud

z angličtiny přeložila

Helena Weidenhofferová

Přes noc se citelně ochladilo. Bezútešna korejská krajina se pokryla prvním sněhem. Philip Barden se na ni díval okénkem stanu, když si natahoval holínky. Miloval snih pro jeho měkkou krásu, miloval jej odedárna, již ve svém domově v Minnesotě, kde jej neměřili na centimetry, ale spíše na stopy.

„Dnes ráno vyrazíme," pravil seržant svým chraplavým hlasem při procházce mezi stany, „připravte si sněhové košile.“

Barden prohrabal svou výzbroj a položil si na vrch bílou plátěnou větrovku s kapucí, která se měla nosit přes uniformu. Poprvé jim bylo nařízeno obléci tenhle ochranný oblek, přestože jim bránil v po-

hybu. Možná, že je na pochodu kolem zasněžených hřebenů přece jen poněkud ochráni před dalkovými ostrostřelci.

Seržant svolal mužstvo kolem sebe a sdělil jim: „Naše výzvědná služba nám oznámila, že dnes budeme pravděpodobně napadeni. A nebudou to Sererokorejci, ale Číňané.“

„Nevidím v tom žádný rozdíl, jsou všichni stejně žlutí a šikmooci.“

„To jsi ale vedle, Číňani jsou daleko ostřejší a ne tak lehce k zastavení.“

„Pár ostrých ran pěkně pod pás je zadrží.“

Seržant byl příliš starý, aby to bezstarostné mladické vychloubání považoval za statečnost. Povzdechl a jeho dech se sražel v mrazivém vzduchu.

„Bardene, vezmi si tři muže a snaž se ochránit naše levé křídlo. Dávám ti, no, osm minut, abys zaujal svou pozici. Pak se my odsuneme.“

Ti tři muži se za ním pak těžce ploužili ve vysokém sněhu. Barden se usmál. Měli teď vítr v zádech, takový čerstvý zimní vítr, jako u nich doma v Minnesotě.

„Tohle není vůbec nic proti sněhu u nás v Minnesotě. U nás doma byla sněhu vždycky v zimě nad hlavu. Vyrostli jsme vlastně ve sněhu, můj bratr a já.“

Tato slova mu promítla hlavou vzpomínky jako film zpět, ke sněhu a k radovánkám v něm a s ním, zejména v té jedné zimě, poslední zimě s bratrem.

Tommy byl o tři roky mladší než Philip a jenom neustálé hrozby maminky mu mohly udržet Philipovu společnost, zejména v těch bezútešných zimních dnech, kdy je závěje odřízly od ostatních kamarádů. — „Philippe, nesmiš z domu, když nevezmeš Tommyho s sebou. Neměl by si s kým hrát.“ A potom, když už Philip táhl tu hroznou přítěž, Tommyho, za sebou, přišel poslední rozkaz. „A dávej na něj pozor, ať se mu nic nestane. Nedovol mu lézt na stromy! Je ještě malý...“ a tak to šlo dál.

Tommy Barden byl malý a neduživý. Rozhodně byl menší a neobratnější než býval Philip v deseti letech. Timto politováníhodným slabochem mohl Philip jen pohrdat.

A přece jen byly zimy ve sněhu ohromná legrace. Třeba jen ty koulovačky! Ty hry na válku, kdy se závěje měnily v zákopy a zasněžené pláně v bitevní pole. Ano, to byly věci, které činily zimu i Tommyho snesitelnějšími.

„Ty budeš Japonec.“ Určil Philip. Tommy slabounce odporoval: „A proč musím vždycky dělat Japonce?“

„Protože Japonci jsou malí a ty jsi taky malý.“

Hrávali si v hlubokém sněhu pod mohutnou borovicí, na kterou Tommy nesměl vylézt. Zanedlouho vydupali kolem černou plochu a jen nové vložky snášejíci se v noci, opět zahladily jejich stopy.

Philip vždycky vyhrál, ale Tommy si z toho zřejmě moc nedělal, vždyť jen tak mohl mít vůbec někoho ke hraní.

Otec byl veliký, šedovlasý muž, který sedával v létě na verandě a vyhlížel jako Pán Bůh. Tak si totiž Pánaboha Philip představoval. Pro nějakou záhadnou chorobu, nikdy o tom doma nepadlo ani slovo, přestal otec před rokem pracovat. V létě právě tak jako v zimě byl velkým stínem za novinami, někdy pozoroval hochy, někdy spal, ale byl vždy přítomen. Stejně jako Pánbůh. Otec končil jejich vzájemné rozmišky pevnou rukou.

Ve Philipově třinácté zimě práskl Tommy otci výsledky sněhových bitev a také tu cigaretu, kterou Philip tajně vykouřil za drogerií. Philip dostal nařezáno naposled. „Poď si hrát na válku, budeš Japoncem.“ — „Ne, já už si s tebou nechci hrát. Ty mi vždycky natlučeš.“ — „Slibuji, ti, že ti nic neudělám, ostatně můžeš zas utikat domů žalovat“

A tak Tommy vhuřnul do své jasně-červené kombinézy proti sněhu, která se vesele odrážela od bílého pozadí.

„Ale já si nechci hrát,“ opakoval ještě jednou, ale Philip běžel za ním a křičel: „Dávej pozor, mám kulomet! Ratatata...“

První salva ze vzdáleného pahorku trefila mladého Texasana, který pochodoval vedle Bardena. Byl mrtev okamžitě, krev zbarvila sníh a překvapený výraz zůstal na jeho mladé tváři. Barden s oběma zbývajícími muži se instinktivně vrhli do sněhu, když tu se druhá salva přehnala nad jejich hlavami. Ještě nikdy se Bardenovi nezdál sníh tak chladný.

„Potkalo to Texa,“ konstatoval jeden z mužů. „Myslel jsem, že nás ty bláznivé rubáše ochrání,“ stěžoval si druhý.

Barden se plížil ke straně a křečovitě se snažil udržet hlaveň karabiny suchou. „Asi nás našli dalekohledy. Vy zůstaňte tady a já se pokusím připlazit se k nim zezadu.“

„Sněhem?“

„Jsem na to zvyklý z domova.“

Zůstali tedy ležet vedle mrtvého kamaráda a on se dál plazil po břiše. Přišlo mu to, jako by se plížil za zimního rána, onoho posledního, ke svému bratrovi Tommymu.

„Vždyť se před tebou vůbec nemůžu schovat, ten můj oblek mě prozradí!“ křičel Tommy.

„Vylez tedy na strom, nebo se zahrab do sněhu. Počítám do deseti a pak tě začnu hledat.“

Barden si důkladně zakryl oči, byl pro fair hru i s bratrem, kterého nenáviděl. Pomalu počítal do desíti. Potom se rozhlédl po krajině. Viděl prohnutou větev starého vyschlého stromu, který čněl k nebi jako pohanský Bůh z pravěkých dob, viděl zrádné probleskování červeně pod přetíženou větví a hned věděl, kde se skrývá jeho oběť.

Philip Barden padl na břicho a plazil se vpřed.

To také patří ke hře. On byl Američan a malý Tommy v červeném overalu byl Japonec. A jako v každém filmu, vždycky vyhrál Američan. Umyje pěkně Tommymu nos ve sněhu, možná, že ho do něj pohřbí a tuto zimní hru navždy skončí.

Barden byl na poloviční cestě k pahorku, kde měli Čiňané své postavení, když rozpoutali oheň těžkými zbraněmi.

Granát zasáhl jeho dva druhy, jeden byl mrtev okamžitě, druhý chvíli zoufale křičel o pomoc a utíchl, teprve když druhý a třetí granát vzápětí vybuchly ve sněhu. Pevně se tiskl k zemi, a teprve když dopadly k zemi poslední střepiny, lezl dale. Na jednom místě prokukovala hnědozelená tráva a tak byl přinucen toto místo oblézt.

Každým okamžikem mohla kulka ukončit jeho život. Doufal, že nepřítel bude zaměstnán svým úmyslem pobít jeho kamarády, a že nezpozoruje jeho tiché přepadení. Ještě malý kousek... Když dolehly k jeho uším hlasy v neznámé exotické řeči, položil prst na spoušť své karabiny.

Barden už tam neviděl, ale stále věděl, že se Tommy skrývá pod suchou větví. Náhle si Philip představil zasněžený ráj, kde Tommy ve svém červeném overalu se stal Abelem, který byl zabit svým bratrem Kainem. Možná, že by to přineslo více zábavy než hra na válku. Ale biblické příběhy, tak, jak je znal z nedělní školy, líčily ráj zcela jinak. Tenhle vyschlý strom určitě nemohl poskytnout útulek hadovi. V jeho fantazii byl především Otec Bůh, i když nevěřil, že vždycky četl noviny.

Ne — nebyl to ráj. Ten byl za starým otcovským domem, tam, kde stál suchý strom na vyprahlé hně-

dé zemi, která byla teď pokryta sněhobílým sněhem. On byl Philip Barden, který si hrál se svým bratrem Tommym a neměl opravdu v úmyslu zabit svého bratra. Ne ve skutečnosti.

Jako rudý blesk se proti němu vrhl ze svého úkrytu Tommy, ale v mžiku jej Philip přemohl. „Teď tě mám, ty zatracenej Japončiku...“

Tři Číňané stali ve svých vatovaných uniformách kolem vrhače granátů. Dva z nich zastřelil Barden ze své pušky. Pak měla poruchu v nabíjení, asi ze zimy. Vrhli ji na třetího, ale ten rovněž padl k zemi, aby se uchopil zbraně. Barden vyrazil a padl do sněhu pět metrů před muže, který ho chtěl usmrtit. Dívali se na sebe. Zdálo se, že i Číňan je beze zbraně jako on. Možná, že má přece šanci, docela maličkou, ale přece jen naději.

Philip vytáhl pak Tommyho do sněhu, překotil se přes něho a tlačil malý obličejík hluboko do sněhu. Často si tak hráli doma v posteli, kde studený sníh nahradil chladný vyvětraný polštář. Vždycky vyhrál Philip, neboť byl větší, silnější, těžší. Vyhrál, neboť byl rozený vítěz.

Tommy se vzdával tradičními gesty poražených, ale Philip neuvolnil stisk. Tiskl a mačkal, jako by ani jeho ruce v teplých rukavicích nebyly částí jeho bytosti.

Barden nerozuměl, co Číňan křičel. Širokým obloukem celého ramene dozadu podařilo se nepříteli cosi sebrat ze země. Cosi černého. Byl to ruční granát. Barden poznal, že přišel okamžik, který by mohl být jeho poslední. Ale granát dopadl na zmrzlý svah

a kutálel se po něm dolů, pod pahorek. Vybuchl 300 metrů od nich.

Číňan se chtěl zmocnit jiné zbraně, ale Barden byl již na nohou a vražedným úderem jej srazil na zem ke svahu, Kouleli se spolu, až se Bardenovi podařilo zbrzdit, právě když ležel nahoře. Nepřítel byl malý a buclatý — jako kdyby to byl Tommy.

Nikdy si Barden neuvedomil, jak dlouho tiskl Tommyho obličejík do sněhu. Jemu to připadalo jako hodina, ale ve skutečnosti to bylo daleko méně. Tiskl ještě dlouho potom, kdy už se ruce přestaly bránit a život z tělůčka unikl. Když se Philip zvedl, necítil ani výčitky svědomí. Nebyl to ani jeho mladší bratr, který tu před ním ležel. Byl to cizinec, neboť svět byl plný cizinců. Ve válce se nezabíjejí bratři a byla to přece hra na válku. Ve válce se zabíjejí jen cizinci.

Ten Číňan klidně mohl být Tommy, jak se tak zatínal drápkovitými prsty do země. Barden se již cítil triumfujícím vítězem v rozhodném okamžiku. Byl to však opět Tommy... ještě naléhavěji. To však teď nebyla vzpomínka, byla to skutečnost.

Byla válka... Nebo to byla hra... Nebo vražda...
Je v tom vůbec rozdíl?

Přestože rodiče cosi tušili, nikdy se nedozvěděli pravdu o Tommyho smrti. Říkali, že Tommy spadl se stromu a udusil se ve sněhu. Neobvyklá smrt. Lidé se dívali po Philipovi všelijak, nikdo však své podezření nevyslovil. Nikdy už nezabil, až ho vstrčili do letadla a dovezli do Koreje.

V tu noc před odletem hledal ještě jednou ten kousek udupané země, stál pod suchou borovicí a tiše volal Tommyho jménem. Ale jeho bratr nepřišel, ačkoliv jejich hra už byla dávno u konce.

Zdali pak si také ten čínský voják jako dítě hrával? Všechno tohle prožil už jednou, před deseti

lety, za otcovským domem. Dokonce i ten snih byl tentýž. Již jednou přemohl svého nepřítele, kdyby to byl býval nepřítel. Nemůže přece podruhé zabít svého bratra.

„Všichni muži jsou bratři,“ řekl kdosi velice dávno.

„Vstaň, Tommy,“ křičel Barden do ucha svého nepřítele. „Už je pozdě, měli bychom jít domů.“

A uvolnil stisk.

A tu se ten Čiňan, který ještě nevěděl, že všichni muži jsou bratři, otočil a vbodl bajonet Philipovi Bardenovi do týla.

T.J. Story

Pokus

*z angličtiny přeložil
Marcel Bohdan*

Profesor se rozhlédl po svých posluchačích a s radostí konstatoval, že všichni sledují jeho přednášku se zájmem. Odkášlal si a pokračoval:

„Promyšlený a na základě rozumových dedukcí naplánovaný zločin je v dnešní době zastaralým přežitkem. Pokud jde o mě, jsem zastáncem okamžitého impulsivního rozhodování. Dokonalý zločinec moderní doby musí dokázat využít každé vhodné příležitosti. Jsem ochoten svůj výklad předvést názorně. Vy dva! Pojdte se mnou!“

Po chvíli jsme stáli s profesorem před vchodem do přepychového klenotnictví. U chodníku stál červený jaguár a těsně za ním druhý automobil, který byl však pozoruhodným opakem svého nablýskaného kolegy.

„Teď dávejte, kluci, pozor,“ řekl profesor. „Jíme, sedněte si rychle za volant jaguáru a spusťte mo-

tot. Já a Tom skočíme dozadu. Budeme v prachu, než se kdo naděje."

"Pane profesore," podotkl jsem, „v té staré rachotině někdo sedí."

"Co má být?" zeptal se Jim nevrle. Byl viditelně uchvácen našim dobrodružstvím. „Tenhle pradědeček dýchavičně fordky nás nedohoní ani za sto let."

První část pokusu se vydařila. Silné vozidlo vyrazilo jako plnokrevník od startu a rozběhlo se jako po másle.

"Povedlo se!" smál se profesor.

"Otočte se!" zvolal jsem. „Ten pradědeček dýchavičně fordky jede za námi."

Jeli jsme jako čerti, ale rachotící pronásledovatel nezůstával pozadu. Konečně jsme byli venku z města a Jim rozběhl vozidlo stovkou a pak stovadčítkou.

"Kdepak zůstal tvůj pradědeček?" posmíval se a začal si zpívat.

"Drží se nás jako pijavice," odpověděl jsem suše.

Jim přestal zpívat. Zafal zuby a šlápl na plyn. Proletěli jsme kolem červených světél malého města, řízli ostrou zatáčku do postranních ulic — ale starý automobil nám byl stále v patách.

"Musíme ho nějak setřást, Jime."

"Nestarejte se," zavrčel Jim vztekle.

Ohlédl jsem se a podíval se na starého vousatého chlapíka, který se krčil za sklem odřené fordky. Vtom to se mnou hodilo do strany, protože Jim řízl zatáčku na dvou kolech.

"Tohle ho poučí," sykl opovržlivě. „Něco takového dokáže jen tento báječný auták."

Starostlivě jsem pozoroval, že to dokázala i ta staré rachotina o vteřinu později.

"Zkuste něco jiného, Jime," vzdychl profesor a setřel si s čela kapky potu.

Jim provedl trik, který se již bezpočtukrát osvědčil. Auto se v plné rychlosti přitiskne náhle k samému okraji chodníku, prudce zabrzdí a nic netu-

šici pronásledovatel proletí mimo jako namydlený blesk. Než mu dojde, že jde o trik, a než dokáže zastavit, pronásledovaný hbitě otočí a ujede.

Jím to provedl znamenitě.

„Ukažte mi člověka, který by na tohle nenaletěl!“

Chlapík ve vysloužilé fordce na to nenaletěl. Naletěl však nosem svého ošoupaného chladiče plnou rychlostí do našeho elegantního autáku.

Ani ten nejchytřejší zločinec s pečlivě propracovaným plánem by nemohl tušit, že jaguár měl starou rachotinu ve vleku na silném laně.

Jerome Klapka Jerome

Psí omyl

z angličtiny přeložila

Dana Koulová

V našem městečku se v poslední době stalo několik krádeží, a tak se můj otec rozhodl, že koupí psa. Domníval se, že při chytání zlodějů bude nejlepší buldok, a tak jednoho dne přivlekl domů zvíře, které bylo velké pomalu jak kráva středního vzrůstu. Z mordy – tak se odborně nazývá psi tlama – mu čouhaly řady mohutných tesáků a řezáků, oči měl krvavé a tlapy jako medvěd. Prostě pes, proti kterému byl známý pes baskervillský něžný psiček, ležící v dámském budoáru na navoněném polštáři.

Moje matka se psa velice polekala.

„Přece nechceš.“ řekla otcí, „aby tahle bestie žila s námi v našem domě!?“

„Chci,“ řekl otec.

„Vždyť může někoho zakousnout!“ zvýšila hlas.

„Chci, aby někoho zakousnul... Zloděje!“

„Tome,“ řekla matka „svůj majetek máme samo-

zřejmě právo hájit, ale ne tak, že někomu tohle strašně zvíře ukousne nohu."

"Jeho noha bude úplně v bezpečí," rozpovídal se kupodivu otec, "když nám nepoleze do baráku..."

Měsíc se otec s matkou dohadovali, zda pes zůstane u nás či nikoliv. Buldok zatím žral jako vysoká pec a celý den prospal na nejpohodlnější a nejpěknější klubovce v hale. Na noc jej otec odtáhl do kuchyně, která byla v našem domě nejníže a měla okna do zahrady, takže byla pro případného zloděje nejvhodnější cestou do našeho domu.

Potom otec odcházel s matkou do ložnice v prvním patře a celou dobu se přeli. Matka vyčítala otci, že je krvelačný a on tvrdil, že je matka sentimentální. Někdy jsme je slyšeli ještě z ložnice.

Jednu noc matka vzbudila otce a řekla mu, že je dole v kuchyni zloděj.

Otec jen něco zamumlal a otočil se těžce na posteli, že se rozkývala jako loď v mírné bouři.

"Tome!" nedala se odradit matka. Tuto vlastnost jsme u ní již také znali. "Slyšela jsem, jak do kuchyně vlezl zloděj..."

"Tak ať vlezl," řekl rozespale otec. "Pes ho chytí..."

"Tome!" řekla matka potřetí — a to už bylo nebezpečné. "Přece nebudeš ležet klidně v posteli, zatímco to zvíře morduje člověka?"

"Nic jsem neslyšel," snažil se otec o likvidaci případu. "Nezdálo se ti něco?"

"Nepůjdeš-li ty dolů, půjdu já!" zvolala matka jako na divadle. A tak se otec s hekáním obouval do bačkor.

Matka měla pravdu. V kuchyni bylo světlo a také z ní znělo jakési mlaskání. Otec se potichu přikradl ke dveřím a potom je pomalu, tiše pootevřel.

Za kuchyňským stolem seděl neholený chlapík v promaštěné blůze a šátkem na krku a s čepicí staženou hluboko do očí. Zloděj. Pojídal uzené, zakusoval střídkou chleba, okurčičkou a zapíjel pi-

vem z otcova slavnostního püllitru.

Náš hlidač mu ležel u nohou, a zloděj mu občas ukrojil ze štrůčku našeho uzeného a podal mu plátek přímo do tlamy. Oba slastně funěli a mlaskali. Krvelačné oči měl ten pes upřeny na zloděje jako nevěsta po svatební noci na svého vyvoleného.

Otec byl tak šokován, že zapomněl na to, že není hrdina, a vrazil prudce do místnosti.

Zloděj vyskočil od stolu, zahodil nůž, s kterým krájel uzené a vyskočil oknem do zahrady.

Hned ráno odvedl otec psa do psince, kde ho koupil.

„Víte, proč jsem si koupil tohle obrovské zvíře?!“ řekl cvičitel.

„Chtěl jste mít dobrého hlidacího psa,“ odpověděl cvičitel.

Otec se snažil zachovat klid.

„Přivedl jsem však domů kamaráda zlodějů...!“ vyrazilo z otce přetlakem zlosti.

Když se uklidnil, vyprávěl cvičiteli příhodu včerejšího večera.

„Vaše reklamace je zcela oprávněná,“ řekl cvičitel. „Nechte mi tady psa čtyři dni a já ho dám do pořádku... Udělám z něho správného hlidače.“

Když nám po čtyřech dnech cvičitel psa přivedl opět do domu, můj otec chytře a prozíravě usoudil, že bude dobře, když psa nejprve vyzkouší. A tak najal jednoho velice statečného muže, aby se nám vloupal do kuchyně.

Statečný muž vlezl neohroženě oknem ze zahrady do kuchyně, aniž by náš buldok vůbec zvedl hlavu. Když však byl hrdina vevnitř místnosti, nastalo boží dopuštění. Štěstí, že ten najatý muž zvítězil kdysi na mistrovství Evropy v překážkovém běhu. Pes se tedy osvědčil.

Otec byl spokojen a těšil se na klidný spánek. Matčiny obavy o zdraví a život spoluobčanů v našem městečku — byť by to byli lidé, co nám lezou v noci do kuchyně — se mnohokrát zvětšily.

Minulo několik týdnů a přišla noc, ve které nejenže se vzbudila matka rámysem v kuchyni, ale i otec a půlka naší ulice. Otec tentokrát běžel bez matčina pobízení ze schodů do přízemí s revolverem v ruce jako Jesse James.

Kuchyň byla demolovaná. Na zemi ležel muž a volal o pomoc. A to proto, že mu náš statečný hlídací pes stál na prsou a strašlivě vrčel.

Otec namířil na ležícího muže revolver a já jsem odtáhl psa a uvázal ho k vodovodní trubce.

Potom jsem rozsvítil.

Na zemi bědoval strážník Henry.

„Proboha...!“ zvolal otec. „Jak jste se sem dostal?“

„Po vaší zahradě se plížil zloděj,“ začal vyprávět strážník Henry a zajíkal se přestátlým utrpením.

„Pronásledoval jsem ho. A když potom vlezl oknem do vaší kuchyně, tak jsem se vyšplhal za ním, abych ho zatkl...“

„A zatkl jste ho!“ vyhrkl otec.

„Jak jsem ho mohl zatknout, když mě to vaše zvíře drželo za nohu!“ zařval strážník Henry. „Zloděj si zatím uříznul kousek uzeného, v klidu je rozžvýkal a klidně odešel...“ A strážník Henry se málem rozplakal.

Příští ráno přitloukl otec na naši branku cedulku: Pes na prodej. A co je zajímavé — naše matka nechtěla psa prodat...

Paul Arane
Dobří lidé z Provence

*z francouzštiny přeložil
Jaroslav Hamza*

V tomto roce se bourci morušovi vůbec nevydařili. Dobrá paní Peyrollesová byla proto ve velmi špatné náladě.

„Deset liber přeřiva,“ vzdychala, „to nekryje ani cenu vajíček. Jak si mám koupit tu novou šálu?“

„Nech toho, Ambroisino, koupiš si šálu příští rok,“ napomínal ji manžel.

„Příští rok, to je dlouhá doba. A já s tou šálou počítala. Svou starou jsem již slíbila Školastice,“ nařikala dál paní. „Nejdřív měli bourci napilno s vylihnutím, ani nepočkali až se moruše zazeleňají. A tak jsme každé ráno se Školastikou jako dvě cikánky sbíraly listí ostružiníku kolem příkopů. Mám od toho ještě dnes rozpíchané ruce. A když podruhé bourci usnuli, kdo lezl na skály a vydával se v nebezpečí jen proto, aby pro ně natrhal levanduli a majoránku, která je probudí? Dobrá, všechno šlo svou cestou. A když všechno dobře dopadlo, přišla bouřka. Při prvním úderu hromu jsem se musela dívat, jak ta ubohá zvířátka umírala.“

Manželé Peyrollesovi, pan Victrice a paní Ambroisina, jak je jejich známí nazývali, byli ještě statní přes svůj pokročilý věk a žili ze své malé renty, z těch malých důchodů, které kdysi stačily, aby lidé spokojeně žili. V podstatě byli chudí, ale vůbec to nepozorovali, protože žili postaru, tak jako před padesáti lety.

Pokaždé když nadešel duben, nasadila paní Ambroisina každým rokem na půdě jednu nebo dvě unce housenek bource morušového. Když se chou

vydařil, mohli si staří manželé přilepšit. Chov bource morušového nebyl provozován v Cantepedrix po živnostensku. Zchudlí zaostali občané si v tomto zapadlém koutku Provence trochu přivydělávali. V tomto roce se však bourci nevydařili.

Pojednou se dobrosrdečný výraz obličeje pana Victrice vyjasnil.

„Ach, my jsme hloupi, mohu ti přece ten šál koupit. Vždyť máme k dobru ještě nájem za usedlost v Jas de Bram-Faim. Dosud jsme jej nikdy neinkasovali, i když je ta usedlost už dva roky, od té doby, co náš nebohý strýc umřel, naše. Ročně to dělá jedno sto padesát franků, to máš celkem tři sta franků... Vždyť to je právě ta suma, o které jsi se domnívala, že ji získáš z bourců.“

Oba dva byli nad tímto nápadem jak u vytržení. 300 franků je přece jen hodně peněz.

„Jak jsem na to jen mohl zapomenout!“

„A ten nájemce Fredéri, kterého ani neznáme, se přece taky už mohl ozvat sám.“

Po celý týden hovořili manželé Peyrollesovi o nastávající cestě. Nebylo to totiž tak jednoduché dostat se na usedlost Jas de Bram-Faim. Ležela vysoko v horách nad vesničkou Entrepierres. Bylo nutno počítat se čtyřhodinovým výstupem, a k tomu ještě sestup. V neděli bylo konečně vše připraveno. Jedna sousedka jim zapůjčila osla a pekař káru. Peyrollesovi se usadili na tomto nezvyklém vozidle obklopeni zavazadly a proviantem.

„Jeďte až do Entrepierres,“ radila Školastika. „Tam vám každý ukáže stezku, po které budete pokračovat. V polovině hory vypřáhnete těsně u pramene, káru tam nechte a paní si sedne na osla!“

Po čtyřech hodinách stoupání křovisky a kamením dospěli Peyrollesovi konečně ke ztracené usedlosti Jas de Bram-Faim.

„No, moc hezké to tu zrovna není,“ odvážil se podotknout pan Victrice.

„Pro pána krále, za 150 franků nájmu nemůže mít

přece zámek," namítla paní Ambroisina.

Pan Victrice pomohl manželce při sestupu s osla a oba se dali na pochod. Osel za nimi. To, co spatřili kolkolem, neslo pečeť chudoby a bídy. Při pomýšlení, že mají vymáhat nájemné, jim bylo trapné.

„Budeš mluvit první, Victrice!“ velela paní.

„Snad by bylo lépe, Ambroisino, kdybys začala ty.“ namítl nesměle manžel.

Když došli blíže ke stavení, vyběhli ze stohu slámy dva ježatí chlápci. Matka dětí seděla na pařezu a spravovala sukni.

Nezmýlili jste se?“ ptala se nejistě. „Snad jste chtěli navštívit Pierre Ecrire, to je níže, tam u pramene.“ Manželé Peyrollesovi se na sebe vzájemně podívali. Chyběla jim odvaha. Nechali tedy selku v domnění, že se zmýlili a že chtěli navštívit Pierre Ecrire,

Chudé selce se znatelně ulevilo. Doznala: „Víte měla jsem už strach, že jste pan a paní Peyrollesovi. Tato usedlost jim totiž náleží a my jim dlužíme peníze.“ Pak zavolala manžela: „Můžeš se klidně ukázat, to nejsou oni.“ Fredéri sestoupil ze seníka kde pracoval. Za ním vyběhly děti, jejich oči plásky shlížely na svět. Fredéri nabídl návštěvníkům mléko. Víno neměl. Pak přinesl ještě med v plástvích ořechy a jablka. „To je všechno, co tu máme. Země je chudá, neúrodná. Naštěstí majitelé nenaléhají na placení nájmu. To bychom to mohli jít rovnou zabalit. Majitelé jsou naštěstí velmi hodní lidé. Nikdy jsme je neviděli. Ale vy je jistě znáte, když přijíte dítě odtamtud.“

Victrice a Ambroisina doznali, že trochu znají rodinu Peyrollesovou. Mezitím den pokročil a bylo nutno se rozhodnout. „Mluv,“ pobídla paní svého manžela. — „Ne, mluv ty!“ ozval se Victrice. — Došlo to tak, že o nájmu nepromluvil ani jeden z nich.

Když se paní Ambroisina znovu usadila na osla přistoupila k ní selka a prosila: „Mohli byste p

nás něco udělat? Chceme totiž poslat něco těm hodným lidem tam dole.“ — Jednalo se o velkého hubeného kohouta, kterého přivázali k sedlu.

A když navečer vjížděli manželé Peyrollesovi do městečka, bylo slyšet, jak lidé říkají s lehkým nádechem závisti:

„Vidíte, pan Victrice a paní Ambroisina jsou už zpátky, a přivezli si nájemné z Jas de Bram-Faim.“

Zoran Zec

Všichni se baví

ze srbochorvatšiny přeložil

Miroslav Černý

Časně zrana, než jde do úřadu, přinese Žena z tržnice nákup a se skrytým polibkem ho položí u ženina lůžka. Potom si učeše nazrzlou kštici, namaže kníry krémem a dlouho si váže kravatu, která podle bůhvíjakého zákona se neustále naklání doleva. Na schodech pozdraví sousedku s vřelostí, jež později přinese plody, a lidé říkají: „Jaký je to dobrý člověk! Skromný a milý pán!“ K uctivému pozdravu připojí někdy i nějaký ten žert či lichotku, například řekne: „Vy ale vypadáte mladě!“ To rovněž lidi těší, a proto ho rádi potkávají, neboť všichni si přeji být trochu mladší, než jsou a také je potěší, když jsou druzí k nim uctiví a přivětiví.

Večer vodí Žena svou ženu do různých lokálů, divadel i kin a tam všude se chová jako člověk, který na nic nezapomíná, dokonce ani na vlastní ženu — což rovněž vyvolává všude dobrý dojem.

V kanceláři vykonává funkci pokladníka a chová se podobně. Lidé, kteří pracují s bankovkami, jsou často nervózní a podráždění, ale to o Zeňovi neplatí. Bere peníze do rukou, hladí je, jako když hladí vajíčka, nebo jako když se mazlí s koťaty, či jako když

laská poupata růží. Tak na něho peníze působí uklidňujícím dojmem. Lidé se diví a říkají: „Je jako stvořený pro toto místo. Jeho nemohou peníze zkazit, nemá prostě pro peníze slabost!“

V žertu se ho lidé ptávají, jak s těmi penězi zachází, zdali ho to povolání neunavuje, a on jim doboromyslně odpovídá. „Proč by mne to zmáhalo? Kolik pro sebe potřebuji, to si vždycky vezmu. Když žena potřebuje kabát... hop, vezmu hned šek na několik tisíc a kabát je... Žena chce na dovolenou, seberu odtud kolik je třeba na dovolenou. Proto jsem, přátelé moji, klidný a nic mne neuzrušuje. Kdo má peníze — je bez starostí.“ zakončí s jemným vtipem, dobrácky se usmívaje, náš občan a pokladník a přitom pohladí prsty tenkými jako citlivý klavírista, balíčky bankovek.

Ti okolo něho se dobře baví. Podobné vtipy se opakuji zvláště v předvečer dovolené a svátků. Tu mu obvykle říkají. „Copak ty, pokladníku, ty se teď budeš živit vepřovým a husou a my jenom hovězím...“

„Máte pravdu... Mám všeho dost!“ usměje se pokladník a dává si před jejich očima do kapsy celý sloupek velkých bankovek. Všichni se smějí, od smíchu skoro umírají, tak je ten dobrák polechtává úředními penězi — každému z nich by se hodily!

Když prázdniny skončí, ptají se ho kolegové žertem: „Kolik jsi utratil úředních peněz? Byla žena spokojena?“

„Jistěže... Byli jsme v novém hotelu... Utratil jsem za dvě noci celé tisíce, skoro jsem zapomněl že se musím vrátit do práce!“ Pokladník se usmívá a také všichni kolem propuknou ve smích.

Tak to šlo dost dlouho a lidé ho měli rádi, jako máme vždycky rádi duchaplné lidi, protože nás naplňují pohodou, rozhánějí starosti a zpříjemňují život. Potom se však stala jakási nepříjemná věc. Zatloual se nějaký účet, a když se ten účet hledal, na-

razilo se i na jiné účty, a když se sečetlo a odečetlo všechno kolem a kolem, objevila se vážná skutečnost, že jejich pokladník kradl, a to hodně. A když se ho pak ptali, proč to dělal, odpověděl jim se svým známým úsměvem, a dokonce s výčitkou v hlase: „Kradl jsem, to je jisté... ale vy jste o tom věděli a nic jste proti tomu neměli!“

„Jak to, že jsme o tom věděli?“ vyskočili ti okolo něho a div si to s lhářem nevyřídili pěstmi.

„Věděli jste to!“ řekl ten dobromyslný muž s klidem. „Neřikal jsem vám snad, že chodím do drahých hotelů a že tam rozhazují peníze? Nerovnal jsem před vašima očima bankovky do sloupků a nestrkal je do kapsy? Neřikal jsem vám jasně, že odtud беру tolik, kolik je kdy třeba na ženin kabát a na dovolenou? A vy jste, jen si to přiznejte, se tomu jen smáli, a teď říkáte, že to slyšíte poprvé!“

Nyní si ten dobromyslný člověk sedí klidně ve vězení a urovnává si svou nazrslou kštici. Když se u něho zastaví vězeňští dozorcí, a to bývá dost často, usmívá se a žertuje s nimi: „Už mám pilku a brzy odtud uteču, přátelé... tímhle oknem!“

I správce vězení zaslechne to žertování a potom, když má volno, se sem znovu vrátí.

„Tudyhle! Přeskočím tamtu zeď, přes živý plot se dostanu na trať a potom to už bude lehké...“ usmívá se spokojeně bývalý pokladník.

„A kdepak máš pilku?“ ptá se správce v dobré náladě.

„Ale tady!“ praví dobromyslný vězeň, nejlepší, jakého tu kdy měli, a ukáže prstem na polštář na vězeňském lůžku.

Správce se baví a s ním i všichni dozorcí, kteří zroní svazky klíčů, jako by se rozezněly všechny zvony na katedrále.

Georges Simenon
Všechno nebo nic

*z francouzštiny přeložil
František Just*

Marie Dudonová bydlela ve druhém poschodí a pro vodu musela chodit až na odpočívadlo mezi přízemím a prvním patrem. Nejhorší bylo, že potřebovala mnoho vody, protože měla malé dítě, takže musela chodit po schodech s konvemi několikrát denně.

Chýlilo se ke druhé hodině odpolední a manžel odešel pro podporu v nezaměstnanosti. Byl už tři měsíce bez práce — od té doby, kdy zatkli ředitele a zavřeli banku.

Položila v kuchyni na židli pod oknem kbelík s vodou, aby umyla okno. Stáhla záclony stranou, takže viděla na dvorek, kde běhalo několik slepic.

Madame Cassieurová přichází, aby mu dala lék, pomyslí si Marie Dudonová.

Za otlučeným rohem dvorku byla vidět zadní část výstavného domu, který byl obrácen čelem do Rue de la constitution. Bydlel v něm monsieur Cassieu, jehož speditérství byl jeden z nejlépe kvetoucích obchodů ve městě. Ležel na lůžku a Marie Dudonová viděla přímo do jeho pokoje v prvním poschodí, když se dívala dolů, protože záclonky zakrývaly jen dolní polovinu okna. Starý muž měl záchvat pakostnice, která ho upoutala jednou nebo dvakrát za rok na lůžko.

Byl to nelitostný, lakomý muž. Jeho druhá žena Mathilde byla o dvacet letů mladší a kolovaly o ni nechalné pověsti.

Dítě spalo a Marie Dudonová se dala do mytí okna. Mokrou rukou odehnala mouchu, která se

usadila na čele, a pak se naklonila, aby lépe viděla.

Madame Cassieuxová vstoupila do ložnice a nemocný odložil noviny. Něco říkal, ale nebylo mu rozumět, protože právě rachotilo po dlažbě těžké nákladní auto. Marie Dudonová náhle zbystřila pozornost.

Mathilde Cassieuxová opustila ložnici a vešla do koupelny. Položila sklenici a otevřela bíle lakovanou skříňku, nepochybně lékárníčku.

V jejím chování bylo cosi nepřirozeného, i když nebylo tak snadné říci co. Zdálo se, že napjatě naslouchá, neuslyší-li něco z vedlejšího pokoje. Potom nasypala do sklenice z malého baličku bílý prášek. Papírek neodložila, ale schovala za blůzu. Zdálo se, že se snaží nezpůsobit hluk. Když naplnila sklenici vodou, přidržela ji proti světlu a podívala se do ní.

Co to dělá? pomyslila si Marie Dudonová.

V příštím okamžiku se vrátila madame Cassieuxová se sklenicí do ložnice. Manžel jistě cítil bolest, protože měl zkroucené rysy obličeje a pohyboval hlavou. U lůžka bylo několik lahvíček a z jedné nalila trochu, kapku po kapce, do sklenice. Něco přitom bezpochyby říkala.

Poděřela mu hlavu, když pil, a pak urovnala polštáře pro odpolední spánek. Teprve když přistoupila k oknu, aby stáhla roletu, uviděla Marii Dudonovou, která už neměla čas odstoupit od okna. Jejich zraky se setkaly.

Starý muž se jistě divil, proč stojí nehybně u okna, držíc šňůru od rolety. Asi něco řekl, protože se na něho podívala přes rameno a pak se její zrak vrátil k Marii Dudonové, která byla bledší než obvykle.

Roleta spadla, ale Marie Dudonová zůstala nehybně u okna. Dívala se upřeně ven a uvažovala.

Proč nasypala prášek do vody dříve, než tam nakapala lék? Proč ukryla papírek? A proč se nyní vrátila do koupelny, zavřela za sebou dveře a přistoupila k oknu, jako kdyby se chtěla přesvědčit,

zda ji tam neviděla Marie Dudonová?

Ona ho otrávilá!

Marie Dudonová se nikdy nesetkala se zločinem ani o něm nečetla v novinách, a přece, nebo snad právě proto uvažovala klidně o tom, čeho byla svědkem. Kdekdo věděl, že Mathilde Cassieuxová si vzala starého muže jen pro peníze. Nebyl ani trochu hezký, a proto byla jistě už unavena čekáním na jeho smrt. Kromě prosperujícího obchodu vlastní celou ulici domů a bezcitnější domácí snad ani neexistoval.

Co asi nyní dělá jeho žena? Nemá mnoho na práci, protože má dvě služebné. Sedi v salóne a čeká až bude jed účinkovat? Umře opravdu? Bude to trvat dlouho?

Ponořena v myšlenkách převrnula dítě a dala mu pit. Byla velmi zmlklá, když přišel v šest hodin manžel.

„Co je s tebou?“ zeptal se.

„To nic není... Jdi za roh a podívej se, jestli mají u Cassieuxů stažené rolety.“

Měli...

Marie Dudonová se neklidně obracela na lůžku jistě do dvou hodin. Naslouchala prudkému lijáku a nemohla usnout. Když se potom náhle probudila, byla ještě noc a přival vod stále pleskal na střechu a bubnoval do okna. Manželovi nefekne nic. Mohl by všechno pokazit. To je záležitost pro ženy. Ve vhodné chvíli — ale brzy — zajde k madame Cassieuxové. Nebude muset cvonit, protože hlavní dveře budou otevřené, aby mohli přicházet měšťané poklonit se mrtvému.

Ale o co ji má požádat? Madame Cassieuxová jistě porozumí — o tom není pochyby. Nebude na madame chtít peníze, i když ta jich má hodně. Starý pán jí jistě odkázal všechno... Jen ty domy! Ano, domy — to je dobrá myšlenka! Požádá o dům. Ale musí si rozmyslet, jak začne.

— Kdyby nebylo těch schodů — musím po nich

nosit vodu, uhlí a mám malé dítě. Kdybychom měli vlastní domek... Jen malý — dvě nebo tři místnosti by stačily. S malou zahrádkou ovšem...

Přirozeně, kdyby jí nabídla peníze... ale mohla by jí také vypovědět boj. Mohla by předstírat, že nerozumí. V tom případě by se jí podívala přímo do očí a řekla by: nebudu mlčet o tom, co jsem viděla — vím, proč zemřel váš muž tak náhle... Postarám se, aby byla provedena úřední prohlídka mrtvého...

Ráno při snidani stále přšelo.

„Myslím, že vystaví mrtvého v přízemí,“ poznamenala.

„Na tom nám nezáleží,“ odpověděl muž.

Zákmit úsměvu zahrál na jejích bledých rtech. On neví, že ten mrtvý pro ně znamená dům — a možná ještě víc...

Nasnidala se ve spěchu, uklidila a pak se začala oblékat ven.

„Co děláš, Marie?“

„Oblékám se.“

„Jdeš nakoupit a bereš si ten nejlepší kabát do deště?“

„Zastavím se u Cassieuxů.“

„Vždyť je ani neznáme.“

Dobře, že jsem mu nic neřekla, pomyslila si. Dost na tom, že je bez zaměstnání — a ještě takové hloupé otázky.

„Do těch lidí nám nic není. Stačí ti ta stará šála. Kdyby sis vzala do deště nové střevíce, tak je zničíš.“

„Snad nechceš, abych šla v dřevákách?“

„Proč ne? Máš přece staré střevíce.“

„Ten ošumělý pár s vyšlapanými podpatky?“

Ale snad bude lépe, když mu ustoupí. Georges je v poslední době tak mrzutý. Vzplane hned pro maličkost.

A tak si přehodila přes ramena obnošenou šálu jako vždy, když šla nakupovat. Vzala si nákupní

tašku a deštník.

Krčila se pod deštníkem, když si razila cestu v prudkém dešti. Neudělala ani tučet kroků a sukna měla tak promoklou, že se jí lepila na nohy a ve střevicích měla vodu.

Obrátila se do Rue de la constitution a za chvíli stála s tlukoucím srdcem před třemi schody, které vedly nahoru do širokých hlavních dveří. Jak předvidala, byly otevřené. Vstoupila nejistě do prostorné haly, vydlážděné mramorem. Na vzdáleném konci byly skleněné dveře do kuchyně a těmi se na ni dívala zvědavě jedna ze služebných. Marie Dudonová byla příliš vzrušená a nejistá ve svých šatech, aby dala kapající deštník do stojanu z tepanmosazi.

Někdo otevřel dveře vlevo. Snad to byl nějaký vzdálený příbuzný. Ustoupil a pokynul jí, aby vstoupila. Okenice v salóne byly zavřené a nábytek byl zakryt ochranným potahem. Hořely tam svíce a na katafalku ležel mrtvý se složenýma rukama. Elegantní mladý muž v černých šatech se podíval na Marii Dudonovou. Zdálo se jí, že mu ulpěly oči na její staré šále. Navlhčila nervózně prsty ve svěcení vodě a udělala znamení kříže nad mrtvým.

Neviděla nikde madame Cassieurovou. Byla příliš vzrušená, aby se odvážila podívat se kolem. Nikdo na ni nepromluvil. Stála a oči měla oslněné blikajícími svíčkami. Když se konečně obrátila, uviděla madame Cassieurovou, která ji pozorovala otevřenými dveřmi do jídelny. Proč ji nezavolá nebo nepokyne, aby šla dál? Dívá se na ni s takovým nevyzpytatelným výrazem.

Deštník už vytvořil louži na vyleštěné parketové podlaze, ale největší starosti působí Marii Dudonové stará šála. Vypadá v ní opovrdlu jako žemřeba. Neměla odvahu vejít do jídelny. Vrátila se do haly a zaklepala na kuchyňské dveře.

„Co si přejete?“ ozvala se služebná, která loupala brambory.

„Ráda bych mluvila s madame Cassieuxovou.“

„Myslím, že s vámi nebude moci mluvit. Dnes asi ne.“

Odešla a když se vrátila, ukázala Marii Dudonové, aby se posadila u kuchyňských kamen. „Počkejte tu, prosím,“ řekla.

Z šály se už teplem kouřilo — hodiny na stěně ukazovaly půl jedenácté. Marii Dudonovou zajímal lesklý vaříč s malým kohoutkem, který stál na kamnech. Velmi užitečná věc, také si ho opatřím. pomyslíla si. Proč by ne — až bude v novém domě...

Bylo za pět minut jedenáct, když ji zadrnčel elektrický zvonek nad hlavou. Služebná řekla: „Pojďte za mnou.“

„Děkuji vám Françoise. Můžete odejít,“ řekla madame Cassieuxová. Podívala se chladně na návštěvnicki, která stála před ní přidržujíc si jednou rukou talu, s deštníkem a nákupní taškou v druhé ruce.

„Chtěla jste se mnou mluvit?“

Marie Dudonová se proti své vůli usmála. Byl to poněkud úslužný úsměv, i když to neměla ani zdaleka v úmyslu. Pocítila velké rozpaky v tak ošumělé hale v přepychové jídelně, kde jako by se vše spiklo, aby ji odstrašilo, zvláště krásné orámování krbu, ve kterém hořel oheň a vrhal bohatou rudou zář po celé místnosti.

„Myslela jsem si...“, začala.

„Nechcete se posadit?“

posadila se, ale cítila se ještě více nesvá. Zlobila se na manžela, že jí zabránil, aby se oblékla vhodně pro tuto návštěvu. Kdyby jen neměla tu starou talu...!

„Bydlím naproti — právě za vaším domem,“ koktala. „Ve druhém poschodí... a ty schody tam jsou tak únavné... zvláště když mám malé dítě... a musím nosit všechno vodu nahoru...“

Madame Cassieuxová seděla nehnutě a mlčky

jako kámen. Buď jí nerozuměla nebo to jen předstírala.

„Potřebovali bychom nějaký byt v přízemí... nebo ještě lépe malý domek...“

„Asi byste chtěla vědět, zda nemáme něco k pronajmutí. Bohužel, teď právě ne — ale kdyby se nějaký byt uvolnil...“

Jak jen jí má říci, že nehodlá platit nájem?

„Můj manžel je nyní bez práce. Byl v Baldanově hance. Jistě víte, že učinila úpadek a monsieur Baladon je ve vězení...“

To už bylo lepší. Musí zdůraznit slovo vězení.

„Je ve vězení..., abyste rozuměla — ve vězení a čeká na něho —“

Madame Cassieuxová však nepohnula ani svalem.

„Chápu vaše nesnáze,“ přerušila ji, „a můžete se na mne spolehnout.“

Konečné! Už pochopila! Srdce Marie Dudonové poskočilo.

„... můžete počítat s tím, že udělám, co je v mé moci. Požádám ředitele, aby dal vašemu manželovi místo v kanceláři.“

Nastalo ticho. Marie Dudonová zírala na podlahu a snažila se sebrat odvalu. Chce požádat o domek. O mužově zaměstnání mohou mluvit později.

„Jde však o to, abychom...“

„Lituji, ale už nemám čas. Jistě mne omluvíte... za těchto okolností... Ať přijde váš manžel odpoledne do našeho podniku k řediteli...“

„Françoise vás doprovodí, madame. Promiňte — jaké je vaše jméno? Ach ano! Madame Dudonová...“

Nepodala jí ruku. Marie Dudonová se vykradla z domu jako zloděj.

„Jak se ti vede v kanceláři?“ zeptala se manžela.

„Docela dobře. Ale nemohu pochopit, proč jsou ke mně tak zdvořilí... Někdy se mi zdá, že si ze mne dělají dobrý den.“

V hlasu ženy byl pocit klidu a jistoty, když od

povídala:

„Toho by se neodvážili.“

Zatím se spokojí s tím, že muž dostal zaměstnání. Znervózovala ji ta stará šála — a vedle ležel mrtvý. Nemusí však spěchat. Po pohřbu bude ještě dost času. Mrtvolky jsou i po létech exhumovány a zjisti se jed.

Uplynuly tři dny a konal se pohřeb. Čtvrtý den přišel Georges z práce velmi rozzloben.

„Viš, co jsem musel dělat dnes celý den? Nakládat nábytek! Zástupce ředitele řekl, že pro mne nemá jinou práci. Škodolibě dodal, že budu dělat pomocníka závozníkovi!“

„Oni se opovažují tak jednat? Však uvidí! Dohlédni na dítě. Vráťím se brzy.“

„Co chceš dělat?“

Začala se převlékat. Vzala si nejlepší kabát, nové střevíce a klobouk z jasně modrého veluru.

Manžel se na ni udiveně díval. Pak otevřel noviny. Po chvíli řekl: „Ale, myslil jsem, že byl katolík.“

„Kdo?“

„Mon sieur Cassieux — starý pán.“

„Ano — byl katolík . . . Proč?“

„Nebyl katolík — čtu zde, že byl pohřben žehem.“

Zádná odpověď. Mrtvé ticho. Podíval se zmateně na ženu.

„Co je? Co se stalo?“

Viděl, že si zase zouvá nové střevíce.

„Co to děláš? Před chvílí ses . . .“

Zvedla hlavu a obličej měla bledý jako smrt.

„Ano — před chvílí . . .“ vzdychla.

V přízemí čekala na Marii Dudonovou správkyně domu.

„Už jsem vám říkala, abyste si přinesla uhlí vždy ráno, ne teprve, když mám všude uklizeno.“

„Bien, madame,“ odpověděla pokorně Marie Dudonová.

Charles Bernard

Přednáška

z francouzštiny přeložil

Zdeněk Pilecký

Profesor Dupont, rytíř Čestné legie a člen Akademie, seděl ve své pracovně a připravoval se na přednášku, kterou měl nazítří proslavit na Sorbonně.

Na dveře nesměle zakleपालa služebná.

„Nějaký pán by s vámi rád mluvil, pane profesore. Prý je to velmi naléhavé.“

Do pracovny vešel vážný muž v bezvadně střízlivém obleku.

„Jsem tajemník pana Smithe,“ představil se. „Jistě jste o mém pánu četl v novinách.“

„Zajisté. Pan Smith, petrolejářský magnát z USA. Přijel na návštěvu naší země,“ odříkal vědec.

„Dovolte mi jednu otázku, pane profesore. Jste to vy, kdo měl včera v Americkém klubu přednášku o původu slonů?“

„Ano.“

„Byl byste tak nesmírně laskav a proslovil tu přednášku zítra v domě pana Smithe?“

„Kolik tam bude hostů?“

„Na tom nesejde. Račte jen laskavě určit výši honoráře.“

„Honorář za přednášku činí zpravidla tisíc franků.“

„O. K. Přijedu pro vás zítra ve tři čtvrti na deset večer a honorář obdržíte ihned po přednášce.“

Nazítří večer si profesor Dupont oblékl nejkvalitnější frak se všemi řády a očekával tajemníka. Konečně bude mít příležitost přednášet velkopřemyslnické smetánce. Dovedl si představit, jaká vybraná společnost se sejde u věhlasného miliardáře. Až s

o tom dovědí kolegové, puknou závistí.

Ozval se zvonek. Smithův tajemník se zdvořile uklonil a požádal profesora, aby ho následoval. Před domem už čekal přepychový rolls royce.

Když auto zastavilo před luxusní vilou pana Smithe, profesor s překvapením zjistil, že celá rezidence tone ve tmě. Patrně miliardářský rozmar, pomyslel si.

Prošel za tajemníkem mnoha vybraně zařízenými salóny, až jeho průvodce zaklepal na jedny dveře.

„Dál,“ ozval se mrzutý hlas.

Vstoupili do ložnice. Na široké posteli pod nebesy ležel miliardář. Sám.

„Už vás čekám, profesore. Prosím, začněte.“

To se pozná opravdový gurmán, pomyslel si vědec. Chce požitek z mé přednášky vychutnat docela sám. Jako kdysi Bismarck si přál, aby hrál Wagner pouze pro něj.

Profesor se pohodlně uvelebil v lenošce a monotonním hlasem začal odříkávat svou přednášku.

Vtom uslyšel hlasité chrápání. Smith spal.

„Stačí, pane profesore. Račte, prosím, za mnou,“ zašeptal tajemník a nehlučně zavřel za profesorem dveře. „Zde je tisíc franků. Zítřejí pro vás přijedu ve stejnou dobu. Honorář bude samozřejmě stejný.“

„Prosím?“

„Pan Smith se hodlá zdržet v Paříži ještě čtrnáct dní a každý večer počítá s vaší přednáškou.“

„Nechápu...“

„Vysvětlení je přece prosté, pane profesore. Pan Smith velmi těžko usíná. Nic mu bohužel nepomáhá, ani prášky, ani různé procedury. Teprve při vaší přednášce v klubu se mu podařilo v rekordní době usnout. Byl tak spokojen s výsledkem, že pro vás vzkázal. Tak na shledanou zítra večer, pane profesore!“

H. Slesar
Lepší herečka

z němčiny přeložil
Pavel Taufr

Tak přece jen si z divadla Bredharst na Nickie vzpomněli. Po tolika týdnech dostane roli!

V divadle bylo na jevišti několik lidí, kteří si Nickie sotva všimli, ale jeden mladý muž s krásnou tváří jí vyšel s úsměvem vstříc.

„Slečna Nickie Porterová?“ řekl a uklonil se „Jsem rád, že jste přijala mé pozvání...“

„Já jsem ráda, že jste mě pozval,“ odpověděla Nickie a s potěšením si uvědomila, jak melodicky zní její hlas.

„Rád bych vám vysvětlil, oč jde,“ pokračoval mladý muž. „Ve hře, kterou právě zkoušíme, vystupuje mladá vdova. Je pěkná — žádná tragédka. Velká role to není, ale kritika jí určitě věnuje pozornost. Já se jmenuji Wolff a hru režírují.“

„Ještě jednou vám velice děkuji, pane režisére,“ řekla Nickie velice procitěně.

Zalistrovala zkušeně ve scénáři.

„Přečtete mi, prosím, monolog na desáté straně A Nickie se předvedla. Přečetla monolog perfektně. Dokonale využila svého hlasu.“

„Vemte si to domů a v klidu si celou roli prostudujte,“ řekl režisér.

Nickie, zářiv štěstím, vyletěla z divadla na ulici. Dostala chuť na kávu — a tak zašla do kavárny.

Když dopíjela kávu, přistoupila k ní dívka s dlouhými tmavými vlasy.

„Dovolíte? Ráda bych si s vámi o něčem pohovořila.“

„Prosím...“ odpověděla překvapeně Nickie. „Myslím, že jsem vás viděla v divadle.“

„Ano. Byla jsem tam. Podívat se na vás. Jmenuji se Jill Jarborrová. Jistě s vámi o mně pan Wolff hovořil.“

„Ne.“

„Ne?!“ téměř vykřikla Jill.

„O co se vlastně jedná? Vy jste herečka?“

„Ano. Jenže bohužel bez angažmá. Seděla jsem při vaši zkoušce vzadu. A velice se divím, že vám režisér o mně nic neřekl. Tu roli totiž slíbil mně!“

„To je mi opravdu lito, slečno...“

„Jarborrová. Ale říkejte mi prostě Jill. Vy jste Nickie, vidíte?“

„Ano.“

„A v sobotu mi Wolff řekl, že se rozhodl jinak. Už rok jsem bez angažmá a padla mi i tahle naděje. Tak jsem se šla podívat do divadla. Chtěla jsem vědět, na čem jsem.“

Nickie chtěla říci něco moc hezkého, uklidňujícího a chápavého: „Mne to moc mrzí, opravdu. Velice přesně si dovedu představit, jak vám je.“

„Musíte se té role vzdát! Zavolejte do divadla, že jste si to rozmyslela a že jim vrátíte scénář.“

„Vy žertujete...?“

„Myslím to naprosto vážně, Nickie. Jsem lepší herečka než vy.“

„Ale já taky potřebuji práci...“

„Ne však tolik jako já,“ řekla Jill potichu, zakryla si dlani oči a hluboce vzdychla. „Jestli tu roli neodřeknete, zabiju vás!“

Horečně hledala v kabelce, až se jí v ruce objevila černá ampulka.

Nickie si všimla nálepky s bílou lebkou. Ale neohroženě řekla: „Tím mě nezastrašíte.“

„Ani nechci,“ usmála se Jill. „Ale jestliže se té role nevzdáte, zemřeme obě! Mně je to jedno...“

Hodila ampulku do kabelky, prudce se zvedla a rychle odešla.

Uběhl týden. Nickie zkoušela svou roli a na Jill Jarborrovou téměř zapomněla. Když se však jednou

večer vrátila ze zkoušky, ozval se zvonek. A ve dveřích stála Jill. V černém dlouhém kabátě a s obrovským nepravým kožešinovým límcem se zdála vybledlá a bledá.

„Přišla jste mi opět vyhrožovat?“ řekla Nickie unaveně. „Už jsem vám řekla, že se role nemohou v žádném případě vzdát.“

„Říkejte mi Jill,“ řekla jako při prvním setkání. „Bydlíte tu sama?“

„S přítelkyní, která právě teď odběhla, ale každou chvíli se vrátí.“

Jill se usmála. „Máte strach? Pamatujete si, co jsem vám řekla?“

„Ale to byl přece žert, ne...“

Jill sáhla do hluboké kapsy svého dlouhého černého kabátu. V ruce se jí znovu objevila černá ampulka s bílou lebkou.

„Myslela jsem to smrtelně vážně...“

„Prosím vás, slečno Jarborrová, uklidněte se.“

„Stále si myslíte, že žertuji?“

Nickie seskočila prudce z gauče.

„Budu křičet! Přítelkyně tady musí být každý okamžikem. Ihned to dejte pryč!“

„Vy nemáte herecké nadání,“ řekla Jill tvrdě. „A nemáte ani sílu se o tu roli rvát. Já ano! Buďte role a práce, nebo nic – naprosto nic...“

Otevřela rychle ampulku.

„Nechte toho!“ vyjekla Nickie.

Jill se smutně usmála. Na bledé tváři se jí objevily červené skvrny.

„Pamatujte si tento okamžik!“

Nickie vykřikla.

Jill zaklonila prudce hlavu, křečovitě vypila z ampulky bezbarvou tekutinu a sesula se na zem.

Nickie k ní přiskočila. Prudce vzlykala.

„Nechte mě,“ vydechla Jill. „Dosáhla jste svého. Sanitka byla u Nickie za pět minut. Ošetřovali a lékař odvedl Nickie do předsiňky a usadili ji...“

malou židličku u věšáku. Sami potom zůstali s Jill v pokoji.

Celou půlhodinu doléhalo do předsiňky k Nickie uché, ale strašlivé bolestné Jillino sténání. Konečně se objevil lékař.

„Už je mimo nebezpečí,“ unaveně řekl. „Za několik dní bude v pořádku.“

Zapálil si cigaretu.

„To byla sebevražda?“ ptal se dosti neomaleně.

„Ne!“ rychle odpověděla Nickie. „Nešťastná náhoda...“

„Jinak bych to musel hlásit policii. Vite, když se již někdo odhodlá k sebevraždě, může se o to pokusit znovu...“

„Ne, ne...“ snažila se Nickie o klid. „To bude v pořádku — spolehněte se!“

Když lékař s ošetřovatelem odjeli, vytočila Nickie telefonní číslo divadla a velice rozhodně odřekla roli. Potom šla tiše do pokoje.

„Jill, slyšíte? Odřekla jsem roli ve váš prospěch...“

Jill se zasmála. „Neříkala jsem vám, že jsem lepší herečka než vy? Dokázala vy byste vypít trochu obyčejné vody a zahrát smrt na jazyku? Řekněte sama: nezasloužím si tu roli já?“

Ralph Wiener

Dopisy čtenářů

z němčiny přeložil

Jaroslav Hamza

Štěstěna se usmála na Balduina Nüssleina. Po mnoholeté námaze mu časopis „Zirafa“ sdělil, že jeho lyrická báseň „Letní láska“ bude uveřejněna v příštím čísle časopisu.

Balduin nebyl jen básníkem, nýbrž i chytrým obchodníkem. Bylo mu známo, že týdeník nenechá

bez poušimnutí názory čtenářů. Rozhodl se tedy a napsal své sestřenci Inge do Schwerinu:

„Příští týden bude otištěna moje báseň „Letní láska“ v časopisu Žirafa. Prokaž mi tu laskavost a napiš do redakce pár slov uznání. Přirozeně nesmíš vyjít najevo, že mne znáš. Jistě si už poradíš. Mnohokrát Ti děkuju. Tvůj oddaný Balduin.“

Stejně znějící dopisy poslal svému synovci Ervinovi do Havelbergu, své tetě do Pirny, své švagrově Karin do Erfurtu, svému starému učiteli Wenzelovi do Jeny a dvaceti bývalým spolužákům. Aby zvýšil účinek, napsal dokonce svému sousedovi, jenž se odstěhoval před pětatřiceti roky, zvěrolékaři dr. Dobrmannovi.

V průběhu příštího týdne začaly docházet redakci mezi jiným i tyto dopisy čtenářů: „Báseň „Letní láska“ ve Vašem posledním čísle se mi nesmírně líbila. Konečně se našel zase jednou dobrý lyrik! Inge Kleinelová, Schwerin.“

„Klobouk dolů před Balduinem Nüssleinem! Nikdy bych nebyl věřil, že v dnešní době mohou být vytvořeny tak výborné verše. Jsem prostě unesen. Ervin Meissner, Havelberg.“

„Srdečný dík za krásnou báseň pana Nüssleina. Náš dámský kroužek byl dojat k slzám. Prosim, publikujte velmi často tak nádherné verše. Rosalie Zierblattová, Pirna.“

„Srdečně gratuluji k novému objevu. Miním tím „Letní lásku“ v čísle 28. Stále ještě si čtu ony verše, jež pronikají až do srdce. Musím Vám vyslovit svůj nejhlubší dík. Karin Iboldová, Erfurt.“

„Týká se „Letní lásky“. Je to velkolepé dílo, vybroušená mluva, smělé myšlenky. František Wenzel, nadučitel v. v., Jena.“

„Letní láska“ byla výtečná a srdečně tisknu ruku spisovateli. Psychické vžití, jakož i plastické zobrazení přirozené předešry se kolosálně zdařilo. Ještě více takového, milá „Žirafo!“ Dr. Dobrmann,

zvěrolékař.“

Redaktor pověřený vyřizováním dopisů čtenářů byl velmi potěšen a nechal všechny dopisy otisknout. Nemohl tušit, že kulturní redaktor odložil uveřejnění Balduinova výplodu kvůli nedostatku místa na prosinec do vánočního čísla.

Roald Dahl

Jed

z angličtiny přeložil

Josef Just

Býlo kolem půlnoci, když jsem přijížděl domů. Když jsem se přiblížil k bungalovu, zhasl jsem reflektory, aby světlo neprobudilo Harryho Popea. Ale když jsem přijel bližší, zpozoroval jsem, že Harry ještě svítí. Nespi – ledaže při čtení usnul.

Zaparkoval jsem vůz a vystoupil na verandu. Počítal jsem schody, abych ve tmě neklopýtl. Přešel jsem verandu a vstoupil do haly. Rozsvítil jsem a zamířil ke dveřím Harryho pokoje. Tiše jsem otevřel a nahlédl dovnitř.

Ležel v posteli, ale nespál. Ani se nepohnul, ale slyšel jsem, jak velmi tiše říká: „Timbere, Timbere, pojd sem.“

Mluvil naléhavě a přerývaně. Vyděsil jsem se. Otevřel jsem dokořán dveře.

„Počkej, Timbere!“

„Co je s tebou, Harry? Co se stalo?“

„Psst!“ zašeptal. „Proboha, nedělej hluk! Zuj se a pojd bliž. Prosim tě, udělej, co ti říkám!“

Nechápal jsem, proč se mám zout, ale myslil jsem si, že bude lépe, když mu vyhovím. Zul jsem se a pak jsem přistoupil k lůžku.

„Nedotýkej se postele! Prosim tě, nedotýkej se postele!“

Mluvil stále tiše a opatrně, jako by byl zraněn.

Ležel na zádech přikrytý prostěradlem. Měl proužkované pyžamo a strašně se potil. Byla horká noc — i já jsem byl zpocen — ale zdaleka ne tak, jako on. Vypadadlo to na zlý záchvat malárie.

„Co je s tebou, Harry?“

„Kobra,“ zašeptal.

„Kobra? Uštkla tě? Kde?“

„Mlč — prosím tě — mlč!“ zašeptal.

Naklonil jsem se k němu. „Musíme rychle jednat. Kam tě uštkla?“

„Ještě mě neuštkla — ale leží na mé hrudi. Asi spí.“

Odstoupil jsem rychle a zíral jsem ustrašeně na jeho hrud, vlastně na prostěradlo, kterým byl přikryt.

„To přece nemyslíš vážně — že ti kobra usnula na žaludku?“ zažertoval jsem s mrazením v zádech.

„Přisahám ti!“

„Jak se tam dostala?“

„Ležel jsem na zádech a četl. Najednou jsem ucítil něco jako lehké šimráni na hrudi. A pak jsem koutkem oka zahlédl malou kobru plazit se po mém pyžamu. Věděl jsem, že se nesmím pohnout — strachem jsem ani nemohl. Doufal jsem, že se zase odplazí.“

Odmlčel se. Jeho oči se upíraly na místo, kde prostěradlo zakrývalo hrudník. Pak pokračoval tak tiše, že jsem se k němu musel sklonit, abych slyšel.

„Viděl jsem tam zřetelné obrys hadího těla. Je pod prostěradlem. Cítil jsem, jak se hýbe. Pak se uklidnila. Asi usnula.“

Zredl oči a napjatě se na mne díval.

„Jak dlouho už to trvá?“

„Celé hodiny. Už dlouho nevydržím tak tiše ležet.“

Nepochyboval jsem o pravdivosti jeho slov. Kobry se povalují v blízkosti lidských obydlí a vyhledávají si teplá místa. Ale překvapilo mne, že ho neuštkla. Její kousnutí je smrtelné. Někdy se podaří jí zabít dříve, než zaútočí. V Bengalsku je kaž

dy rok mnoho lidí usmrčeno jejím uštknutím.

„Harry,“ zašeptal jsem, „nehýbej se a nemluv —
řsák my ji brzy zneškodníme.“

Vyšel jsem tiše z pokoje. Vzal jsem si v kuchyni
malý ostrý nůž. Kdyby zakašlal nebo se pohnul,
kobra se poleká a uštkne ho. Rozřiznu poraněné
místo a rychle vysaji jed z rány.

Vrátil jsem se do ložnice. Harry ležel ve stejné
poloze a hrozně se potil. S napětím mne sledoval.
Viděl jsem, že hoří zvědavostí, co podniknu.

„Harry,“ šeptal jsem tlumeně, „myslím, že by
bylo nejlepší stáhnout velmi opatrně prostěradlo a
podívat se, kde je.“

„Ty jsi blázen,“ řekl stisnéně s výrazem nesou-
hlasu. „Světlo by ji poděsilo. Pod prostěradlem je
přítmi.“

„A co kdybych odhrnul prostěradlo jedním rázem
a zabil ji dříve, než by měla čas tě uštknout?“

„Proč nezavoláš doktora?“

„Doktora? Ano — ovšem. Zavolám doktora Gan-
derbaje.“

Vyšel jsem do haly a vyhledal lékařovo číslo.
Zvedl jsem sluchátko. „Doktor Ganderbai? Zde Tim-
ber Woods.“

„Haló, pane Woods. Ještě nejste v posteli?“

„Prosím vás, doktore, přijďte hned a vezměte
s sebou sérum proti hadímu uštknutí. Je to kobra.“

„Koho uštkla?“ vyrazil tak, že jsem pocítil v uchu
malou explozi.

„Zatím nikoho. Ale Harry Pope leží v posteli a
kobra mu odpočívá na hrudi — pod prostěradlem.
Snad spí.“

Několik vteřin bylo na lince úplně ticho. Pak řekl
doktor velmi rozvážně: „Ať leží naprosto tiše. Ne-
smí se ani pohnout. Přijedu okamžitě.“

Vrátil jsem se do ložnice. „Doktor Ganderbai při-
jede. Máš klidně čekat.“

Koutek úst se mu začal chvět a křečovitě pohy-
bovat. Velmi šetrně jsem mu setřel pot s obličeje

a krku. Jeho neustálé křivení úst se mi nelíbilo. Dal jsem mu ledový obklad na čelo.

Světlo reflektorů zalilo pokoj, když vůz doktora Ganderbaie zahrnul k hlavnímu vchodu do bungalovu. Vyšel jsem, abych ho uvítal.

„Jak je?“ zeptal se, ale nečekal na odpověď a šel za mnou přes verandu do haly. Odložil lékařský kufřík a následoval mne do ložnice. Šel lehce a nehlučně jako kočka.

Když se přiblížil k lůžku, podíval se na Harryho a povzbudivě se usmál. Ujišťoval ho, že jde o docela jednoduchou věc. Pak jsme se vrátili do haly.

„Musí dostat sérum proti uštknutí,“ řekl. „Musím to udělat velmi opatrně.“

Otevřel kufřík a začal s přípravami. V jedné ruce držel injekční stříkačku a v druhé lahvičku. Zabodl jehlu do pryžového závěru a začal odčerpávat světle žlutou tekutinu. Pak jsme se vrátili do ložnice.

Harry měl široce otevřené oči. Doktor se sklonil a velmi opatrně mu vyhrnoval rukáv. Šeptal: „Dám vám injekci – pouhé pichnutí. Nesmíte se pohnout. Nenapínejte svaly.“

Gumovou hadicí podvázal sval a dezinfikoval pokožku. Pak mi podal vatou a vzal si ode mne stříkačku. Zkontroloval ji proti světlu. Zahlédl jsem zablesknutí jehly. Zabodl ji šikmo a opatrně do žíly, pomalu jako do másla.

Harry hleděl na strop. Chvillemi přivíral oči, ale ani se nepohnul.

Když lékař skončil, zašeptal: „Teď už se nebojte. Nic se vám nestane, i kdyby vás uštkla. Ale nehýbejte se. Vrátím se za okamžik.“

Odešli jsme do haly.

„Je už zaručeně v bezpečí?“ zeptal jsem se.

„Není.“

Pokročil k zaskleným dveřím a díval se do tmy.

„Není snad dost spolehlivé?“

„Bohužel není. A proto mu chci pomoci ještě jinak.“

„Neměli bychom zvednout prostěradlo a vyplašit ji, aby nemohla zaútočit?“ navrhl jsem.

„Nesmíme tolik riskovat,“ řekl nezvykle tvrdě. Pak dodal: „Je tu ještě jedna možnost. Musíme kobru uspat — narkotizovat její nejbližší okolí.“

„To je skvělá myšlenka.“

„Není to také jisté, protože had je studenokrevný a uspávací prostředky nepůsobí vždy rychle a spolehlivě. Ale nic jiného se už nedá dělat. Použijeme chloroformu.“

Odvedl mne na verandu. „Jeďte do mého domu. Než tam dojedete, probudím telefonem sluhu, který vám ukáže skříňku s jedy. Tady je klíč od ní. Lahvička s chloroformem má oranžovou nálepku. Zůstanu zde pro případ, že by se něco stalo. Jeďte rychle.“

V necelých patnácti minutách jsem byl zpět.

„Výborně,“ řekl lékař. „Právě jsem mu oznámil, co hodláme podniknout. Musíme spěchat. Nemůže ležet tak dlouho bez hnutí.“

Vrátili jsme se do pokoje. Pot stékal Harrymu po tváři. Jeho obličej byl křídově bílý. Usmál jsem se na něho.

Doktor se sklonil u postele. Vedle něho byla gumová hadice. Zásunul do ní malý trychtýřek. Pak začal vytahovat prostěradlo zpod matrace. Konečně se mu podařilo zvednout kousek prostěradla. Zásunul hadici a posunoval ji pod plátnem až k Harrymu.

Teď se potil i doktor. Ale jeho ruce byly pevné. Natáhl ruku pro chloroform a šeptal: „Rekněte mu, že teď pocítí velký chlad. Ať se na to připraví. Nesmí se pohnout. Bylo by to osudné.“

„Bude to nepříjemně chladit,“ zašeptal jsem Harrymu.

„Tak, prosím vás — dělejte rychle!“

Poprvé se neovládl. Promluvil hlasitě a podrážděně.

Doktor nalil několik kapek chloroformu do trych-

tyře a čekal, až odteku do trubice. Potom opět přilil. Těžký zápach narkotika se táhl místností a vyvolával vzpomínky na bílé oblečené sestry a chirurgy v prostorném sále u operačního stolu.

Nyní naléval doktor nepřetržitě dusivou tekutinu. Dolil zbytek a pak mi podal lahvičku. Velmi opatrně vyndal hadici zpod prostěradla. Pak vstal. Jeho hlas byl unavený, když říkal, že nechá plyn působit patnáct minut.

„Proč se proboha už nepodíváte?“ řekl hlasitě Harry.

Laskavý obličej lékaře vypadal nyní rozhněvaně. Uptěl černé oči na Harryho — na jeho křečovitě se stahující ústa. Stále se na něho díval a nepromluvil. Zápach chloroformu byl tak vtíravý, že mi bylo na zvracení.

Konečně se odhodlal doktor k závěrečné akci. Rekl tlumeně: „Jděte na druhou stranu lůžka. Budeme stahovat prostěradlo. Pomalu a opatrně, prosím vás.“

„Buď klidný, Harry,“ šeptal jsem a obešel jsem postel. Doktor stál naproti a začali jsme stahovat pokrývku. Napjatě jsme sledovali, kde se objeví kobra.

Celý hrudník Harryho byl už odkryt a objevila se bílá šňůra jeho kalhot. Nyní jsme odhrnovali rychleji. Odkryli jsme nohy i chodidla.

„Nehýbejte se, pane Pope,“ řekl výstražně doktor. „Kobra může být kdekoliv — třeba i v nohavici.“

Sotva to dořekl, Harry se rychle zvedl a najednou se postavil. Třepal střídavě nohama, poskakoval a kopal do vzduchu. Myslili jsme, že ho kobra uštkla.

Doktor se už shýbl pro skalpel, když Harry náhle ztichl a díval se na matraci. Pak vykřikl: „Vždyt ona tady není!“

Lékař se vzpřímil a podíval se na Harryho.

Kobra ho zřejmě neuštkla. Ale ještě jsme neměli vyhráno.

„Pane Pope, jste si jist, že jste kobru skutečně

viděl?"

V doktorově hlasu bylo trochu sarkasmu, který by si za obyčejných okolností vůči pacientům nedovolil. Jeho sarkasmus zřejmě nepramenil ze zlomyslnosti. Uvolňoval jen napětí z přestálé vyčerpávající námahy.

Harry stál na posteli a zle blýskal očima.

„Chcete snad říci, že jsem lhář?“ rozkřikl se na doktora.

Ganerbai zůstal klidný a nespouštěl oči z Harryho.

„Co si o mné myslíte — vy špinavý hinde — vy kryso —“

„Přestaň, Harry!“ přerušil jsem ho.

„Vy černý, bidný —“

„Harry!“ rozkřikl jsem se.

Styděl jsem se. Doktor Ganderbai vyšel mlčky z pokoje. Sel jsem za ním.

„Neberte to vážně, doktore. Prosim vás. Jistě neví, co mluví — po tom, co vytrpěl.“

Sestupovali jsme v noční tmě z verandy k starému Morrisu. Otevřel dveřka a nasedl.

„Vykonali jste obdivuhodně svůj úkol, doktore,“ řekl jsem. „Moc vám děkuji.“

„Jediné, co potřebuje — je dovolená,“ odpověděl, aniž se na mne podíval.

Nastartoval vůz a odjel do tmy.

Felix Derecki

Majestát

z polštiny přeložila

Hana Vratislavova

Musel jsem vynaložit mnoho úsilí, abych obdržel souhlas na tuto návštěvu. Ale trpělivost se vyplatila a nakonec vše dopadlo pro mne příznivě. V určený den jsem se uvolnil ze zaměstnání a vydal jsem se pěšky do nejelegantnější čtvrti v městě.

Zanedlouho jsem byl na místě. Trochu jsem se zneklidnil, když jsem uviděl, jak se krásně vypada-
jící dveře najednou otevřely a dva svalovití muži
vyhodili na ulici nějakého nešťastníka. Neměl jsem
však mnoho času na uražování, neboť se mě otá-
zali, co si přeji. Já jen jdu ve věci vyrozumění —
řekl jsem. Ve věci vyrozumění, ve věci vyrozumění
— neslo se z úst do úst.

Někdo nakonec vydal povolení a doprovázen ně-
jakou osobou v bohaté livreji vykročil jsem vpřed,
maje před sebou dlouhou chodbu. Zvědavě jsem se
ohlížel kolem sebe. Mnoho jsem slyšel o zdejším
přepychu, ale skutečnost, jakou jsem poznal, pře-
vyšovala mé nejsmělejší představy. V místnostech,
kolem kterých jsem přecházel, jsem viděl bohatý
antický nábytek, dekorační látky, skutečné umělec-
ké dílo dávných mistrů. Stěny byly ozdobeny obrazy
od představitelů slavných evropských škol, všude
mramor a bronz. Vyhlédl jsem z jednoho oblouku
na nádvoří a tam pobíhalo tucet čistokrevných psů.

Můj průvodce mne předal druhému, ten zase dal-
šímu až nakonec po dlouhém putování dostali jsme
se do malé místnosti, ve které mi přikázali, abych
osamocen čekal. Posadil jsem se nesměle na židli
umělecky vyřezávanou a nemohl jsem odtrhnout
svůj pohled od přepychových předmětů, které mě
zde obklopovaly.

Čekání se prodlužovalo, vstal jsem a začal jsem
si prohlížet krasnou vázu.

— Nedotýkat se — najednou stál přede mnou dvo-
řan. — To je ještě z doby dynastie Ming, druhý ta-
kový exemplář se nachází na anglickém dvoře.

Zanedlouho se otevřely dveře a já jsem vešel do
velkého sálu, který byl tak silně osvětlen, že jsem
musel přihmouřit oči. Zlehka mě postrkovali, až
jsem zůstal stát uprostřed sálu. Přede mnou ve spo-
lečnosti dvořanů seděl na trůně Majestát v plášti
z hranostajů a bažil se pohledem na blázna, který
dováděl u jeho nohou.

Zdalo se mně, že jsem v začarované zemi. Majestát na mne pohleděl, až mi mráz přeběhl po zádech, ale stál jsem odvázně. Na daný pokyn blázen odešel do kouta, ale ještě stihl před tím na mne vypláznout jazyk.

Dvořan, úslužně nakloněný, poslouchal pozorně slova svého pána.

— S čím přicházíš, dobrý člověče? — zopakoval otázku, kterou obdržel.

— Prosim laskavě o odbornou pomoc — řekl jsem. Majestát opět něco řekl dvořanovi.

— Je to velká práce? otázal se tento.

— Ne, plynový sporák je třeba přečistit a regulovat plamen, neboť nechce zahřívát vodu.

Najednou majestát vstal a udeřil žezlem o truhlu.

— Jak si to vlastně představuješ, ubožáku? — zvolal. Je sice pravda, že jsem údržbářem, ale takovým melouchem si nebudu špinit ruce. Pryč s nim — rozkázal.

Ani jsem se nenadál, když dva hromotluci v livreži se mnou proběhli přes celou dlouhou chodbu a obdařili mne kopancem, ocitl jsem se na ulici.

Oprášil jsem si kalhoty a v stísněné náladě jsem šel pomalu k domovu. Dobře, že jsem z této situace vyvázl se zdravou kůží, utěšoval jsem se, neboť mne mohl přece hodit mezi psy, aby mě sežrali.

Fritz Laiber

Smrkový les

z němčiny přeložil

Milan Němec

Marianna žila v nádherné, veliké bílé vile a kolem ní byl smrkový les. A Marianna smrky nenáviděla. Vypolávaly v ní smutek a strach. Při každém pohledu z okna vily do vzrostlých stromů ji zaplavila vlna deprese.

Dlouho, velice dlouho trvalo, než Marianna objevila řídicí panel. Byla to jen obdélníková destička skrytá v hlubokém, tmavém výklenku zdi. Marianna si vždy představovala, že to musí být obrovská místnost plná tlačítek, páček a měřicích přístrojů — vždyť klimatizace vily, robot kuchař, robot služka, pokoj plastické televize, pokoj barevné kvadratické hudby a pokoj pěstění těla — to vše bylo tak dokonale zmechanizováno, tak dokonale a lehce vše fungovalo, že k tomu bylo zapotřebí jistě mnoho složitých zařízení. A zatím vše řídila tato jednoduchá destička skrytá v hloubi výklenku. Marianna by ji nikdy neobjevila, kdyby se neodvážila vztáhnout ruku na desku s namalovaným černým kruhem. Deska vystupovala jen několik milimetrů ze zdi a byla přikryta velkým obrazem, na kterém bylo namalováno vejce trčící ve fialovém prostoru. Johathan jí několikrát povídal, aby si nevšimala v domě těch věcí, na kterých je namalován černý kruh. Marianna však dosud na ničem černý kruh neviděla — až teď na této desce. A když tak zoufale dlouho hledala řídicí panel, napadlo ji, že by mohl být skryt za touto deskou s černým kruhem. Sotva na desku vztáhla ruku, deska ze stěny odpadla a objevil se výklenek a v něm obdélníková destička se čtyřmi tlačítky. Jedno tlačítko — první — zářilo zeleným světlem, ve kterém se dal přečíst štítek pod ním. Bylo na něm vyryto: LES. Ostatní tlačítka byla ve tmě výklenku. Bylo to tedy ono! Marianna cítila, jak jí tluče srdce. Nalezla řídicí panel lesa.

Když se Johathan vrátil večer domů, řekla mu Marianna o panelu. Měl zřejmě výbornou náladu a tak nic neříkal, že byla tak všetečná. Posílal právě robota služku pro další láhev calvadosu a tak jen ledabyle odpověděl: „To jsi nevěděla, že stromy jsou vysílané vlnami?“

Nevěděla to.

„Stanice vysílá stromy.“ začal vysvětlovat, když

mu robot služka nalila calvados, „přístroj v našem domě je přijímá a promítá okolo domu...“

„Takže oni jsou jako duchové?“

„Nikoliv, blázinku, jsou normální. Můžeš na ně i vylézt. Kdybys někdy vyšla ven, viděla bys to... Stanice vysílá signály cyklicky a OM rychlosti — a tím dociluje hmotnost. Ale tím se ty nezabývej...“

„Proč je ale ten řídicí panel ukrytý...?“ ptala se potichu. Jako by se bála.

„Aby si s ním nikdo zbytečně nehrál, miláčku — třeba ty,“ zasmál se. „Jel bych třeba večer domů a místo lesa by kolem domu byla holá skála. Nebo by tam na místo smrkového lesa byl les třeba břízový...“

„Jeho slova vzaly Marianně odvahy, aby mu řekla, že smrky nenávidí. Na druhý den však vztáhla ruku na destičku s černým kruhem a když destička odpadla a ve výklenku zeleně zazářil nápis LES, zmáčkla tlačítko. Se srdcem až v hrdle se otočila a podívala se k oknu. Nic se nedělo. Temné smrky trčely stále k obloze. Napadlo ji, že se Johathan mylil, že les je skutečný. Byla zvyklá na to, že ať zmáčkla kterékoliv tlačítko v tomto domě, technika začala ihned pracovat.

Zvedla oči ještě jednou k oknu — a spatřila, že se smrky začínají vlnit jako by do nich v tomto okamžiku zadul orkán. A potom začala větve smrků pohlcovat světlou zelená pěna. Hnusná jedovatá pěna — otrásla se Marianna odporem. Zakryla si oči rukou a čekala s hrůzou, co se stane. Nestalo se nic: Jenom když potom sejmula ruku s očí, uviděla všude kolem domu skálu. Ocelově šedivou skálu. Jen bílá čára dálnice protínala ostře obzor — a jinak jen šedivé plástve skály, kam jen se Marianna podívala. Bylo to strašné. Mnohem strašnější než smrky. Marianna šla do televizního pokoje a vystřídala tam všech patnáct televizních kanálů. Plavila se pomocí plas-

tické televize na jižním moři, zúčastnila se utkání v ragby mezi Polykači ohně a Zabíječi, plastická televize ji posadila do požárního vozu, který jel k ohni stopatrového hotelu, tančila s baletkami v kostýmech kosmonautů v novém nastudování baletu Andromeda a stále si přepínala programy a vytvářela kolem sebe jiné prostředí. Potom šla do pokoje barevné kvadratické hudby a zde se za barevných a zvukových záblesků, zářících a znějících prostorem, zmitala v tanci a vzrušení, ale ani to nepomohlo. Stále musela myslet na tlačítko s nápisem LES.

Vrátila se do pokoje s obrazem vejce trčícího ve fialovém prostoru, a znovu vztáhla ruku k desce s černým kruhem. — Zapne znovu smrky...!

Z hloubi výklenku však na Mariannu nezazářilo zelené světlo, ale modré. A nápis pod ním nezněl LES, ale DŮM. Tlačítko na ovládání lesa zmizelo. Místo něho byl na začátku řídicího panelu kulatý otvor. Jako by tlačítko při vypnutí lesa zamáčklo Marianna hluboko do tělesa panelu.

Potom už jen seděla Marianna strnule v křesle a čekala, až se vrátí Johathan.

Kupodivu Johathan se nerozčilil tak, jak se obávala.

„Budeš se dívat na holou skálu,“ řekl jen a posadil se u stolu tak, aby neviděl z okna.

„Chtěla jsem ti ještě říci, Johathane,“ ozvala se když robot služka odjela, „na řídicím panelu se objevilo modře osvětlené tlačítko s nápisem dům...“

„Půjdu se na to podívat,“ přerušil ji muž.

Když došli před obraz vejce trčícího ve fialovém prostoru, řekla Marianna: „Podívej...!“ A potom vztáhla ruku k desce s černým kruhem. Když deska odpadla, řekla Marianna — podívej — po druhé a zamáčkla tlačítko s modrým světlem a s nápisem DŮM.

Podívala se na Johathana a zdálo se jí, že chce něco říci. I pohyb rukou udělal, jako by j. chtěl zarazit. Ale to už proběhla ona vyčkávací doba — jako u lesa — a stěny domu se začaly vlnit jako gumové. Strop se zvrásňoval, jako by pod tlakem obrovského lisu. A potom — najednou — vyrostla v rozích pokoje modrá pěna. Vzlínala po stěnách, pohlcovala je. Jedovatá modř se pěníla. A teď už pracovala technika rychle. Během několik vteřin stála Marianna s Johathanem na plástvu ocelově šedivé skály. Plástev byla veliká jako jejich nádherný dům. Do nedohledna byly jen šedivé plástve skály a nad nimi temná obloha s miliardami jasných hvězd. Před Mariannou a Johathanem ležel obdélníkový panel a svítil na něm žlutý nápis: HVĚZDY. Vedle žlutě ozářeného tlačítka byly dva kulaté hluboké otvory. Marianna poklekla na šedivou studenou skálu a v okamžiku, kdy se Johathan pohnul, aby ji zvedl, zmáčkla tlačítko nápisu hvězdy.

„Ty jeden zatracený blázne!“ vykřikl Johathan v tom krátkém poshovění techniky, než se žlutá jedovatá pěna začala zmocňovat hvězd. A jako by si teprve teď jasně uvědomil důsledky Mariannina počínání, uchopil ji prudce za ramena, strašlivou silou je stiskl a Mariannu zvedl jako hadrovou panenku. Odraz žluté jedovatě svítící pěny v jeho tváři mu zkřivil rysy do děsivého šklebu. Jako by tak, jak žlutá pěna užírala hvězdy na obloze, jeho tvář užíral vztek. „Ne — ne, Johathane!“ vykřikla Marianna a zamáčkla tlačítko na panelu, které ji oranžovým světlem najednou vyvstalo před očima. Bylo pod ním vyryto: JOHATHAN.

A Johathanovy ruce sevřené kolem Marianniných ramen se začaly vlnit...

A. J. Cronin
Asistent Finlay
z angličtiny přeložil
Milan Šah

S Mattii Lennoxovou z Marklea se Finlay poprvé setkal toho bouřlivého zimního večera, kdy k němu přišla s popáleným ramenem. Byla to velká a ošklivá popálenina.

„Jak se ti to stalo?“ ptal se Finlay.

Mattie mlčela.

Finlay pozorně čistil spáleninu, aby Mattii nepůsobil zbytečně bolest. Ale spálenina bolela i tak! Mattie se svíjela na tvrdém chirurgickém stole. Pannenská ňadra se jí chvěla potlačovanými vzlyky. Nad ňadry, přes rameno až na záda, hyzdila čistou, hebkou pokožku, hrozná spálenina. Mattii bylo nanejvýš devatenáct let a byla krásná a svěží. Takové krásné tělo by nemělo nikdy ležet na chirurgickém stole — myslel si Finlay.

Když potom začal Finlay obvazovat spáleninu dlouhým obvazem, obepínajícím celou dívčinu hrud, Mattie náhle řekla: „Nesla jsem zapálenou lampu a zvrhla jsem ji na sebe.“

„Děvče,“ řekl Finlay, „přece nenosiš zapálenou lampu na zádech.“

Neodpověděla, jen sklopila svoje nádherné hnědé oči. Finlay se podíval upřeně na Mattieního nevlastního bratra Hughieho, malého chlapce, který Mattii z Marklea přivezl bryčkou taženou poným.

Hughie pohled Finlayův nevydržel a vyhrkl: „To on po ní hodil lampu!“

„Buď zticha, Hughie!“ vykřikla vášnivě Mattie. „Jsem to snad já, kdo je spálenej, ne!“

Když Finlayovi poděkovala a odcházela s malým

Hughiem k bryčce, řekla: „Musím přece vědět, jak to bylo.“

Od oné události uběhly tři měsíce. Přišlo jaro, slunce a teplé, krátké deště. Vše nasvědčovalo tomu, že lososi letos potáhnou brzo a že jich bude hodně.

Finlayův šéf, starý doktor Cameron, jezdil každý rok na lososy do Marklea a pokaždé přinesl pěkný úlovek. Letos však byl trochu churavý a víc líný a do Marklea chtěl poslat Finlaye — svého asistenta. Finlay se pro lov nadchl jako malý kluk. A když mu na druhý den ráno podávala stará Janeta do bryčky obložené chleby, ani pořádně nevyslechl Cameronovy rady a už chtěl vyrazit.

„Počkejte, vy blázne,“ řekl starý Cameron. „V Markleu si půjčte loďku od koho chcete, jen ne od Raba Lennox.“

Na tuhle radu si Finlay vzpomněl až večer v hostinci, když po bohaté a výborné večeři popíjel víno z marklenských vinic, pokuřoval ze své krátké dýmky a uvažoval, že si na zítřek půjčí loď a rozmnoží hojně svůj dnešní úlovek. Jaký je to báječný život — myslel si — přes den se brouzdat podle jarní řeky, lovit ryby a večer sedět u praskajícího krbu, pokuřovat a pít dobré víno z vinic, které viděl nad řekou...

Finlay se spokojeně usmál na hostinskou paní Dowovou, která mu právě donesla další džbánec vína, a zeptal se: „Mimochodem, co je to za člověka ten Rab Lennox?“

Paní Dowová, aniž by opětovala Finlayův úsměv, odpověděla: „Nestojí za slovo.“

Finlaye začala celá věc zajímat. Mattie s popáleným ramenem, doktorova rada, to vše vytvářelo kolem Raba Lennox podivný rámec. Přimět hostinskou paní Dowovou k hovoru půjde asi velice těžko — myslel si Finlay a opravdu tomu tak bylo. Elspetha Dowová nebyla žádná klepna, ale počestná hostinská s velice dobrou pověstí, která vedla tuto příjemnou hospodu již patnáct let. Nakonec přece

jen na paní Dowovou zapůsobil Finlayův klid, rozvaha a spokojenost, která z něj sálala jako z krbu v místnosti a snad také působil Finlayův doktorský titul. Hostinská paní Dowová se rozpovídala. Rab Lennox bydlel v posledním domku ve vesnici. Nápis nad domkem hlásal, že je zde půjčovna loděk, ale řada lidí ve vesnici věděla, že Lennox se živi všim možným, jen ne půjčováním loděk. A většina jeho činnosti nesnesla denní světlo. Také se povídalo, že má něco společného s jakousi podivnou palírnou, která byla na malém ostrově při ústí řeky do moře. A to asi byla svatá pravda, protože Rab byl neustále nasáklý kořalkou — ačkoliv do jediného hostince, který v celém okolí byl, a to paní Dowové, Rab Lennox nesměl. Rabova manželka byla již sedm let po smrti. Byla z Inveraray, něžná a vznešená — vysoko nad Rabem. Ale byla vdovou bez peněz a s malým děvčátkem Mattií a Rab Lennox ji udolal jako vlk srnu. Když již spolu žili, měla tisíce důvodů litovat, že zuby nehty neodolala. Všichni, celá vesnice to viděla, i když o tom žena nikdy nemluvila. Jen den ode dne ztrácela lesk vlasů a barvu očí a brzy po narození Hughieho zemřela. O celou domácnost a o malého Hughieho se starala Mattie. A starala se o vše dobře a ráda, i když měla s Rabem velké těžkosti. Nebylo to jen proto, že když přišel v noci opilý domů, zbil ji i Hughieho — ale Rab se začal na Mattii dívat divnýma očima. Tak jako se kdysí díval na její matku... Mattie byla matce velice podobná a nejen velkýma, hnědýma očima a bohatými, tmavě hnědými vlasy, ale i vznešeností a hrdostí.

„Špatně to tam u nich jednou skončí,“ končila své povídání hostinská Elspetha Dowová. „Mattie sice nikdy neřekla ani slovo, jako její matka, ale má s tím opilým surovcem hrozný život. Zakázal i Neilu Taggartovi, nejslušnějšímu mladíkovi z celého okolí, na Mattii jen promluvit. Jakoby to krásné děvče byla jeho hračka... A všichni víme, jak

má Neil Taggart to děvče rád — a ona jeho taky...“

Dva dny ještě Finlay prožíval opojení z lovů lososů a příjemné večery u krbu v hostinci pani Dowové. Ale i krásné věci mají svůj konec a dříve než špatné. Finlayovi nastal poslední večer a poslední noc v tomto nádherném kraji u řeky. Brzo ráno vstane a vrátí se bryčkou zpět do ordinace v Levenfordu. Zpět ke svému šéfovi — starému a mrzutému doktoru Cameronovi. Tak jako všechny ty dny tady, usnul Finlay hned, jak se zabalil do pokrývek. Tuto poslední noc jej však probudilo prudké zaklepání na dveře.

„Co se děje?“ zavolal a posadil se na posteli.

„Přišel za vámi Hughie Lennox,“ ozval se hlas služebné Marty. „Nenechá se poslat domů — prý je to velice důležité!“

Finlay byl během dvou minut oblečen a dole v přízemí hostince. Hughie Lennox stál u vchodu a chvěl se, i když byla noc velice teplá.

„Pojďte se mnou, prosím vás!“ řekl zoufale a zajakave. „Jde o mého tátu...“

„Ale co se stalo?“

„Já nevím, já nevím,“ nařikal hoch.

Šli spolu tichou ulicí vesnice k Lennoxovu domku. V domku ležel na velkých kamenných dlaždicích Rab Lennox. Ležel na zádech, ruce rozhozené a s dírou v lebce. A. Finlayovi stačil jediný pohled, aby poznal, že Rab Lennox je mrtev. Schoulena do koutu místnosti seděla bledá Mattie. Z celého obličejje jí byly vidět jen rozšířené oči. Byla bosa a na sobě měla jen lehkou noční košili. Finlay se bedlivě rozhlédl po místnosti a potom pomalu, tiše řekl: „Běž ven, Hughie... A přiveď strážníka Bella a Neila Taggarta a pani Dowovou“.

Hughie vyběhl ztřeštěně z místnosti. Finlay šel pomalu k Mattii. Překročil těžký pohrabáč s velkým mosazným knoflíkem — teď zakrváceným, a sklonil se nad schoulenou Mattii.

„Proč jsi to udělala, Mattie?“

Mattie mlčela — tak jako tenkrát v zimě, když byla u něho s popáleným ramenem. Krčila se jako zbitý pes, chvěla se na celém těla. Paže měla křečovitě obtočené kolem hrudi.

„Mattie...“ řekl tiše Finlay.

„Chtěl mě.“

Dvě slova, a bylo v nich řečeno celé mnohaleté pokořování. Mattie i její matky. Konečně to bylo řečeno...

Mattie bezděčně povolila sevření svých paží kolem hrudi a Finlay si všiml, že má na prsou roztrženou košili.

V místnosti nastalo na dlouhou dobu ticho.

Najednou jakoby se Finlay probral z nepřítomnosti, zvedl rychle pohrabáč ze země, a pečlivě ho otíral velkým kapesníkem. Potom řekl: „Mattie, děvče, až všichni přijdou, mlč. Pamatuj si to!“ zdůrazňoval každé slovo, aby se vyděšené a otřesené Mattie vryl jeho příkaz do mozku. „To je vše, co budeš dělat...“

Když slyšel Finlay před domkem hlasy, poklekl vedle těla Raba Lennox. Do místnosti rázně vkročil strážník Bell a za ním Neil Taggart, hostinská paní Dowová a tři čtyři další obyvatelé Marklea.

„Už je pozdě, přátelé,“ řekl smutně Finlay. „Myslel jsem, že mi ho pomůžete zachránit — ale před čtvrt minutou srdce skončilo docela...“

„Co se stalo, doktore?“ řekl rozechvěle strážník Bell.

„Mrtrice!“ odpověděl Finlay rozhodně. „Přišel domů velice opilý, dostal srdeční záchvat a padl na krb a na zem — a tak si navíc rozbil hlavu. Mattie ho našla... Když jsem přišel, tak mohl ještě mluvit — mumlal — prokletá kořalka — upadl jsem, upadl jsem a je se mnou konec... Ubožák...“

„Jednou to tak s tím jeho pitím muselo dopadnout...“ řekla po chvíli paní Dowová.

Finlay vstal. Řekl úředně Bellovi: „V hostinci vystavím úmrtní list na srdeční mrtvici. Postarejte se, prosím vás, o Mattii,“ ale to už neřikal úředně a Bellovi, ale Neilu Taggartovi. „To děvče div nepřišlo o rozum...“

Neil Taggart němě přikývl a v očích mu Finlay viděl lásku, jakou sám nikdy nepoznal. Paní Dowová řekla: „Spolehněte se na mne, doktore...“ a dotkla se prsty Finlayova ramene, jako by ho chtěla pohladit.

Odpoledne, když Finlay dojel bryčkou zpět do Levensfordu, šel hned do domu za starým doktorem Cameronem.

„Tak co, máte ryby?“ vybafl na něj Cameron.

„Přinesl jsem svou rezignaci,“ řekl tiše Finlay. A než se doktor Cameron zmohl na slovo, vypověděl mu všechno, co se stalo v Markleu.

„Vystavil jsem falešný úmrtní list — vim to — a nelituji toho... Teď to víte i vy a já odtud odejdu. Děkuju vám za všechno, doktore — a šéfe...“

Cameron mlčel. Až za notně dlouhou chvíli řekl: „Vždyť jsem to vždycky věděl, že můj asistent nestojí za nic. A když jste teď podal rezignaci, Finlayi, tak je to vlastně v pořádku. Přestáváte být mým asistentem — a stáváte se mým společníkem, doktore Finlayi!“

A starý, mrzutý doktor Cameron se zašklebil od ucha k uchu a napřáhl k Finlayovi — doktoru Finlayovi — svoji ruku.

Marcel Montarron
Oprátka nepravému

*z francouzštiny přeložil
Antonin Rausch*

Stalo se to na začátku roku 1320. V Paříži byl tehdy spáchán ohavný zločin: bohatý měšťan probodl kvůli dědictví svého spoludědice. Byl přistižen při činu, odveden do vězení Chatelet a předán tvrdé spravedlnosti oněch dob.

Jeho žena, plna hrůzy z neodvratného trestu, který čekal jejího manžela, se vydala za rychtářem Capetalem. Pocházel z jedné z velice vážených pařížských rodin a vědělo se o něm, že ho těší, když ho o něco žádá krásná žena.

„Kdyby byl potrestán jen žalářem,“ řekl té paní, „mohl bych vám slíbiti, madame, že ho budete moci vidat dosti často. Ale rozsudek byl již, bohužel, vynesena a váš manžel je odsouzen k trestu smrti. Na tom nemožu nic změnit. Zítřka, jak to je zvykem, se ho ujme kat, odvede ho na tržiště a zvedne ho na šibenici. Musíte se s tím smířit...“

Paní mu zoufale padla k nohám.

„Naprosto chápu,“ řekl jí rychtář, „jak hrozné neštěstí to je pro váženou rodinu, ale nevím, jak by bylo možno vás ušetřit tak těžké zkoušky.“

„Ach, pane,“ naléhala nešťastná žena, „nikoho z naší rodiny by neodradila sebevětší oběť...“

Rychtář si ustarané podepřel rukou čelo, jako by chtěl urovnat své myšlenky, a pak začal nejistě:

„Snad by tu byla jedna možnost...“

Odsouzencova žena cítila, jak ji rozčilením buší srdce.

„Prosím vás, vážený pane, co to je...?“

Rychtář se v tu chvíli spokojil otázkou, zda od-

souzený má oddané přátele, ochotné vykonat cokoliv pro jeho záchranu. On sám prý by mohl zařídít, aby se poprava konala časně ráno nebo pozdě v noci. Kat by dovedl na popraviště toho, kdo by mu byl předán, a příliš důkladně by si ho neprohlížel.

„Ale, vážený pane, což by byl někdo ochoten jít na smrt místo mého odsouzeného muže?“

„To záleží na vás!“ odpověděl jí chladně Capetal.

Po krátkém odmlčení jí pak vyložil svůj plán: „Neznáte-li žádného tak oddaného přítele, bylo by snad možno nalézt někoho v kobkách žaláře... ale —“

„Co tomu brání, vážený pane?“

„Bylo by to velice drahé —“

„Ať by to stálo cokoliv — my to zaplatíme!“

„Opravdu?“ pokývl hlavou rychtář. „Budu tedy o tom uvažovat. Navštivte mě zase brzy.“

Kronika vypráví, že hned po odchodu teď už doufající ženy si dal přivést koně a rozejel se do žaláře Chateletu. Po vynesení rozsudku byl vrah převezen do jedné z těch strašných kobek, v nichž utrpení odsouzeného začínalo dlouho před tím, než přišel kat. Nebyl tam sám. Při světle pochodně držené žalářníkem, uviděl Capelet ještě jinou, odlišnou tvář.

„Poznáváte mě, milostivý pane?“ ozval se prosebný hlas člověka, který tu seděl s vrahem odsouzeným k smrti.

„Mám dojem, že ano,“ odpověděl rychtář. „Snad jsem tě už někde viděl.“

„Ano — a bylo to mé neštěstí,“ pokračoval ten hlas. „Jsem to já, ten nešťastný student, kterého jste přistihl při malování potupných značek na vrata vašeho domu a jehož jste dal uvěznit. Univerzita se marně pokoušela dostat mě na svobodu. Vaši touhu po pomstě nebylo možno ničím zmírnit. Kdo mohl tušit, že za ten hloupý kousek budu pykat v téhle hrobce? Jestli jste však už dospěl k názoru, že jsem vytrpěl dost — pak vám přísahám, že vyvážnu-li

někdy odtud, nikdy víc se proti vaší cti neproviním!"

Capetal přistoupil k tomu vězni, odvedl ho stranou a řekl mu tiše: „Neřeknete opravdu nic, když jednou odtud vyjdete?“

„Ani slovo neřeknu, milostivý pane — přísahám vám to ve jménu Spasitele!“

„Tak dobře," řekl Capetal. „Vyjdete odtud zítra — ale slibte mi ještě jednou, že neřeknete ani slovo, ať se děje, co se děje!“

„Přísahám to při věčné spáse své duše!" vykřikl student.

Od té chvíle probíhalo všechno podle Capetalova plánu. Student byl oblečen do šatů měšťana odsouzeného k smrti a převeden do jiné kobky.

„Zítra na shledanou!" řekl mu Capetal. „A pamatujte na přísahu: Neřeknete ani slovo!"

„Jak jsem vám vděčen, milostivý pane — vždyť vím, co je přísaha!"

Když přišel domů, našel rychtář v předpokoji ženu odsouzeného měšťana. Chvěla se zvědavostí.

„Radujte se, madame, našel jsem člověka, kterého potřebujete. Je to ubožák, kterého omrzel život; je ochoten zemřít místo vašeho manžela. Ale má jednu podmínku: jeho rodina musí být odškodněna. Bojím se však, že se vám jeho požadavky budou zdát velice přemrštěné: chce třicet tisíc dukátů.“

„Ach pane, život má větší cenu než peníze! Naše rodina i já dáme cokoli, abychom vyrvali z katových rukou toho, jehož milujeme! Kam máme ty peníze složit?“

„Podílíme se tu na hlubokém tajemství, madame. Jediné nerozumné slovo by nás mohlo zničit. Pokládám za rozumné, abych ty peníze odevzdal já sám. Váš manžel bude muset na nějaký čas odejet pryč z Paříže. I kdyby snad jednou měla ta zámena osob vyjít najevo, bude vždy možné svalit vinu na kata..."

Následujícího dne — bylo to v zimě a ještě za hlu-

boké noci — byl z Chateletu vyveden vězeň v ozdobném plášti a s kožešinovou vzácnou čapkou na hlavě. Roubík a silný šátek mu zakrývaly téměř celý obličej. Ve studentově duši se vystřídala radost z možnosti vdechovat čerstvý vzduch i z toho, že rychtář brzy splnil svůj slib, s úzkostí. Viděl, že je obklopen stráží a že ho při světle pochodní vedou na popraviště. Stále se snažil věřit, že to jsou pouhé formality a že pro zachování dekora mu bude uloženo, aby se náležitě omluvil. Ale najednou se ocitl v rukou kata a ten mu bez ohledu na jeho pokusy o křik, krátce ovinul smyčku okolo krku.

Už několik hodin předtím byl ten, jenž byl odsouzen k smrti, propuštěn a podle úmluvy vyklouzl malou brankou, u níž ho již očekával zjednaný průvodce.

Ničemný kousek se tedy podařil a rychtář Capetal přijal bez valných výčitek svědomí třicet tisíc zlatých důkátů. Obě strany byly vyrovnány a nikdo nezůstal nikomu nic dlužen. Ale nejzákladnější opatrnost mu ukládala, aby ze šibenice na kopci Montfaucon zmizel oběšený dříve, než by snad nešťastnou náhodou někdo poznal mrtvé tělo studenta, jež tam z popraviště donesli. Vydal se tom tedy časně ráno se dvěma muži, aby tělo odvázáli a hodili do nedaleké jámy s nehašeným vápnem. Ale jak se polekali! Marně hledal rychtář svou oběť na některém ze šestnácti sloupků šibenice — našel jen čerstvě přeříznutý provaz. Mrtvola byla ukradena!

Za jiných okolností by ho to nebylo přivedlo z klidu. Bylo ovšem zakázáno snimat oběšené a brát jim obleky — měli tu viset tak dlouho, až se promění v kostry — ale příbuzní se často vystavovali nebezpečí pokut a trestů, aby svým blízkým dopřáli důstojnější místo posmrtného odpočinku.

„Kdo jen mohl mít na tom studentovi zájem?“ uvažoval Capetal a strach ho začínal soužit. Vrátil se co nejrychleji dolů do města — a poznal, že se nebál bez důvodu. Pouhou náhodou viděl tu noční

popravu mladého muže s tak pečlivě zakrytou tváří, jiný student. Ze zvedavosti šel za skupinkou, která odnášela mrtvé tělo na vrch se šibenicí. Počkal, až odešel kat se svými pomocníky, a pak uviděl při světle zapáleného vichu slámy na oprátce mrtvou tvář — ale nebyla to tvář měšťanského vraha, jehož jméno slyšel při předčítání rozsudku, nýbrž tvář jeho kamaráda, který před nějakým časem tak podivně zmizel.

Je snadné si pomyslet, že tím ta věc neskončila. Univerzita, jejímuž příslušníku bylo tak hrubě ublíženo, byla rozhořčena. Lid se bouřil, studenti začali obléhat dům rychtáře Capetala. Král ho dal odvézt do vězení a vyslýchat. Capetal doufal, že vyvázne, když prozradí, kde se skutečný vrah skrývá — ale rodina skutečného vraha pověděla, jak bohatě si rychtář za takovou zaměnu osob dal zaplatit.

Za křiku rozhořčeného lidu byl Capetal vyveden z vězení a nyní byl on dopraven na tržiště, tam podle rozhodnutí soudu veřejně popraven a jeho tělo bylo pověšeno na šibenici za městem.

Kronika vypráví, že podle králova rozhodnutí mělo všechno bohatství zločinného rychtáře připadnout rodině nešťastného studenta. O tom, co se stalo s mužem, který byl skutečným vrahem, kterého peníze zachránily před potupnou smrtí, kronika mlčí.

Jean Ambor

Rada Amora

*z francouzštiny přeložil
Jaroslav Hamza*

Omrzelo mne dlouholeté staromládenectví a pevně jsem se rozhodl, že se ožením. Na stranách novin mi padlo do očí úhledné oznámení:

„AMOR — Nejpopulárnější zprostředkovatelská kancelář. S naší pomocí se uzavře tisíce šťastných manželství. Jen u nás je používán nejnovější ame-

rický způsob samoobsluhy. Pouze za dvacet franků.“

Kancelář Amora se nalézala v centru Paříže. Malé elegantní páže v modrém stejnokroji s dvěma řadami blýskavých knoflíků, každý ve formě srdčeka, rozevřelo přede mnou dveře. V hale seděla kouzelná dívka. Přívětivě se usmála a vyinkasovala ode mne ihned dvacet franků.

„Ani centim více!“ zvolala. „A teď prosím, abyste prošel do sousedního pokoje. Tam jsou dvoje dveře. Pozorně přečtete tabulky na nich a vstupte do těch dveří, nad nimiž je nápis, který vám vyhovuje.“

Vstoupil jsem. Opravdu, byly tam dvoje dveře. Na jedněch byla tabulka:

„Žena až do hrobu“. Na druhých byla tabulka: „Rozvod na první požádání.“

„Jestli už se mám oženit, tak až do hrobu,“ pomyslně jsem si a vstoupil do prvních dveří. Vstoupil jsem a znovu uviděl dvoje dveře. A na každých z nich zase visela tabulka. Na jedné bylo napsáno: „Mladé, skoro nezkušené dívky“. Na druhé: „Zralé dámy, rozvedené a vdovy“. Zkušeností mám sám dost a tak jsem otevřel první dveře. Ani tam nikdo nebyl. A znovu dvoje dveře. Na jedněch bylo napsáno: „Krásné, sportovní, elegantní“. Na druhých: „Tlusté s malými fyzickými nedostatky“.

„Elegance, toť velmi významné,“ pomyslně jsem si a vstoupil do prvních dveří. V pátém pokoji byly na dveřích tyto tabulky: „S mnohapočetnou rodinou“. A na druhých: „Zcela osamoceny“.

„Žena má mít jen jednu starost, a to o svého manžela,“ řekl jsem si a zvolil dveře, jež vedly ke zcela osamoceným. Ale ani v této komnatě jsem nikoho nenašel. Přede mnou byly však znovu dvě tabulky. Začínal jsem mít pocit, že jsem bramborem na páse transportéru. Nadpisy na tabulkách zněly takto: „Ochotně látá ponožky, výborné vaří“. Druhá tabulka mluvila o jiných vlastnostech: „Hraje bridž, potřebuje posluhovačku“. Pochopitelně jsem zamířil k těm, které ochotně látají ponožky

a už jsem se ani nepodivil, když jsem tam objevil další dvoje dveře. Začalo se mi dokonce líbit, že kancelář Amor tak detailně bere v úvahu nároky klientů a disponuje tak rozsáhlými prostorami. V sedmém pokoji byl návrh, abych si vybral mezi „Naivní prostou dívkou“ a „Dámou žijící ve světě vysokých hodnot“. Považoval jsem sebe za dostatečně intelektuálního a dal přednost prosté dívce. Vstoupil jsem do deváté komnaty a tam jsem narazil na dvě tabulky: „Touží, aby ji manžel nosil na ruku“. Další zněla: „Bude se modlit za svého manžela“. Co byste si vybrali vy? A tak jsem otevřel druhé dveře. Tabulky v desátém pokoji poskytovaly možnost řešit rovněž vážný problém: „Dobře situovaná, vilka, auto“. Nebo „Chudá jak kostelní myš“. Jistě uhádnete, do jakých dveří jsem vstoupil. Rozevřel jsem dveře – a ocitl jsem se na ulici! Páže stojící u východu v modrém stejnokroji s blyskavými knoflíky ve formě srdéčka pohodilo zlatými kadeřemi, hluboko se uklonilo a vtisklo mi do ruky tlustý růžový balík. Chtěl jsem dát pážeti spropitné, ale ono hrdě řeklo:

„Vše je zakalkulováno do hodnoty vstupného. Přeji vám úspěch. Otevřte balík doma.“

Ale já otevřel balíček už na ulici. Bylo v něm malé zrcátko a kartička se zlatou ořizkou. Na ní bylo napsáno: „K tomu, pane, abyste mohl vznášet TAKOVÉ nároky na vaši budoucí nevěstu, byste se měl pozorně prohlédnout v zrcadle. Příklad na to nezapomeňte.“

S přáním všeho nejlepšího Amor.“

Heinz Rein
Kvůli slečně Weberové

*z němčiny přeložil
Václav Zajíc*

Když šéf tentokrát vystoupil ze svého skleněného pokojíku, z něhož měl přehled po celé hale, nekráčel jako jindy odměřeným krokem, vzpřímeně mezi stoly, u nichž zaměstnanci pracovali. Naopak — tentokrát šel rychle, tvářil se rozčileně, dokonce se mu na obličejích objevily i jakési červené skvrny a oči se mu za skly jeho silných brýlí jen leskly zlobou. Všichni, i ti, co měli naprosto čisté svědomí, se polekaně přikrčili a naklonili hlavu nad svými psacími stoly či účetními knihami. Kdykoliv totiž tento přednosta takto vstoupil do oddělení, vždycky to znamenalo, že bude nějaký velký malér, že se stalo něco, co ohrožuje tuto akciovou společnost, nesoucí zvučné jméno Novitas AG.

Přednosta udělal ještě několik kroků dopředu, a pak se svým ostrým, pronikavým hlasem zeptal tak, aby to všichni slyšeli: „Kdo minulé úterý zaknihoval objednávku firmy bratři Strutthofových?“

Už to bylo tady! To zase někdo něco popletl a teď se na akciovou společnost sesypávají stížnosti a možná dokonce, že hrozí i žaloba... To by bylo obzvlášť zlé.

Přednosta tu teď stál jako bůh hněvu, v natažené ruce držel jakýsi formulář a zkoumavým pohledem sklouzával s tváře na tvář...

„A proč vlastně na tom objednacím lístku není žádná šifra? Proč se tam nikdo nepodepsal?“ zahřimal. „Existuje přece jednoznačné nařízení, že ten, kdo objednávku knihuje, bezpodmínečně se musí na objednacím lístku podepsat! Tak tedy prosím, vážení, kdo to byl?“

„Tak to já nemohl být.“ oddychli si mnozí a na jejich tváři se objevilo ulehčení. Zato naopak slečna Weberová se začala tvářit velice usouzeně, zbledla, červené rty se jí začaly třást a její štíhlé ruce s růžově nalakovanými nehty se křečovitě přidržovaly desky stolku.

„Tak to zřejmě byla ta mladá hezká Weberová,“ pomyslel si účetní Hardekopf. Seděl naproti ní a byl snad jediný v celém oddělení, kdo se nemusel bát přednostovy zloby. Společnosti totiž už sloužil dlouho a dosud nikdy nic nepokazil. Měl pověst spolehlivého a schopného zaměstnance a vedení společnosti si ho proto velice vážilo.

Hardekopf se podíval na slečnu Weberovou a pokoušel se ji uklidnit přátelským úsměvem, který jako by chtěl říci: „Nic se neji tak horké, jak se to ucaří. Zlomená noha by byla rozhodně horší než tohle.“ Jenže slečna Weberová byla tak vyjukaná, že si jeho pohledu vůbec nevšimla. Hardekopf sice její slzy neviděl, ale její třesoucí se ramínka mu jasně prozradila, že pláče.

„Chudák děvče,“ pomyslel si Hardekopf. „Pracuje tu teprve pár týdnů a byla přijata zatím jenom na zkoušku...“

Přednosta, dlouhý a hubený, s těmi svými přísňými brýlemi bez ráfků, popošel ještě o dva kroky.

„Vyprošuji si...“ začal.

Tu se zvedl Hardekopf a šel přednostovi vstříc. Natáhl ruku po formulářích a omluvně řekl: „To jsem zbabral já, přednosto!“

Přednosta na něj udiveně pohlédl: Chvilí mlčel a pak ze sebe vypravil: „Vy? No — to — to je neuvěřitelné...“

Hardekopf přikývl: „Nedovedu sám pochopit, jak se to mohlo stát, ale bohužel — je to tak. Asi každý někdy uděláme chybu...“

„Každý?“ — zeptal se šéf pobouřeně, ale v jeho hlase bylo znát, že sám neví, jak má teď s Hardekopem, s kterým tady dosud všichni hovořili

s velikou úctou, najednou mluvit.

„No dovolte?“ — pokračoval.

„No samozřejmě, vám nikoliv,“ omlouval se honem Hardekopf, který okamžitě pochopil, že jeho předchozí slova by mohla být vykládána všelijak.

„Pojďte,“ řekl přednosta, otočil se a zamířil do svého skleněného pokojíčku. „Podíváme se, jak bychom tu celou nemilou záležitost dali do pořádku, aniž bychom...“

Pak se za nimi skleněné dveře zavřely. Když se Hardekopf zase vrátil do haly, šel klidně na své místo, nevšiml si škodolibých pohledů a pracoval dále, jako by se bylo vůbec nic nestalo. Jenom občas pozvedl zrak a podíval se úkosem po slečně Weberové. Ta se zatím uklidnila, její hezká tvářička se znovu začervenala, jenom její ruce se ještě malinko trásly.

„Ó, to bylo od vás strašně pěkné,“ Hardekopf velkoryse přikývl. Její vděčný pohled mu zřejmě dělal velice dobře.

„Já jsem si to mohl dovolit,“ řekl seberědomě. „Ale vy... pro vás to mohlo špatně skončit...“

Slečna Weberová se na něj udiveně podívala svými velkýma modrýma očima a trásla při tom hlavou.

„Jak to, že pro mne?“ zeptala se.

Hardekopf se nenápadně, ale ostražitě podíval na všechny strany a pak zašeptal: „Kdyby přednosta věděl, že vy...“

„Já?“ podivila se Weberová, „to byl přece Bayer, který tu věc s firmou bratři Strutthofové tak zamotal. Je to od vás velice ušlechtilé, že jste se zastal mladého kolegy.“

Hardekopfovi se najednou zdálo, že je tu nesnesitelné dusno až k nedýchání. Pak otočil hlavu a uviděl Beyera, toho, kterého neměl nikdy v lásce, floutka, miláčka všech zdejších žen — od učnic počínaje až po zkušené sekretářky v letech konce.

Tak tedy kvůli němu byla Weberová tak ustrašená a nešťastná. Tak tedy kvůli němu on se obětoval a kazil svou pověst...

Hardekopf těžce dýchal. Weberová ho již ale přestala zřejmě vnímat, protože byla plně zaměstnána tím, že si vyměňovala něžné pohledy s Beyerem. Hardekopf měl zlost. Kdyby tohle všechno věděl dříve! Ale protože to byl člověk zkušený a inteligentní, svou zlost zaplašil. Trochu ho sice mrzelo, že si poněkud pokazil svou těžce vydobytou dobrou pověst v zaměstnání, ale zase na druhé straně ho hřál pocit, že získal vděčnost té půvabné mladé dívky, byl její zájem zřejmě směřoval někam úplně jinam. Naštěstí neslyšel, co Weberová o přestávce Beyerovi řekla: Prohlásila totiž způsobem na svůj věk dosti neomaleným: „Vlastně jsem hloupá husa. Měla jsem tě v tom nechat, protože stejně jsi tu chybu určitě udělal jen proto, že jsi myslel na tu pitomou Lili. Asi by ti vůbec neškodilo, kdyby ses dostal trochu do maléru, jenže ten hlupák Hardekopf!...“

Hardekopf se nikdy o té rozmluvě nedozvěděl a dál se těšil z toho, že mu půvabná slečna Weberová občas od svých účetních knih poslala vděčný a obdivný pohled...

Dorothy Parker
Dokonalý muž
z angličtiny přeložil
Miloš Mráz

Mladý muž s nápadně bledou tváří se unaveně posadil do křesla a opřel si hlavu o jeho okraj, aby si chladil tvář a spánek. Přitom vykřikoval: „Oh, má drahá, drahoušku, co se to se mnou děje?“

Velkooká dívka, sedící lehce a vzpřímeně na pohovce, se na něho povzbudivě usmívala a řekla: „Ne-

citíte se dnes dobře?"

„Oh, teď jsem náramně slavný a také zabeďněný. Víte, kdy jsem dnes vstal? Přesně ve čtyři odpoledne. Pokoušel jsem se několikrát zdvihnout hlavu z polštáře a vždy opět spadla zpět. Oh, to není má hlava, myslím, že je to něco, co patřilo Waltu Whitmanovi!“

„Myslíte, že by vám prospěl malý drink?“ řekl drahouše?.

„Oh, ne, děkuji vám! Prosim, nenabízejte mně nic a nemluvte o tom; jsem zcela vyřizen. Podívejte se na tu ruku, chvěje se jako kolibřík. Řekněte, vyváděl jsem moc dnes v noci?“

„Proboha, všichni byli v náladě a vy jste byl v nejlepším!“

„Ano, musel jsem být pěkný dandy. Cítil se někdo dotčen?“

„Oh ne, všichni si mysleli, že jste velice zábavný. Ovšem Jim Pierson byl při obědě trochu nevrlý a agresivní. Ale lidé ve společnosti ho uklidnili a posadili zpět do křesla. Nemyslím, že někdo u druhých něco pozoroval.“

„Proboha, on mně chtěl jednu vrazit? Co jsem mu udělal?“

„Ale celkem nic. Znáte Jima, jak je pošetilý a nedůtklivý, když si myslí, že někdo dělá příliš mnoho povyku kolem Elinor.“

„Stalo se něco Elinor? A udělal jsem to já?“

„Ovšemže se nic nestalo, byl jste jen trochu potřeštěný a to je vše. A ona si myslela, že jste hrozně zábavný. Měla skvělou náladu. Pouze jednou byla trošičku znepokojena, když jste jí nalil rajskou šťávu za krk...“

„Můj bože — šťávu za krk — hrozné! Co bych měl udělat?“

„Nedělejte si starosti, ona má porozumění pro legraci. Pošlete jí nějaké květiny, nebo něco podobného a ona bude potěšena.“

„Nemám mít starosti a nedbat, co o mně říkají

lidé ve společnosti! Teď jsem v pěkné kaši. Má drahá, drahoušku, dělal jsem ještě jiné hanebnosti při obědě?”

„Ředitel hotelu byl sice trochu pohoršen, poněvadž jste nechtěl přestat zpívat, ale opravdu se nezlobil. Obával se pouze, že bude muset zavřít lokál, když tam bylo tolik rámusu... Zpíval jste celou hodinu a nebylo to ani moc hlasité.“

„Tak já jsem zpíval, to musela být pěkná zábava!“

„Vy se nepamatujete? Zpíval jste celou hodinu jednu a tutéž píseň. Byla to píseň o nějakých mušketýrech, nebo něco podobného. Všichni toho měli už dost a chtěli vás zastavit na pár minut a něco pojist. Vy jste však o tom nechtěl ani slyšet a zpíval jste s plnou vervou dále. Byla to legrace!“

„Já jsem nejedl žádný oběd?“

„Ani kousíček,“ řekla dívka. „Číšník vám stále něco nabízel, vy jste však odmítl a křičel na něho, že je váš dávno ztracený bratr, kterého ukradli cikáni z kolébky, a vše co jste měl, že bylo jeho... Hrozně jste ho rozesmál!“

„To věřím, musel jsem být zatraceně komický – šašek pro zábavu společnosti. A co se stalo po tom ohromujícím úspěchu s číšníkem?“

„Celkem nic zvláštního,“ řekla dívka s chichotem.

„Pouze vám nebyl sympatický jeden starší pán, sedící na druhé straně místnosti, a vy jste k němu šel a říkal jste mu, že se vám nelíbí jeho kravata. No a on se hrozně rozčilil a proto jsme raději rychle odešli...“

„My jsme odešli, a já jsem opravdu mohl jít?“

„Ovšemže jste šel trochu nejistě, a to proto, že po stranách chodníku byl ošklivý led a vy jste uklouzl a upadl. Chudáčku, muselo to být pro vás dost nepříjemné. Ale to se může přihodit každému, že ano?“

„Jistě, jistě, tak já jsem upadl na chodník. Tím se vysvětluje, v jakém jsem stavu. A co se stalo potom?“

„Oh nic, Pěto, nemůžete zde sedět a říkat, že si na nic nepamatujete. Myslela jsem, že jste byl trochu naliznutý, jinak jste byl po tom všem, co se dělo, celkem v pořádku a veselý. Avšak od té chvíle, kdy jste padl na zem, začal jste se tvářit vážně. Nevěděla jsem, že dovedete být takový. Nepamatujete se, jak jste mně řekl, že jste mě předtím nikdy neviděl? A nezpomínáte si, že jsme spolu podnikli dlouhou cestu v taxi?“

„Oh, ano — jízda v taxi — jistě pěkná dlouhá cesta...“ přitakal Petr. Dívka snivě pokračovala: „Stále jsme jezdili kolem parku a měsíc svítil, stromy ševelily. Vy jste říkal tak krásné věci o své duši, koho máte rád a já jsem nevěděla po celou dobu, jaké city máte ke mně a netroufala jsem si vám říci, co pocítuji k vám já. Drahý Petře, ta noční jízda v taxi byla nejdůležitější věc, která se v našem životě přihodila!“

„Ano, musela být...“ řekl zasmušile Petr.

„A nyní jsme oba tak šťastní; ráda bych to řekla všem, ale nevím, snad bude lépe, když si to ponechám pro sebe,“ hovořila okouzleně dívka.

„Myslím, že bude,“ řekl Petr.

„Není to krásné?“ šeptala.

„Ano, velice,“ řekl on.

„Podívejte, má drahá, mohl bych dostat něco napít? Jen tak na posilněnou. Pro společnost jsem vyřizen, tak mně trochu pomozte, cítím, že se zhrouťím.“

„Chudáčku, vše bude dobré, asi hrozně trpíte, připravím vám trochu whisky a sodu.“

Petr upřímně řekl: „Nechápu, jak můžete ještě se mnou mluvit, po všech těch bláznivých věcech, které jsem v noci prováděl. Myslím, že udělám nejlépe, když se připojím k mnichům do Tibetu...“

„Vy jeden pošetilý blázne — snad si nemyslíte, že vás nyní nechám odejít. Přestaňte tak hloupě mluvit — byl jste perfektní!“ A skočila z pohovky, objala ho kolem krku, políbila vášnivě na ústa a utekla

z místnosti...

Mladý bledý muž se za ní dlouze díval, potřásl hlavou a volal: „Oh, má drahá, drahoušku, nyní už vím, co se v noci přihodilo...“

Ernest Thompson Seton

Hora

z angličtiny přeložila

Eva Motlová

Za řekou a širokou prérí, až dole na jihu je stará indiánské vesnice. Nad vesnicí ční vysoko hora. Od nepaměti bylo pokládáno za statečný skutek tu horu zlézti, takže všichni muži v kmeni byli velice zájímaví tak učinit. Dokázat svoji statečnost a nedolnost!

Jednoho dne řekl starý náčelník těm nejžádostivějším: „Dnes je den, kdy se můžete pokusit zolat horu. Vyjděte hned teď ráno a každý jděte, jak nejdále dokážete. Až budete tolik unaveni, že již nebudete schopni v cestě pokračovat, vraťte se, ale každý mi přineste větvíčku z místa, odkud se vrátíte...“

Všichni odešli plni radosti a naděje. Každý z nich si myslel, že dojde až na vrchol hory. Ale neuplynula příliš dlouhá chvíle a již se jeden muž vracel. V ruce nesl větvíčku kaktusu.

„Ty ses nedostal ani k úpatí hory,“ řekl starý náčelník. „Jen jsi přešel poušť.“

Za další čas přišel muž a nesl větvíčku šalvějového keře.

„Ty jsi došel k úpatí hory, ale nelezl jsi nahoru,“ řekl náčelník.

Následující muž přinesl větvíčku osiky.

„Dobrá,“ řekl náčelník, „ty jsi již vystupoval na horu. Ale jen tam, kam vedla pohodlná cesta. Na jejím konci ses vrátil.“

Když bylo slunce v nadhlavníku, přišel další muž. Nesl větvičku hlohu s trny. Tentokrát se starý náčelník usmál a řekl: „Vidím, že jsi lezl do skal. Ale odradila tě již ta první.“

Později odpoledne přišel muž s větvičkou cedru. „Výborně. Byl jsi již za prvním převisem,“ řekl náčelník.

Uplynuly dvě hodiny a přišel další. Se smrkovou větvičkou.

„Dostal ses až k proláclinám. Zlezl jsi polovinu hory!“

Slunce již téměř zapadalo, když se vrátil poslední. Šel k starému náčelníkovi a jeho ruce byly prázdné. Oči mu však hořely.

„Otče,“ řekl potichu, „nebylo stromů ani keřů, tam, kam jsem došel. Nemohl jsem ti přinést větvičku — ale viděl jsem krásně, ozářené moře!“

Starý náčelník muže objal a řekl: „Ty jsi byl na vrcholu! Poznal jsem to už v tvých očích! Ty jsi pocítil povznesení — viděl jsi slávu hory...“

Joseph Zobel
Pro kytičky
z angličtiny přeložil
Vladimír Klíma

Kdo to pamatuje, aby jaro přišlo tak pozdě. Na prvního máje ještě nekvetou konvalinky a poprchává. Každý říká, že květináři s těmi ze skleníků nadělají jmění, a kdo najde pár zvonků v lese, taky neprodělá. „Když je to takovéhle, jde to potom rychle.“ říkají ženy na rohu.

Ale zrovna tu neděli bylo hezky a město se vřelilo do lesa, kde se jen tak tak našlo pro každý vůz stinné místo k zaparkování. Hemžilo se tam milenci i novomanželé, dětmi i bělovlasými dědečky a babičkami vždycky v tmavém, i za slunného dne. Zástupy se shlukovaly kolem skládacích stolků, na

nichž se hrály karty a stály barevné láhve z umělé hmoty. Někdo však dal přednost tomu poslouchat v autě fotbalový zápas.

Poprvé se letos objevil i prodavač zmrzliny v bílém plátěném kabátě a s bílou čepicí pod baldachýnem svého vozičku, čerstvě nabíleného a pomalovaného červenými písmeny. Děti se za ním táhly a za dvacet nebo třicet centimů dostávaly kornoutky, z nichž svítila růžová, žlutá a hnědá, takže z dálky byste řekli, že jsou to svazečky květin. Opodál se v jasně zbarvených sukních šlybaly dámy pro pampelišky, sedmikrásky nebo jetelové čtyřlístky.

Velikou zelenou paseku protínala silnice, kterou nešlo ani pořádně přejít, protože po ní proudila nepřetržitě v obou směrech auta. Postavili jste se tam a měli jste pocit, že před vámi ubíhá voda v řece. Rychlé vozy tam dělaly průvan, zvedal ženám sukne a sypal lidem do očí jemný prach z krajnic.

Zůstával tam stát jen jeden člověk, který před auty neustupoval, nýbrž se naopak trochu předklánil a zvedal paže. Čím rychleji jel vůz, tím usilovněji na něj mával, a občas ještě maličko vykročil dopředu, jako by se jej snažil hypnotizovat. K všeobecnému údivu některé auto opravdu zpomalilo, jako pták, který si chce odpočinout. V té chvíli se ten člověk řítí a mával oběma svazečky bílých konvalinek, které byly pravou příčinou toho zázraku.

Včera si říkal, že bezpochyby bude pěkně. Bloudil každý den po lese, za každého počasí, a tak dovedl posoudit, kdy se objeví konvalinky. Sbíral všechno: houby, narcisy, pampelišky i klestí, podle ročního období. Pro jistotu si přivstal a vydal se směrem na Vermeuil, který je okresem konvalinek, stejně jako je Recloses okresem narcisů. Je to sice hezký kus cesty, ale když vyjde časně, nikdo se tam nedostane dřív než on.

Našel jich spoustu, málem je mohl sekát kosou. Trhal celé dopoledne, chvíli na bobekku, chvíli napodoboval kachní pochod anebo se dokonce plazil

po kolenou. Ramena i záda ho rozbolela a stehna i lýtka ho páčila, jako by ho někdo zbil holí. To bylo tím trhaným, nepravidelným pohybem. Byl tam docela sám a jazyk se mu lepil na patro. Měl takovou chuť na lahevku červeného vína, že si říkal: „Nic jsem sice neutřil, ale zajdu si do první nálevny a zaplatím konvalinkami.“

Potom si sedl na slunci do trávy a dal si hromadu krásných, sladce vonících konvalinek mezi nohy. Ležely tam vedle špinavých bot a manšetrových kalhot, lesknoucích se jako stará kůra stromů. Jednu květinu po druhé vkládal do držáku stočené dlaně, do pořezané a škrábanci zbrázděné ruky. S každou další snítkou svazeček rostl, jasněji se rýsoval na slunci a poznenáhlu se proměňoval ve velikou bělostnou kytici, kterou pak obložil věncem pečlivě vybraných zelených a měkkých listů. Svázal to kusem provázku, který si přidržel zuby, a kytici něžně položil do trávy. Byla to hračka a u muže jeho věku byste nečekali, že bude marnit čas nad květinami. Zabralo mu to celé dopoledne. „Docela klidně by se daly prodávat po franku,“ napadlo ho. A obchod začal opravdu slibně. Tohle místo si zvláště vybral. Nedaleko odtud je zatáčka a ještě dál za ní silnice stoupá do kopce. Zde mohou vozy snadno zastavit a opět se snadno rozjet. Byly sice i takové, jež se řítily přímo proti němu a hrozily, že ho smetou, neuskočí-li včas nazpátek ke kraji vozovky. Ale pohled na dva svazečky konvalinek, které držel v rukou, leckdy snížil bláznivou rychlost vozu a ten pak k němu zajel mírně a poslušně jako dobrý pes, jemuž ukážete kostku cukru.

„Ach, jak jsou krásné!“

Zdálo se, že i cenu pokládají za docela přijatelnou.

„Ach, ty jsou krásné!“ volaly hezké dámy a vykláněly se z okének.

„Jen se přesvědčte, jak voní, madam,“ odpovídal. A dáma se na chvíli zastavila, sklonila nad kytičku víčka, lemovaná černými řasami, a zbožně přivoněla

ke konvalinkám, které k jejímu krásnému obličejí podávala špinavá, vrásčitá ruka. Někdy dáma odmítla květiny, jež jí nabízel, a pokynula mu, aby přistoupil blíž a nechal ji vybrat si jiné z brašny, která mu visela na rameni. A někdy si vzali svazečku víc a řekli, ať si nechá drobné.

„Děkuji, dámy a pánové. Mé konvalinky vám přinesou štěstí.“

Automobil rychle odstartoval a vzdaloval se. Zatímco jeho hukot umlkal v dálce, rostl stejně rychle hukot jiného vozu, který přijížděl. Pohladil si rukou brašnu jako zvíře, když si čistí srst, a s radostí si pomyslel: „Když to půjde takhle dál...“

A rychle se zase stavěl na okraj vozovky a mával rukama. Nakláněl se kupředu a zase uskakoval, když cítil, že přitažlivost kytiček nic nezmuže proti slepé rychlosti. Protože nebylo lehké někoho stopnout, začal to dělat ze sportu a počítat body. Proto asi přehlédl, že mu za záda přijel veliký uzavřený vůz, který vypadal jako čmelák se všemi barvami lesa. V nalakované skořápce se zrcadlil okraj silnice a rozehvělá anténa ve vzduchu opisovala nervózní křivky.

Z vozu vystoupili dva četníci v modrých uniformách, špičatých čepicích a botách přiléhavých a nablýskaných, že by si každý řekl: „Tohle musí být zbrusu nové hračky ve výloze velkého obchodního domu.“ Neviděl je. A i kdyby?

A tak, znenadání za sebou uslyšel hlas: „Co tady, k čertu, provádíte?“ Po pravdě řečeno, policie se nebál. Jak se říká, nikdy nikoho nezabil ani neokradl. Přesto se domníval, že když se tu takhle objeví a osloví ho tímto tónem, není to dobré znamení. Obrátil se a zvedl obě ruce s konvalinkami. „Já?“ zeptal se.

„Ano, vy!“ odsekl druhý četník a šel k němu blíž. „Ptali jsme se vás, co tady, k čertu, provádíte.“

„Ale pane inspektore, já přece...“

„Máte u sebe průkaz?“

„Ale já jsem nic neprovedl, pane inspektore.“

Ruce mu klesly k bokům jako dvě větve, do nichž udeřil blesk, a hned se zdálo, že oba svazečky ztratily svůj lesk.

„Rekl jsem vám, abyste mi ukázal průkaz,“ opakoval četník. Muž uložil oba svazečky do brašny, jednou rukou odsunul klopou starého saka a druhou vylovil z vnitřní kapsy jakýsi balíček shnilého listi. Otevřel jej a chvějícími se prsty jej prohraboval před netrpělivými zraky četníků. „Tady, pane inspektore.“

Četník otočil průkaz, našpulil rty a prohlížel jej ve snaze rozluštit, co je na něm napsáno. Bylo to již zcela smazáno masnotou. Potom vyndal z kapsy tlustý poznámkový blok, vázaný v černé kůži.

„Ale já nedělal nic špatného, pane.“

„Kde bydlíte?“

„Prosím, pane?“

„Ptal jsem se vás, kde bydlíte.“

„Ve vsi.“

Ukázal směrem k Barbigou. Vesnici sice nebylo vidět, ale byla odtud blízko, tak dva kilometry po silnici.

„Ve kterém domě ve vsi?“

„U lidí, se kterými občas pracuju.“

„A u koho teď pracujete?“

„Teď lidi moc nenajímají na sezónní práci, protože tahle zima nechce skončit. Ale pár lidí si mě už zjednálo.“

Četník vytáhl ze hřbetu bloku tužičku s poniklovaným chráničkem a dal se do psaní. Psal a psal a tu a tam pohlédl na průkaz, který mu držel kolega.

„Ale nic zlého jsem neudělal.“

Četník se nedal vyrušit, ale muž se znovu zeptal: „Co jsem provedl?“

„Nemáte právo prodávat v lese konvalinky,“ odpověděl podrážděně ten četník bez bloku. „Víte to moc dobře.“

„Jak to myslíte, že nemám právo? Konvalinky

v lese přece patří každému.“

Četník zvedl tužičku a přísně poznamenal: „Patří sice každému, ale když je trháte a prodáváte, okrádáte veřejnost. Copak tomu nerozumíte?“

Řekl to nezvýšeným hlasem a chladně si muže změřil pohledem. Zatím se přiblížilo několik dospělých a dětí ze stejné strany silnice. Muž se k nim otočil a opakoval: „Co jsem udělal zlého?“

„A to ani nemluvim o tom, že jste tím poskakováním po vozovce mohl zavinit nehodu,“ dodal četník a vrátil mu průkaz.

„Nevěděl jsem, že je to proti zákonu, pane. Zrovna minulý týden...“

„Ano, ale konvalinky je dovoleno prodávat jen na prvního máje. Nedělejte ze sebe nevinátka.“

Z druhé strany silnice ho mohli vidět, jak se při řeči ohýbá, jak se před četníkem bije do prsou. Přihlízející, usazení na kamenech či natažení na trávníku, lhostejně zírali na záplavu aut. Potom zčista-jasna pozorovali, jak muž začíná květiny rozdělovat: jednu tomuhle pánovi, druhou tamté dámě, další dvě malému chlapci, který s nimi hbitě odběhl. Některé děti k nim přispěchaly, jiné se rozutí-kaly a volaly: „Mami, tati, podívej!“

Lidé z druhé strany silnice nemohli přejít, protože auta jezdila příliš těsně za sebou. Asi čtyři nebo pět vozů přibrzdilo, ale po chvíli se zase rozeběhly jako smečka chrtů. Jedna dáma padleha panice a zavřeštěla: „Proboha, Jean-Claude! Jean-Claude!“

Ale bylo už pozdě. Brašna, v níž měl konvalinky, se již vyprázdnila. Muž klel a dupal, vyhazoval do vzduchu čepici a zase ji sbíral, mával rukama na všechny strany, jako by měl explodovat. Děti udiveně poodstoupily, snad se bály, že se muž rozzuří. Jedna dáma k němu přistoupila a řekla: „Vaše konvalinky jsou opravdu krásné. Děkuji vám za hezký svazáček, který jste dal vnučce.“ Držela jej jemně v prstech, ale muž neposlouchal. „Může mi někdo

řict, co jsem spáchal?“ zařval.

„Tady máte, vezměte si to,“ řekla ta dáma.

Když spatřil v její ruce minci, zaprotestoval: „Nechte si ty peníze, madam. Jsem tulák, nemám rodinu, nemám právo jist.“

„Ach,“ řekla ta dáma, „tak se tolik nezlobte!“

„Nemám právo jít do chudobince,“ pokračoval, „pro mne je jen kriminál, rozumíte?“

Nauzdory jeho divokým posuňkům se dámě podařilo vsunout mu do kapsy saka minci. Potom odešla a tiskla nos ke svazečku konvalínek. Muž si pro sebe brumlal, vzdaloval se váhavými, nejistými kroky a nakonec se svalil do trávy. Zůstal ležet stočený do klubička a s obličejem zakrytým dlaněmi. Neplakal. Stále se svíjel a pak zasténal jako poraněné zvíře či jako tulák, který bezstarostně prožívá opičku. Nikdo mu už nevěnoval pozornost. Paseka vypadala jako ohromně venkovské tržiště, na němž stromy sluncem ozářenými korunami hrají na trubky a na dudy.

Maurice Roland
Tajemný konec

*z francouzštiny přeložil
Theodor Maral*

Poslyš, Filipe, ta tvoje poslední povídka není moc slavná...

Jako každou neděli večer vychutnávali jsme v klidu pod stojací lampou poslední detektivky měsíce. Karina odložila svou knihu na pohovku a stočena do klubička ve svých něžných nedbalkách vypadala jako klubko bílého mušelinu, po jehož povrchu splývaly v něžných kaskádách její vlasy. Její tázavý postroj a nadzdvížené obočí si mne rychle podmanily.

Přece ještě včera jsi byla nadšená, řekl jsem, potlačujíc zívnutí. Říkala jsi mi doslova, že to je povídka, která musí zaujmout každého.

Ale ne, miláčku, nemám na mysli tu věc s tím dvojnásobným alibi. Minim tu povídku o nehodě v koupelně... Dnes odpoledne jsem našla na tvém pracovním stole její náčrt.

Svraštil jsem obočí.

Odpusť, miláčku, vím, že nemáš rád, když strkám nos do tvých papírů, pokračovala Karina s mírným náznakem pocitu viny. Ale koneckonců máš udržovat své věci v lepším pořádku. A pak, nechci tě zarmoutit, ale moje indiskrece tě uchrání zklamání. Ta povídka je opravdu velmi slabá. Už vidím Henryho, jak špulí ústa jako slepičí zadek, když ti odmítá tvůj rukopis. Napiš raději něco jiného.

Á tak! pravil jsem významně. Mohl bych se, drahá, dozvědět, proč se ti ten můj nápad tak nezamlouvá?

Hned ti to řeknu, pravila protektorským tónem, který vždycky nasadí, když se plete do mé detektivní produkce. Ten tvůj perfektní zločin v koupelně je poněkud příliš násilně vymyšlený. A dokonce se ptám, jestli už nebyl někdy použit. Á, už to mám... Musela jsem to číst v té tvé americké sbírce detektivních příběhů. Vzpomeň si! Jednalo se o kohosi, kdo se chtěl z jakéhosi nejasného důvodu zbavit svého podnájemníka. Vymyslel to tak, že natřel vanu mýdlem a zároveň upevnil na její okraj malý elektrický radiátor. Oběť uklouzla a svým pádem strhla radiátor. Bylo to nezvratné usmrcení elektrickým proudem a fraktura lebky, s výrokem poroty o nešťastné náhodě, pochopitelně. Jak vidíš, to se dost podobá plánu té tvé povídky.

Na mou věru, drahá, asi mi to nějak uniklo, řekl jsem s úšklebkem. Tím hůř, najdu něco jiného.

Ano, to je to nejlepší, co můžeš udělat, pokračovala Karina neúprosně. I kdyby ta myšlenka byla originální, radila bych ti na to zapomenout. Máš příliš velký sklon k vymýšlení nepravděpodobných zápletek. Perfektní zločin, to je vždycky něco úplně jednoduchého, úplně banálního, téměř dětinského.

Něco jako Kolumbovo vejce.

Sklonil jsem hlavu a nasadil jsem výraz tak politováníhodný, že Karina se vzdala dalších úskoků. Ponořila se znovu do světa románu a po několik minut jsem ji pozoroval, nemoha odtrhnout oči od jejího jemného hrdla, pulsujícího pod hebkou látkou. Ještě nikdy Karina nevypadala tak vzácná, tak žádoucí, jako ten večer...

Hodiny na krbu odbily jedenáct.

Hodina Neptunova, zašveholila Karina.

A jako každou neděli večer se zvedla s gráciézním pohybem těla – toto tělo, jehož vlastnictví nepřenechávala výlučně mně – a vstoupila do koupelny... vstříc svému osudu.

Mark Twain

Můj jezdecký kůň

z angličtiny přeložil

Miloslav Černý

Když jsem pobýval v Nevadě, došel jsem k nezvratnému rozhodnutí, že si opatřím jezdeckého koně. Nikdy jsem neviděl takové bláznivé a nádherné jezdecké umění, jaké provozovali tito malebně ustrojení Mexikáni, Kalifornňané a mexikovaní Američané den za dnem v nevadském Carsonu. Jak ti jenom jezdili! Naklonění jen trochu málo kupředu, řítili se ulicemi jako vítr. Střecha jejich širáků stála do výšky jako svíčka a oni letěli střemhlav po dlouhé silnici. Minutu nato byli už jenom malým obláčkem prachu daleko v poušti. Při klusu seděli naopak pyšně a půvabně na koni, jako by s ním srostli a nehopsali nahoru a dolů podle bláhového zvyku z jezdeckých škol.

Brzy jsem se naučil rozeznávat koně od krávy a hořel jsem touhou znát ještě víc. A tak jsem se rozhodl, že si koně koupím.

V té době, kdy mi tato myšlenka seděla v hlavě, přijel na náměstí aukcionář s černým zvířetem. Byl to kůň hrbatý a hranatý jako velbloud a zrovna tak ošklivý. V dražbě byl jedině on:

„... potřetí dvě stě dvacet – kůň, sedlo a uzda za dvě stě dvacet dolarů, pánové!“ A já jsem už nemohl odolat.

Neznámý muž, jak se později ukázalo aukcionářův bratr, viděl moje toužebné pohledy a prohodil, že za ty peníze je to docela dobrý kůň. Připojil k tomu, že sedlo samo stojí za ty peníze. Bylo to sedlo španělské s těžkým čalouněním a hrubým potahem z kůže nevyslovitelného pojmenování.

Už jsem byl v pokušení nechat koně koněm a jít pryč, ale nakonec mne opustilo všechno podezření, když na mne ten člověk promluvil, neboť jeho chování se zdálo docela bezelstné a opravdové.

„Znám toho koně,“ řekl, „znám ho dokonce velmi dobře. Myslím, že jste tu cizinec a tak byste si mohl myslet, že je to kůň americký, ale mýlil byste se. Je to – promiňte, že mluvím tak tiše, je tu plno lidí – je to beze vší pochyby pravý mexický skrček! Nevěděl jsem vůbec, co je to pravý mexický skrček, ale bylo něco tak zvláštního ve způsobu, jakým to ten muž říkal, že jsem zatoužil mít toho skrčka stůj co stůj. „Má ještě jiné přednosti?“ zeptal jsem se nejistým hlasem a měl jsem co dělat, abych potlačil svou netrpělivost.

Vstrčil jeden prst do mé vlněné košile, odtáhl mne trochu stranou a zašeptal mi s důrazem: „Ve svěhlosti je nade všemi v celé Americe!“

„Potřetí... potřetí... potřetí – čtyřadvacet a půl dolaru, páno -“

„Sedmadvacet!“ vykřikl jsem jako potřeštěný.

„Je váš!“ řekl aukcionář a tím mi pravého mexického skrčka předal.

Sotva jsem dokázal potlačit výkřik nadšení. Zaplatil jsem cenu a koně postavil do vedlejší stáje, aby dostal něco najíst a aby si odpočinul. Odpo-

ledne jsem vzal to stvoření s sebou na náměstí, kde ho několik lidí podrželo za hlavu a ocas, zatímco já jsem vystoupil na jeho hřbet. Jakmile tu herku pustili, srazila všechny čtyři nohy dohromady, prohnula hřbet a zase jej vyklenula tak rychle, že mne hodila do výšky tři nebo čtyř stop. Spadl jsem kolmo opět do sedla, v mžiku jsem však letěl znovu vzduchem a ocitl se na konci sedla, abych vyletěl vzhůru potřetí a dostal se odtud až na krk koně — a to všechno během dvou nebo tří vteřin. Pak se vzepjala a postavila skoro jako svíčka na zadní, zatímco já se zoufale držel jejího hubeného krku; svezl jsem se opět do sedla. Sotva se však postavila na všechny čtyři, zdvihla zase zadní a ocitla se na předních, zatímco zadními bila tak, jako by chtěla zasadit ránu samotným nebesům. Potom začala se mnou znovu cvičit létání. Když jsem vystřelil vzhůru potřetí, slyšel jsem, jak jakýsi cizinec pravi: „Ó, ta si ale dovede postavit hlavu!“

Letěl jsem ještě vzduchem, když někdo zasadil té herce zvučnou ránu řemenem a když jsem se shora vrátil, pravý mexický skrček tu už nebyl. Vydal se za ním jakýsi mladý Kalifornan, chytil ho a zeptal se, může-li se na něm projet. Klidně jsem mu tento požitek dopřál. Sedl si tedy do sedla a vyletěl zrovna jako já jednou do výšky, když se však vrátil, bodl tu herku ostruhami do žeber, načež kůň i s jezcem zmizeli odsud jako telegram. Kůň přelétl tři ploty jako ptáček a zmizel na silnici do údolí Washoe.

Usadil jsem se s povzdechem na kámen a hladil si bezděčně jednou rukou žaludek a druhou čelo. Myslím, že jsem nikdy předtím nepoznán nedostatečnost lidského těla tak dokonale — potřeboval jsem ještě jednu nebo dvě ruce, abych se mohl držet ještě na dalších místech. Žádné pero nepopíše, jak důkladně jsem byl rozřesen. Žádná fantazie nedokáže vykreslit, jak jsem byl rozkližen, unítně i zevně potrhán, rozježděn a veskrze otřesen. Mezi-

tím se kolem mne shromáždil účastný dav a jakýsi starší muž mi dal tuto útěchu:

„Cizince, nalétl jste! Každý v tomto hnízdě toho koně zná. Každé dítě, každý Indián by vám byl řekl, že bude vyhazovat. V tvrdohlavosti je to skutečně nejhorší ďábel v Americe. Poslyšte, co vám říkám. Jsem Curry, starý Curry, starý Abe Curry. Ta herka je opravdový mexický cvok a k tomu ještě neobyčejně podlá. Ach, příteli, kdybyste to byl vzal rozumně do ruky, mohl jste mít za mnohem menší částku koně amerického.“

Neodpověděl jsem, ale v duchu jsem se zapřisahal, že jestliže bratr toho aukcionáře během mého pobytu se ocitne v rakvi na cestě do hrobu, odložím všechna potěšení, jen abych ten pohřeb nezmeškal.

Po šestnáctimílovém trysku se vrátili kalifornský mladík a pravý mexický skrček zpět do města. Kolem nich létala pěna jako v průtrži, která se žene před každým cyklónem. Posledním skokem přes trakař a jednoho Číňana zakotvili u hromady sena. Bylo úžasné, jak rudé nozdry koně pracovaly a jak se jeho divoké oči blýskaly! Ale byl ten bláznivý tvor alespoň trochu zkrocen? Ne, nebyl. Jeho krotitel a pán se sice domníval, že ano a chtěl na koni dojet až k vládní budově. Ale to stvoření učinilo hned skok přes hromadu telegrafních tyčí, a cestu k budově — jednu a tři čtvrti míle — prolétlo, místo aby běželo. To znamená, běželo rovnou přes všechno, přičemž dávalo přednost zvláště plotům a příkopům a všem zákrutům silnice. A tak byl jezdec mnohem více ve vzduchu než na koňském hřbetě. Turdil pak, že měl pocit, jako by tu cestu vykonal na kometě.

Večer přišel Kalifornčan pěšky domů a toho „skrčka“ nechal přivázaného za vozem s kamením. O den později jsem půjčil zvíře sekretáři domu k jízdě do šest mil vzdáleného stříbrného dolu v Daně. I ten přišel nazpět pěšky, prý aby se prošel a měl

trochu pohybu, a koně nechal kdesi přivázaného. Mohl jsem tu herku půjčit komukoli, všichni přicházeli domů pěšky a všichni tvrdili, že potřebují víc pohybu. Přesto jsem ji půjčoval každému, kdo chtěl, v blahé naději, že si ta herka něco udělá a já budu moci od dotyčného žádat náhradu. Ale koni se nikdy nic nestalo, i když tropil kousky, které si nedovolí žádný kůň na světě. Kupodivu jsem se však nikdy nezkrivil ani chlup, přestože někdy pořádně přeháněl.

Přirozeně jsem učinil už několikrát pokus koně prodat, jenže marně. Aukcionář na něm řádl čtyři dny ulicemi, rozehnal všechny diváky, narušil dopravu a zapudil děti, aniž by dostal nějakou nabídku. Lidé se jenom usmívali, plni přátelského účastenství, ale koně nikdo nekoupil. Nakonec mi aukcionář předložil účet a herku z trhu stáhl. Snažil jsem se ji potom prodat sám, ale bez úspěchu. Nabízeli jsme ji i ztrátově výměnou za vyřazené náhrobní kameny, staré železo, traktáty o střídmosti — prostě za každé zboží. Ale ani tentokrát z obchodu nebylo nic.

Já sám jsem se už ani nepokusil si na koně sednout. Stačilo mi při mém zdravotním stavu chodit pěšky. Pokusil jsem se koně darovat, ale ani to se nepovedlo. Lidé říkali, že na mořském pobřeží jsou zemětřesení dost častá, a že tedy žádné další už nepotřebují.

V té době mi majitel nájemní stáje předložil účet za šestidenní péči o koně — stáj patnáct dolarů, seno dvě stě padesát. Pravý mexický skrček zkonsumoval tunu sena a muž tvrdil, že kdyby mu to umožnil, tak že by sežral snad sto tun. Účet jsem zaplatil a ještě týž den jsem „pravého mexického skrčka“ daroval jakémusi vystěhovalci z Arkansasu.

Janusz Oseka

Fronta

*z polštiny přeložila
Hana Vratislavova*

První: „Dovolíte, abych se vás zeptal, proč tu vlastně stojíte?“

Druhý: „Stojím ve frontě.“

První: „Ve frontě? Ale já tu žádnou nevidím. Stojíte tu sám.“

Druhý: „To je dobře. Aspoň jsem první.“

První: „Zajímavé... Fronta na liduprázdném místě.“

Druhý: „Zatím tu nic není, to máte pravdu, ale město roste. Určitě tu taky něco postaví.“

První: „A co to tu budou stavět?“

Druhý: „To ještě nevím.“

První: „Když to nevíte, tak proč tu stojíte ve frontě?“

Druhý: „Těžko říct, ale pro jistotu stojím. Držet si frontu není nikdy marné. Co když tu postaví nějaký obchod? Při otevření obchodu vždycky dají na trh nějaké zboží, kterého se právě nedostává, to mi věřte!“

První: „Ale to přece není jisté, že tu bude obchod.“

Druhý: „Pochopitelně. Třeba tu bude nějaký úřad. Pak budu první, komu tam vyřídí jeho záležitosti.“

První: „Tak dobrá, ale co když na tomto místě vůbec nic nepostaví?“

Druhý: „Nevadí, pro takový případ jsem se taky pojistil. Zamluvil jsem si frontu ještě na několika takových místech...“

Richard Schweitzer

Slavný most

z němčiny přeložila

Marie Marešová

Vzprímeně, jako socha stál Juan Presto, diktátor v Guacostě, vedle své luxusní limuziny. Díval se upřeně, stejně jako ostatní členové jeho vojenské skupiny, kteří ho doprovázeli, na železnou konstrukci nového mostu, který se měl jako div nejmodernější techniky klenout přes Rio Lodo a být chloubou celé Guacosty.

Byl to most skutečně zvláštní. Opíral se o neuvěřitelně tenké pilíře a velebně se klenul přes širokánskou řeku. I při letmém pohledu bylo možno postřehnout, že je nakloněn k jedné straně, zřejmě vlivem nějaké konstrukční chyby. Jednotlivé díly oblouku byly na několika místech spojeny lánami, což působilo dost groteskně.

„Jestli se dobře pamatuji na plány, které mně byly předloženy, mělo to být mamutí dílo, masivní a gigantické, které mělo přetrvat staletí. Jak to, že vypadá tak uboze?“ — obrátil se diktátor na muže, stojícího vedle něho.

Pedro Encendino, konstruktér a stavbyvedoucí v jedné osobě, se poškrábal za uchem a pak rozpačitě spustil:

„Asi víte, velký vůdče, že u nás bývá zvykem brát si odměnu v naturáliích. Při výrobě kořalky nebo v zemědělství se to celkem osvědčilo, jenže při stavbě mostu jaksi vyplynuly na povrch jisté potíže. Pochopte, že jsme museli dost těžko odbourávat staré zvyky a tak jaksi určitý stavební materiál si ti lidé odnesli...“

„Nepovídejte,“ vyštěkl diktátor. „Kterýpak dělník si může například odtáhnout domů železný pilíř?“

„To přece nikdo nemusel,“ odpověděl Pedro Encendino. „Vždyť u každé stavby se hned objeví obchodníci se šrotem, ti pak naloží, co patří dělníkům a těm pak za to zaplatí, ať už v hotovosti nebo lahve-
mi kořalek.“

„Vždyť tu ale chybí téměř polovina stavebního materiálu!“

Konstruktér s povzdechem pokrčil rameny.

„Nic si nepředstírejme,“ vmisil se do rozhovoru diktátorův pobočník Concha. „Úředníci z ministerstva stavebnictví si přece také musí přijít na své.“

„Doufám, že to aspoň neplatí o ministroví,“ zvolal diktátor Juan Presto.

„Nikoliv,“ odvětil plukovník Concha. „Ten dostal už svůj díl předem od stavebních a dodavatelských firem.“

Generál Juan Presto stiskl zuby. Nechtěl před davu přihlížejících dělat žádný skandál, ale žily, které vystoupily na jeho čele, nevěstily nic dobrého. Tu zachránil duchapřítomně situaci major Jose Perturbacion, velitel policejního oddílu, jehož příslušníci tu stáli bosí. Dal pokyn hudbě, aby spustila hymnu, a tak všichni museli stát v pozoru, včetně diktátora. Ten po odeznění posledních akordů musel pak, jak již to tu bývá zvykem, vystoupit se slavnostním projevem.

Uměl se bezvadně ovládat. Měl mužný hlas a vychvaloval jim obrovskou mostní stavbu, která — vzdor všem těžkostem, jež se zdaly být nepřekonatelné, teď konečně tu stojí v celé své slavné kráse. Pak přistoupil za jáсотu lidu k bílé pásce s nůžkami v ruce, aby podle staré tradice tuto pásku přestříhl.

Nebyla to vlastně žádná páska, ale solidní lodní lano, dobře upevněné na obou sloupcích mostu a bíle nabarvené. Marně se generál pokoušel provaz přestříhnout tupými zlatými nůžkami.

„Co to sem proboha pověsili?“ prskal diktátor.

Pedro Encendino se rozpačitě rozhlížel. „Nemohli jsme honem jinou pásku sehnat. A pak se nám zdálo, že to lano bude dobře symbolizovat neotřesi-

telnou stabilitu této stavby století.“

„Co mám ale teď dělat? Vždyť to nepřestřihnu! Jak budu před lidmi vypadat?“ — syčel diktátor. „Slyšíte, už se začínají smát.“

Vtom však dostal šťastný nápad. Vytáhl kord z pochvy a rozsekl lano jako kdysi Alexander Veliký gordický uzel.

A tu se to stalo. Uvolněný konec lana se vymrštil do vzduchu, ozval se strašlivý praskot, postranní pilíře se skácely, jednotlivé díly mostu se začaly uvolňovat a se strašlivým hlomozem padat do řečiště. Všichni byli ohromeni hrůzou, jen statečný diktátor neztratil duchapřítomnost. — Odvážným krokem se octl zase na pevnině, a tím se zachránil.

J. R. Garden

Oloupený klenotník

z angličtiny přeložila

Marie Veselá

„Něco vám navrhnou,“ oslovil elegantně oblečený mladík prodavačku v jednom z nejdražších klenotnictví na Bond Street. „A doufám, že budete držet se mnou!“ pokračoval sebevědomě.

„Nevím, o čem mluvíte,“ řekla prodavačka zdvořile, ale odmítavě. Mladík se rozhlédl po prázdném krámkě a potom řekl: „Vím o tom, že má váš šéf nyní na prodej mimořádně krásnou a také mimořádně drahou soupravu se smaragdy...“

„Zajímáte se o soupravu,“ přerušila mladíka odměřeně prodavačka.

„Ano,“ usmál se mladík, „ale poněkud jinak, než jste byla dosud zvyklá. Vím o tom, že v tomto obchodě zaujímáte mimořádné postavení. Požíváte bezmezného šéfovy důvěry.“

„Jsem tu již sedmnáct let, pane, ale nechápu...“

„Volil jsem úmyslně tuto dobu, pani Smithová,“ řekl důrazně mladík a zapaloval si drahou cigaretu,

„když jste v krámě sama. Opatřil jsem si o vás všechny informace — což nebylo nijak snadné. Celý váš život je bez nejmenší poskvrny až na to, že máte nemanželského syna. Ten je nyní v internátní škole, učí se k posledním zkouškám a velice rád by studoval dál. Vy mu to můžete s mou pomocí umožnit!“

„Co si to dovoluujete!“ vykřikla paní Smithová.

„Nerozčílujte se,“ řekl klidně mladík. „Vyslechněte přece můj návrh! Zítřejší, až zde bude i váš šéf, přijdu jako zákazník, který má zájem o smaragdovou soupravu. Nechám si od vás nebo od vašeho šéfa soupravu předložit a vše si budu dlouho a nápadně prohlížet. Po mém odchodu zmizí ze soupravy náhrdelník. Mne samozřejmě hned zatknou, ale nic u mne nikdo nenajde. Náhrdelník budete mít u sebe vy! Policie se soustředí na mne — a nepochodí, protože náhrdelník mít skutečně nebudu. Na vás podezření nepadne... A o vaše dítě a jeho studie bude postaráno. Co říkáte mému návrhu?“

Paní Smithová, stárnoucí a unavená žena neodpověděla.

„Nemusíte nic říkat,“ řekl uznalým hlasem mladík. „Chápu vás a děkuji vám, že souhlasíte...“

Druhý den dopoledne vstoupil mladík opět do klenotnictví na Bond Street a ptal se na smaragdovou soupravu. Klenotník Brown, statný a čilý padesátník, přistoupil k seřfu a zavolal paní Smithovou — tak, jak činil celých sedmnáct let.

Všech šest částí soupravy bylo opravdu skvostných. „Nádherná práce!“ řekl nadšeně mladík.

„Račte se podívat, pane,“ nabízel klenotník, „jak skvosty působí zavěšené...“ Při těchto slovech zavěsil široký náhrdelník na krk paní Smithové a s uspokojením pozoroval mladíkův zájem. Bylo vidět, že by rád soupravu výhodně prodal. Brownovu klenotnictví se poslední tři roky příliš nedařilo. Obrat byl stále slabší a slabší, rostl dluh u banky, ke kterému byl Brown donucen, aby zachránil

obchod.

„Podívejte se na to umělecké provedení pane,“ řekl klenotník, sejmul paní Smithové náhrdelník z hrdla a podal jej zákazníkovi. Ten odešel s náhrdelníkem k oknu a dlouze se na něj díval. Potom šel k pultu a prohlížel si další kousky ze soupravy.

„Budete chtít zaplatit za soupravu hotově?“

„Pokud vám to tak bude vyhovovat,“ odpověděl ochotně a zřejmě velice potěšen klenotník Brown.

„Přijdu s penězi zítra dopoledne,“ řekl mladík a přestal se prohrabovat ve špercích. „Dnes bych si vybral jen nějaký malý zlatý zapalovač.“

„Prosím,“ řekl klenotník a donesl zásuvku plnou zapalovačů.

Mladík do zásuvky poněkud neopatrně strčil, takže spadla na zem za pult k nohám klenotníka Browna a zapalovače se rozsypaly. Mladík se rychle omluvil a téměř vystřelil ze dveří.

„Divný chlapík,“ řekl klenotník. „Myslíte si, že přijde zítra?“

„Nedělal na mne moc dobrý dojem,“ řekla paní Smithová a sbírala zapalovače.

„Kde je náhrdelník ze soupravy!“ lekl se klenotník.

„Vždyť ukládáte soupravu do sejfů,“ snažila se klidně odpovědět paní Smithová. „Tak tam musíte mít náhrdelník...“

„Není tady!“ vykřikl klenotník.

„Vždyť vám ho dal ten zákazník do ruky,“ řekla paní Smithová a hlas se jí velice chvěl.

„A já jsem ho položil na pult, když jsem mu ukazoval zapalovače. Není tady! Zmizel!“ křičel klenotník Brown a běžel k telefonu. Než však stačil vytočit číslo, objevil se mladík ve dveřích obchodu.

„Zadržte ho! Zadržte ho!“ rozkřičel se klenotník jako nepříčetný. „Pane, ihned mně vraťte náhrdelník!“

„Dovolte, prosím,“ řekl mladík klidně, „zapomněl jsem si zde rukavice. A vůbec nechápu, co zna-

mená ten křik?“

„Ukradl jste smaragdový náhrdelník! Volám policii!“

„Prosim,“ řekl mladík pohrdavě, „venku stojí policista. Zavolejte ho...“ Přívoianý policista prohlédl mladíka a náhrdelník nenašel. Viděl jej přece, jak vychází z obchodu a po několika krocích po chodníku se otáčí a do obchodu opět vrací. Neměl žádnou možnost náramek někde uschovat nebo někomu předat.

Když pátrací vůz přijel, prohlédali kriminalisté podrobně a odborně celý klenotnický obchod a důkladně vyslechli mladíka, klenotníka Browna i paní Smithovou. Vše bez výsledku. Náhrdelník se nenašel a nikdo nemohl být v podezření.

Takže vše proběhlo podle plánu.

Pozdě večer zazvonil u bytu paní Smithové zvoněk. Když otevřela, stál za dveřmi mladík s kyticí.

„Zde je mé blahopřání k vynikajícímu výkonu.“ řekl a podal paní Smithové květiny. „Provedla jste všechno naprosto dokonale — jedinečně! Kde máte náhrdelník?“

„Já?!“ zakoktala paní Smithová. „Přece vy... Já jej nemám.“

„Chcete mě podvést...“

„Ne — opravdu ne. Přece náhrdelník musíte mít vy! Zmizel přece z pultu!“

„Na to jsme se ale nedomluvili, milá dámo,“ řekl příkře mladík. „Náhrdelník jste měla schovat u sebe vy!“

„Ale on už na pultě nebyl!“ vykřikla zoufale paní Smithová. „Myslela jsem, že jste plán změnil a vzal jej sám...“

Dohadování o tom, kdo vzal náhrdelník trvalo téměř hodinu. Jeden druhému nevěřil, ale hádka nevedla k žádnému konci. Začali si spílat, vyčítat a vyhrožovat. Nakonec mladík odešel s tím, že si na paní Smithovou dá dobrý pozor až do konce jejího života a jak zjistí, že získala nějaké peníze,

zatočí s ní. Ani policie nelenila. Sledovala nějakou dobu život mladíka, který se živil všelijak, ale penězi neoplýval nikdy. Kriminalisté nezapomněli ani na paní Smithovou, která žila daleko skromněji než dřív. Všechny své peníze věnovala synovi, který ale stejně nedostudoval. I policisty, který podal svědectví o mladíkově krátkém pobytu na chodníku před obchodem klenotníka Browna, si kriminalisté všimli. Ten však žil stále životem prostého strážníka. Po nějaké době vyplatila pojišťovna klenotníkovi Brownovi pojistku. Dvacet tisíc liber, které mu přišly náramně vhod. Zaplatil dluh v bance, nakoupil nové atraktivní zboží a obchod začal vzkvétat. Na celou záležitost se po čase zapomnělo. Smaragdový náhrdelník se nikde neobjevil.

Za třicet let se úředníci v pojišťovně velice divili došlému balíčku s bankovkami, kterých bylo přesně dvacet tisíc liber. Odesílatel byl klenotník Brown — balíček odeslal v den své smrti, když již cítil, že stářím umírá...

Johanns Rösler

Recept proti rýmě

z němčiny přeložila

Marta Nevrlá

Nebylo to zrovna nejvhodnější sednout si s takovou rýmou do plného vlaku — ale co jsem měl dělat, v městě jsem být musel!

Kýchal jsem a vytruboval jako na pozoun a spolucestující se dívali dotčeně. — To jste si nemohl zůstat doma! S takovou rýmou mezi lidí do vlaku! — přímo jsem ta slova slyšel...

Jediné moje štěstí bylo, že se lidé v kupé nezna-
li, a tak si ani nedůvěřovali. Jinak by vytvořili blok a snad mě z vlaku vyhodili ještě za jízdy. Já

jsem ale musel kýchat, a tak jsem kýchal, jak se říká, o sto šest!

Vlak uháněl se mnou a s mou rýmou již půl hodiny, když na jedno moje obzvlášť vydařené kýchnutí jeden muž v kupé řekl: „Na zdraví!“

Znělo to posměšně a snad to mělo být prvním pokusem seskupit cestující do bloku proti mému ubohému nosu.

Sotva to však onen energický muž vyslovil, kýchl jsem pořádně nanovo.

Na zdraví! — se ozvalo ze všech stran. A tak jsem kýchl opět...

„Tohle znám,“ povídá muž naproti. „Tady pomůže jenom postel a pořádná peřina!“

„Koňak je lepší,“ radí druhý cestující. „Nebo brandy... Máte s sebou brandy?“

„Nemám,“ huhňám a kýchnu.

Elegantní dáma, sedící vedle mne, vyndala z kabelky bombón. „Cucejte bombón! Mně po bombónech rýma zmizí...“

„Kdepak bombón,“ povídá další. „To na rýmu neplatí. Ta chce drastičtější prostředek — mokré ponožky. Navlékněte si mokré ponožky!“

„Co povídáte!?“ vmísí se do řečiny další spolucestující. „Od mokrých ponožek se přece rýma dostane! Pomůže jen jedno — před kýchnutím sevřít pevně nos!“

Učinil jsem, jak mně poradil, a kýchl jsem tak, že mi to div neutrhlo ruku.

„Tak vidíte!“ přidal se další. „To je všechno naprosto neúčinné. Zkuste můj prostředek — zadržte dech!“

„Naopak!“ volal další. „Pravidelně dýchejte!“

Celé oddělení se mnou najednou cítilo. Každé moje nové kýchnutí bylo provázáno několika radami. Jen jeden člověk seděl v oddělení mlčky.

Nějaký sobec — asi!

„Všichni zde znají nějaký prostředek proti rýmě,“ obrátil jsem se na něj téměř rozhořčeně. „Proč vy mně nic neporadíte!“

„Já žádný prostředek neznám,“ řekl onen muž skromně. „Já jsem lékař...“

Clark Howard
Starí známi
z angličtiny přeložil
Pavel Dvořák

Když potkáte mezi osmi milióny obyvatel New Yorku starého známého, kterého zrovna potřebujete, je to tedy opravdu šťastná náhoda. A to se skutečně Johnu Klepperovi přihodilo. Na rohu Randolph Street narazil na Martina Baska zrovna v tom okamžiku, když přemýšlel, jak by ho potřeboval a kde se ten starý lišák a bývalý „spolupracovník“ zrovna potuluje.

John Klepper potřeboval Martina Baska, aby se s ním poradil. Sehnal výnosný „kšeft“, ale v branži, kterou nedělal. O Martinu Baskovi všichni, kromě policie věděli, že dělá do všeho, kde se dají lehce vydělat dolary, i když třeba s rizikem...

A tak John Klepper zatáhl Martina Baska na skleničku do malého baru, kam se šlo po úzkých, točitých schodech jako do sklepa ve starém činžáku. Hned po dvou skleničkách brandy věděl John Klepper již, jak na to. Martin Bask pochopil ihned, o jaký tip Johnovi jde, a i když mu ten neřekl ani jméno ani místo a vůbec mluvil jen tak nekonkrétně, Martin Bask radou nešetřil.

John Klepper odcházel z baru a už jej hrálo v kapse pět tisíc dolarů, které za tuhle práci dostane...

Na druhý den si John Klepper oblékl tmavý oblek, ve kterém vypadal vznešeně a důstojně, a aby tento svůj vzhled ještě zvýšil, koupil si v módním obcho-

dě na hlavní třídě šedý klobouk z leštěné plsti a elegantní deštník s dlouhou rukojetí, obšitou krokodýlí kůží. Takto vystrojen se dostal lehce až do soukromé pracovny Mr. Hornera, vlastnické a šéfské polovice velké a prosperující firmy: Horner & Prindle, export – import.

„Posílá mě pan Prindle,“ řekl John Klepper, když zavřel těžké polstrované dveře pracovny Mr. Hornera.

„Prindle...?“ vzhledl od stolu Mr. Horner.

„Ano, váš společník, pan Prindle,“ řekl klidně John Klepper a sáhl do náprsní kapsy svého dokonalého saka, jako by chtěl vyndat navštívenku, prospekt nebo dokument. Ale vyndal pistoli s namontovaným tlumičem.

„Je ostře nabitá, pane Hornere,“ řekl John Klepper, aniž by zvýšil nebo zdůraznil hlas, „a při sebemenším vašem pohybu spustí. A dovolte, abych vás ujistil, že střelí přesně a že je zcela nehlučná...“

Mr. Horner zbledl tak, že kontury jeho oválné, bezvousé a bezvlasé hlavy splynuly s bílou stěnou za ním.

„Co – co to má znamenat...?“ vyrazil po chvíli těžce.

„Ptáte se velice správně, pane Hornere,“ řekl John Klepper. „Je mým úkolem, abych vás nejprve se vším seznámil. To bylo, prosím, přání mého klienta, pana Prindleho. Nuže: neustále mu překážíte v jeho plánech na rozvoji firmy podle jeho představ, protěžujete bratra své první ženy, který je zaměstnán jako ředitel pobočky a je podle pana Prindleho velice špatným pracovníkem, jste schopen říci paní Prindleové, že její muž si vydržoval v Bronxu milenku – což jste vyčlenil. A dále pan Prindle nesnáší zápach vašich doutníků, kterým je načichlá celá budova...“

Kdyby nebylo revolveru v ruce tohoto nepozvaného návštěvníka a podivného výrazu jeho očí, řekl by si Mr. Horner, že se jedná o špatný vtip. Tvrdě

oči návštěvníka ho však přesvědčily, že vše je smrtelně vážné. A zrovna teď...

Přivázat Mr. Hornera k těžkému křeslu, na kterém strnule seděl, bylo pro Johna Kleppera dílem okamžiku. Silný šátek ovázaný kolem úst ztlumil by každý křik oběti a zamezil též možnosti, aby se Mr. Horner pokusil vyslovit Johnu Klepperovi výnosnější nabídku, než mu dal Mr. Prindle.

A potom už jen John Klepper připevnil pod křeslo nálož třaskaviny a krátkou zápalnou šňůru — zrovna jen na tu chvíli, než vyjde ze dveří, projde předpokojem a seběhne pár schodů zadního schodiště do nižšího patra. V předpokoji pracovní Mr. Hornera nikdo nebyl — to byla starost — a díl — Mr. Prindleho.

Za půl hodiny seděl John Klepper v plyšovém separé luxusní kavárny, dvacet kilometrů od budovy firmy Horner & Prindle, export — import. A dvacet kilometrů je na New York tisíce budov, tisíce podniků a milióny lidí... Nikdo zde po firmě Horner & Prindle, export — import, po jednom jejím šéfovi — a po jeho vrahovi, ani nevzdychne...

John Klepper seděl v této kavárně proto, aby podal Mr. Prindleovi zprávu, že nálož — jak si on přál — vybuchla pod křeslem jeho společníka právě, když procházel John Klepper přijímací halou v přízemí. Čili slyšel výbuch, účastnil se paniky zaměstnanců a návštěvníků, viděl hasiče, policii, záchranou a nakonec pohřební vůz odvázející Mr. Hornera. Splnil tak všechna přání a teď inkasoval dolary...

A když vyšel John Klepper z kavárny, narazil na chodníku opět na Martina Baska. Podruhé ve dvou dnech v osmimiliónovém New Yorku!

„Co tu děláš...?!“ vykřikl John Klepper překvapěně.

„Čekám,“ řekl Martin Bask a malinko se usmál.
„Na mne...?“ ptal se John Klepper.

„Ne. Proč...?“

Z kavárny vyšel Mr. Prindle a neuklimavě kráčel

ke svému vozu. Odemkl, chvílku se pohodlně usazoval na sedadle a potom se rozjel. Deset metrů od parkoviště se vůz roztrhl na kousky.

„Měj se pěkně,“ zaslechl do doznívajícího výbuchu John Klepper. Martin Bask se loučil.

„Na to jsi čekal...!“ zvolal John Klepper.

„No vlastně jen na to, jestli odjede...“, řekl Martin Bask jakoby nic.

„Kdo si tě objednal?!“

Martin Bask se podíval na Johna Kleppera udiveně. Jakoby chtěl svým pohledem říci, že tato otázka není vhodná. Mezi profesionály... Ale přece jenom odpověděl:

„Jeho společník. Nějaký Horner. Prý mu začal chodit — ten nebožtík — za ženou a vůbec moc překážel ve společném podniku...“

„S Hornerem jsem měl před půl hodinou co dělat já. A ten v tom vraku byl zase můj zákazník.“

Martin Bask pouzdechl.

„Někdy mě napadá, v jaké to žijeme obchodní společnosti,“ řekl a zašfoukal se sirkou, kterou měl připravenou, že si zapálí cigaretu, za uchem, „když se jeden společník nemůže spolehnout na druhého...“

László Tabi

Příhoda

z maďarštiny přeložil

Zdeněk Pilecký

Než jsem včera ráno vyšel z domu, bezděky jsem se obezřele rozhlédl. Když jsem nikde neshledal nic podezřelého, pustil jsem se známou ulici do práce.

Honem tedy do krámu. „Prosil bych slané loupáky.“

Sotva jsem to vyřkl, vyrazil mi po těle studený pot. Vždyť je to heslo! Teď mu bude jasné, proč jsem přišel. S napětím čekám na odpověď.

„Slané loupáky už nejsou,“ odpovídá a nepřestává si mne prohlížet.

Slané loupáky nejsou! Ovšem! To znamená, že brilianty jsou na bezpečném místě. Kývám na znamení, že rozumím. Vycházím z krámu. Bezděky pohlednu vzhůru. Namísto tlusté ženy stojí teď na pavlači vychrtlý muž v tmavomodrém pyžamu. Zamaskoval se, padouch! Mne však nedoběhne...

Michael Gilbert

Amatér

z angličtiny přeložila

Afka Prylová

Seděli jsme po dobré večeři při vínečku a v příjemné pohodě. Mluvilo se o tom i onom, až se řeč stočila na pojem osobní odvahy a rozvahy. Vrchní inspektor Williams byl jediným policistou mezi námi. Trochu jsme se do něho navázeli. „Vy profesionálové se stejně na nás obyčejné smrtelníky díváte spatra,“ dobíral jsem si ho. „To se, příteli, mýlíte,“ řekl Williams rozvážně. „Nedovedu si představit spolehlivějšího spolubojovníka – nebo nebezpečnějšího

protivníka — než amatéra, který je inteligentní, chladnokrevný, má kombinační schopnost a věří, že bojuje za spravedlivou věc.“ „Je to snad model převzatý z praxe?“ otázal jsem se. „Máte pravdu,“ řekl Williams. „Je to starý příběh, někdy z třicátých let, když jsem začínal jako novopečený policejní inspektor.“

Chvilku se ještě nechal prosit, i když bylo vidět, že má sám sto chutí, nám příběh vyprávět. A pak začal:

Únosy dětí a vydírání výkupného je odporný zločin. Tento druh zločinnosti není pro Anglii charakteristický, ale tehdy již přes půl roku řádila v Londýně banda únosců dětí, šílila hrůzu — a my jsme se jim nemohli dostat na kopylku. Tehdy jsem se seznámil s panem Colletem.

Především dne zase unesli dítě. Byl jím malý David Collet, jediný syn pana Colleta, ředitele a spolumajitele velké zasilatelské firmy. Chlapec šel se svou tetičkou na procházku do parku. Na osamělém úseku cesty je předjelo auto. Vystoupil z něho muž, uchopil chlapce, vstrčil ho do vozu a odjel. Tak prostě to bylo.

Byl jsem pověřen vyšetřováním tohoto případu.

„Pokud víme,“ řekl jsem panu Colletovi při první návštěvě v jeho pracovně, „páchá všechny ty únosy jedna banda. Nevíme toho o nich mnoho. Ale některé okolnosti všech případů se tak nápadně shodují, že to nemůže být náhoda.“

„Jako například?“ řekl pan Collet. Mluvil klidně, dobře se ovládal.

„Jejich první požadavek výkupného bývá poměrně skromný. Vycházejí zřejmě z předpokladu, že vydíraný bude pokračovat v placení, když jednou začal.“

„To se shoduje,“ řekl pan Collet. „Chtěli pouze 5000 liber. Mohli je dostat již dnes ráno. Ale chtěl jsem nejdříve mluvit s vámi.“

„Pak je tu způsob, jak peníze přejímají,“ pokračoval.

čoval jsem. „Je to prosté a účinné. Používají k inkasování služeb zlodějíčků a lotřiků, známých firm. Nevíme, co jim platí, asi jen tolik, aby jim to stálo za to riziko. Tito příslušníci galérky jsou jen spojkou a nic nevědí. Mohli bychom je zatknout, až jim budete peníze předávat, ale vůbec bychom se tím nepřiblížili ke skutečným organizátorům.“

„V Green Parku poblíž Piccadilly, zítra ve 2 hodiny odpoledne,“ pravil pan Collet. „Schůzku mi docela otevřeně zatelefonovali. Mohl byste je dát sledovat?“

„V tom je právě ten háček,“ řekl jsem. „Každý další tah je zřejmě přesně vypočítaný — a mají prakticky všechna esa v rukávé. Spojka jim pouze předá peníze. A je mnoho způsobů, jak to udělat. Mohou je předat v návalu v podzemce, nebo v nabitém autobusu. Mohli by náhle nasednout do kolemjedoucího auta, které by s nimi rychle ujelo, nebo by peníze mohli předat v biografu. Mohli by se peněz zbavit ještě téhož dne, nebo čekat třeba i týden.“

„Ano,“ řekl pan Collet, „trochu dobré organizace a nemělo by to být nijak obtížné. Ještě něco zvláštního o té bandě?“

Trochu jsem zaváhal. Jednou to budu muset říct, tak proč ne teď?

„Ano,“ řekl jsem, „je třeba vzít v úvahu ještě něco. Ať zaplatila oběť jakýkoliv obnos — a jakkoli často — a jakkoli rychle — dítě dosud nikdy nebylo vráceno. Vy jste nám dal zatím nejlepší šanci tím, že jste se s námi hned spojil.“

Pan Collet nic neřikal.

„Znáte Rogera Barstowa? Ztratil svou holčičku — Zilla se jmenovala. Platil devětkrát. Celkem víc než 100 000 liber, až už nic neměl — a řekl jim to. Druhý den našli Zillu — v popelnici u domu.“

Odmlčel jsem se. Viděl jsem, jak panu Colletovi zbělaly klouby na křečovitě sevřené pěsti. Konečně pan Collet vstal a řekl:

„Děkuji vám, inspektore. Spojím se s vámi, jakmile bude něco nového...“

Cítil jsem, že jsem získal spojence. Riskoval jsem, ale vyšlo to. Pan Collet bude bojovat.

To bylo ve středu. Ve čtvrtek jsem pana Colleta znovu navštívil.

„Máte něco pro mne?“

„Než vám odpovím,“ pravil pan Collet, „chci, abyste mi slíbil, že nepoužijete mých informací, dokud vám k tomu nedám svolení.“

„Dobře,“ řekl jsem. „Nemohu slíbit, že nebudu pokračovat v tom, co jsem již zahájil. Ale slibuji, že nepoužiji vašich informací, dokud s tím nebudete souhlasit. Co jste se dověděl?“

„Znám jména většiny chlapů, kteří v tom mají prsty,“ řekl pan Collet. „Vim, kde je můj syn – a vim, kde se ti lidé skrývají.“

Když jsem se vzpamatoval, řekl jsem: „Snad byste mi to mohl vysvětlit.“

„Hodně jsem přemýšlel na základě toho, co jste mi o těch lidech řekl,“ pravil pan Collet. „Hlavně také o těch chlapech, s kterými se mám setkat, abych jim předal peníze. Je jasné, že se neobávají ani násilí z naší strany, ani toho, že budou zavraždění. To je část jejich rizika. Jistě také nebudou přístupni nějakému přesvědčování a jejich další postup je zřejmě dokonale promyšlen a naplánován. Jejich pozice je, jak se zdá téměř neotřesitelná. A tak jsem uvažoval – hrajete bridge, inspektore?“

„Spatně,“ musel jsem připustit, „ale velmi rád.“

„Tak asi víte, co je Vienna coup?“

„Teoreticky ano, ačkoliv bych to asi nesvedl. Je to jakýsi bluf. Začnete odhazovat své nejlepší karty, je to tak?“

„Přesně tak,“ řekl pan Collet. „Dáváte – nebo se zdá, že dáváte – protihráčům neočekávaný dar. Jako všechny neočekávané dary přivede je to z rovnováhy. Rozhodl jsem se udělat něco podobného.“

Přesněji řečeno, dal jsem jim o 5000 liber víc, než žádali. Měl jsem s nimi schůzku v Green Parku — a jak víte, byli dva. Jednoduše jsem otevřel aktovku a předal jim bankovky zabalené do hnědého balicího papíru. Rychle balík rozbalili a přitom jsem jim řekl: „Deset tisíc liber v jednolibrových bankovkách — je to v pořádku, že?“ Viděl jsem, jak to s nimi zamávalo. Ještě jsem se zeptal: „Kdy uvidím svého chlapce?“ Starší z nich řekl: „Uvidíte ho brzy. Zítřka vám zavoláme.“ Pak odešli. Ještě jsem viděl, jak se začali mezi sebou dohadovat.“

Pan Collet se odmlčel. Přemýšlel jsem o tom, co jsem právě slyšel a nic jsem neříkal, a tak pan Collet pokračoval:

„Uvažoval jsem, že měli instrukce, předat zaměstnavatelům 5000 liber. Tak jsem jim dal 10 000. To znamenalo, že 5000 mohlo jít do jejich vlastní kapsy, když budou mlčet a dobře to sehrají. Ale zabalil jsem celých 10 000 do jednoho balíku. Museli by to rozdělit — a také se podělit o těch pět tisíc. Především oni někam zapadnou, aby se mohli v klidu a bezpečí poradit. Chápete, co to znamenalo. Původní plán — pečlivě sestavený a promyšlený jejich zaměstnavateli — musel být pozměněn. Museli rychle napláňovat něco jiného. Půjdou buď domů — k jednomu nebo druhému — nebo k nějakému společnému příteli. Asi někde, kde je telefon, protože si budou muset vymyslet nějakou báhorku pro své nadřízené, proč upustili od původního plánu. Byl to pouze dohad, ale bylo to pravděpodobné.“

„Ano,“ řekl jsem, „to je jasné. Ale hlavně jste je musel dobře sledovat.“

„Já ne,“ řekl pan Collet, „o to se postarali kluci. V ulicích kolem parku jich bývá plno, ale je jich tam vždycky dost, takže to nemohlo být nikomu nápadné. Zařídil to mladý Stevens, jeden z mých poslíčků, rozený organizační talent. Já jsem se vrátil přímo do své kanceláře. Za čtvrt hodiny u mne zazvonil telefon. Chlapecký hlas mi řekl adresu,

dům poblíž Kings Cross.

Byl jsem domluven s jedním z mých přátel — v hodně vysokém postavení, tak ho nebudu jmenovat. Během pěti minut byl v dotýčném domě — resp. na dotýčném čísle — zařízen odposlech, právě včas, aby byl zaznamenán hovor s účastníkem na venkově, v Essexu. Tady je adresa.“

„Jen tak — úplně jednoduše. A Scotland Yard se o to pokouší již déle než šest měsíců.“

„Mám v sázce víc než vy.“

„To uznávám,“ řekl jsem, „a co teď?“

„Teď,“ odpověděl pan Collet, „musíme čekat.“

To vyčkávání bylo ze všeho nejtěžší. Bylo to ovšem nutné. Zločinci se asi dověděli, že někde není něco v pořádku. Jsou tak zvyklí jednat křivě, že instinktivně vycítí podraz. Jakýkoliv ukvapený krok mohl mít za následek chlapcovu smrt. My jsme ovšem nenápadně — a velmi opatrně — hlídali dům, kde byl chlapec vězněn.

Čtvrtého dne ráno dostal pan Collet dopis, psaný kostrbatým školáckým písmem:

Milý tatínku,

Mám ti napsat. Máš zaplatit ještě 5000 liber. Oni Ti zatelefonují, jak to máš zaplatit. Daří se mi dobře. Mám docela pěkný pokoj. Ráno mi sem svítí sluníčko.

Líbá Tě

David

P. S. Pospěš si.

V přísném civilu jsem si udělal s panem Colletem malý výlet do Essexu. Pan Andrews, z realitní kanceláře Andrews a Mackey si nás pozorně prohlížel. Zřejmě ho to, co viděl uspokojilo, že jde o seriózního zájemce. A když zavadil zrakem o velkého daimlera před domem, řekl uctivě: „Jistě, pánové — jsem vám k službám...“

„Pokud vám dobře rozumím, je dům toho času obydlen?“ zeptal se pan Collet, který se panu Andrewsovi představil jako pan Robinson.

„Pouze dočasně,“ ujišťoval pan Andrews. „Ale je na prodej. Jediná potíž je v tom, že si dům nebudete moci hned prohlédnout. Podle smlouvy jim musíme návštěvy ohlásit 48 hodin předem.“

Pan Robinson trochu uvažoval a řekl: „Máte snad nějaký plánec domu?“

„Jistě,“ řekl pan Andrews, „dalí jsme ho znovu rozkreslit, když jsme dům dostali do komise. Proštm, zde je — dům má pouze jedno poschodí, jak vidíte.“

„Jen jedna ložnice má okno přímo na východ?“ ptal se pan Robinson.

„Ano, ovšem,“ řekl pan Andrews. Byl zvyklý na vrtochy zákazníků.

„Ráno mi sem svítí sluníčko,“ šeptal si pan Robinson. „Mohli bychom si plánec na den nebo dva vypůjčit?“

„Ale samozřejmě,“ řekl pan Andrews. „Můžete si ho nechat, jak dlouho budete chtít.“

Teď jsme věděli všechno, co jsme potřebovali, a mohli jsme zahájit akci. Po velmi pečlivé přípravě jsme šli do toho — ale to už sem vlastně nepatří, protože příprava a provedení nočního útoku byla už plně věcí policie, nebo, jak vy říkáte „profesionálů“. Ovšem s jedinou výjimkou. Podařilo se mi získat pro pana Colleta zvláštní povolení, aby se mohl zúčastnit akce — začlenili jsme ho do skupiny, která měla za úkol vtrhnout do pokoje, kde byl vězněn malý David.“

„To víte, že vám řeknu, jak to dopadlo,“ usmál se na nás vrchní inspektor. „Akce se dokonale zdařila, hlavné moment překvapení, takže zločinci již nebyli schopni hoříkovi ublížit. Navíc se nám podařilo je do jednoho všechny pochytat a předat spravedlnosti.“

Vrchní inspektor se zamyslel, jako by zapomněl na naši přítomnost.

Marc Fontenoy

Manžel

z *fancouzštiny* přeložila
Františka Horká

Jednoho květnového odpoledne roku 1947 vstoupil vrchní komisař southportské policie Harold Mighall do bytu dr. Clementse. Doktorovo tělo leželo na pohovce v obývacím pokoji a na zemi vedle injekční stříkačka. V doktorově ruce byl načmáraný vzkaz: „Nemohu už déle snášet to strašné podezření a urážky, kterým jsem byl nedávno vystaven.“

Skutečně, kdyby si dr. Clements sám nebyl vybral smrt morfiem, čekal by ho soud. Protože vrchní komisař Mighall vstoupil do jeho bytu proto, aby ho zatkl pro vraždu jeho čtyř žen.

Kromě toho tu bylo důvodné podezření, že zavraždil tři své předky.

Clements byl pohledný Casanova, který si postupně vzal čtyři ženy, obral je o jejich štěstí i peníze a pak je otrávil. Dokonce v sedmašedesáti letech, kdy spáchal sebevraždu, měl seznam dvaadvaceti děvcát, ze kterých už měl vybránu svou pátou manželku.

Robert George Clements se narodil v severoirském Belfastu. Po promoci měl soukromou ordinaci nejprve v Belfastu, potom v Manchesteru, Brightonu a nakonec se usadil v Southportu. Byl nadějným lékařem, avšak více než lékařský slib pro něho znamenaly peníze a pohodlný život. V prvních letech své praxe ve svém rodném městě byl uznáván za znalce dobrých doutníků, kvalitních vín a hezkých kotníků.

Svou první ženu, Edith Annu Mercierovou, si vybral ne proto, že by ji miloval, nebo pro krásu, ale pro dvacet pět tisíc liber, které měla zdědit po svém otci, prosperujícím mlynáři.

Clementsovy motivy byly určité známy jeho přátelům, byl o deset let mladší než ona. V několika málo letech měl zavedenu prosperující praxi v nejlepší části Belfastu. Málo z jeho pacientů vědělo, jakým způsobem si získává oblibu bohatých, často neurotických žen neurčitěho věku. Mnohé z nich mu platily horentní částky za jeho jemné, více než lékařské chování a několik dam mu dokonce odkázalo po své smrti značné obnosy peněz.

Jenže Clements se nespokojil se svým příjmem. Byl stále lačný peněz a zanedlouho se stal známým, i když drahým lékařem, který dělá potraty.

V roce 1920, po čtrnáctiletém manželství, paní Clementsová zemřela, a zůstalo po ní 11 liber. Ostatní promrhal její manžel v hazardních hrách a špatných investicích. Úmrtní list říkal, že zemřela na nějakou neobvyklou komplikaci spavé nemoci. Ale ani podivná nemoc, ani skutečnost, že úmrtní list podepsal její manžel, neuzbudily pozornost.

Ihned po kremaci se dr. Clements odstěhoval do Anglie, kde se usadil v chudinské čtvrti Manchesteru. Jeho zajímavá a pro ženy přitažlivá osobnost si rychle získala novou výnosnou praxi. Jeho klientelu tvořily především děvčata a ženy z továren. Zde si vzal také svou druhou ženu — Mary McCleeryovou, která právě zdědila dvacet tisíc liber.

O čtyři roky později, když utratil většinu jejích peněz, začal říkat svým přátelům a známým, že jeho žena je vážně nemocná a že asi nebude dlouho naživu.

Říkal pravdu, neboť když se jmění jeho ženy ztenčilo na 400 liber, zemřela. Dr. Clements opět vystavil úmrtní list a dal spálit její tělo. Tentokrát mělo být příčinou smrti náhlé selhání srdce.

V roce 1928 se oženil potřetí. Vzal si bohatou, sedmadvacetiletou Kathleen Burkeovou. Za jedenáct let Kathleen zemřela, údajně na rakovinu žaludku.

Brzy po zveřejnění úmrtního oznámení telefonovala vrchnímu komisaři Haroldu Mighallovi

dr. Gayusová, jedna z přítelkyň paní Clementsové. Ta mu sdělila, že paní Clementsová nezežloutla, jak je v takových případech obvyklé, a že paní Clementsová těsně před svou smrtí jedla taková jídla, jaká by člověk nemocný rakovinou žaludku vůbec do sebe nemohl dostat. A dodala, že dr. Clements předpověděl smrt své ženy téměř na den. Mighall okamžitě odjel do márnice. Tam se dozvěděl, že úmrtní list vystavil opět dr. Clements a že tělo mrtvé ženy již bylo zpopelněno.

Nyní obrátil svou pozornost na dr. Clementse. V brzké době zjistil, že tento lékař je záletník a marnotratník a zemřelá paní Clementsová je již jeho třetí žena. Jenže tu nebyl sebemenší důkaz, který by motivoval vraždu. Dědictví paní Clementsové také nestálo za řeč. Jelikož si však Mighall neuvědomil, že dr. Clements vysál všechny peníze i ze svých předešlých žen, rozhodl se zastavit pátrání.

Po osmi letech zemřela v southportské nemocnici Victorie Clementsová, čtvrtá doktorova žena. Tentokrát dr. Clements sám nařídil vykonat posmrtnou prohlídku. Provedl ji jeho přítel a kolega dr. Houston. Jako příčinu smrti uvedl leukémií.

Hned dva lékaři, kteří byli v nemocnici v době, kdy paní Clementsová zemřela, volali na policii, jakmile se dověděli o příčině smrti, kterou uvedl dr. Houston. Řekli koronerovi, že viděli paní Clementsovou těsně před smrtí, a že si všimli zvláštního zúžení očních zornic, naznačujících předávkování morfia. Z tohoto důvodu byli oba lékaři přesvědčeni, že úmrtní list vystavený dr. Houstonem neudává skutečnou příčinu smrti. Domnívali se, že by o tom měl koroner vědět.

Koroner okamžitě navštívil Mighalla a o všem ho informoval. Mighall si připomněl své pochybnosti v případě smrti třetí paní Clementsové před osmi lety. Protože okolnosti smrti čtvrté paní Clementsové se opět zdály podezřelé, učinil bez váhání vše-

chny kroky potřebné k tomu, aby zabránil zpopelnění jejího těla před tím, než bude důkladně prozkoumáno.

Potom vyslechl dr. Houstona. Ten považoval Mighallovu otázku za napadání své odborné profesionality a trval na tom, že paní Clementsová zemřela na leukémii.

Od Houstona jel ke Clementsovi. Starší lékař bystrých modrých očí pohotově odpovídal na otázky policie. Připustil, že měl potíže se specialistou, dodal však také, že nemá rád cizí lidi ve svém domě. A navíc neměl žádných pochyb o příčině smrti své ženy, a proto nepochyboval o zjištění dr. Houstona.

Mighall si znovu promítl události před osmi lety, i to, co se přihodilo nyní. Případ se mu zdál jasný. Jenže neměl v rukou sebemenší důkaz, který by dokazoval vinu dr. Clementse. Dotazem na Scotland Yardu zjistil, že dr. Clements orčoval smrti všech svých předcházejících žen a vystavil jejich úmrtní listy. Těla všech tří byla zpopelněna.

Jeho jedinou nadějí byla pitva čtvrté paní Clementsové.

Pohřební obřady byly již v plném proudu, když policie oznámila, že vlastní pohřeb musí být odložen. Dr. Houston spěšně opustil obřadní síň a odjel do své ordinace.

Soudní patolog zjistil, že paní Clementsová zemřela následkem velké dávky morfia. Mighall se ihned rozjel k dr. Houstonovi. Nalezl ho ležícího na podlaze jeho ordinace. Dr. Houston napsal těsně předtím, než se otrávil kyanidem draselným:

„Jsem si vědom už delší dobu, že dělám chyby. Byl jsem však přesvědčen, že paní Clementsová zemřela na leukémii. Jestli jsem se mylil, lituji.“

Mighall se rozjel k dr. Clementsovi. Tam našel další oběť sebevraždy. Nyní byli dva hlavní podezřelí v případě smrti čtvrté paní Clementsové mrtvi.

Dalším vyšetřováním se už nezjistilo, zda dr. Houston udělal chybu jako lékař, nebo zda byl nějakým

způsobem přinucen dr. Clementsem napsat nesprávnou příčinu smrti.

Případ vraždy čtvrté pani Clementsové se objevil na titulních stránkách novin. Dr. Gauysová, která informovala polici o svých pochybnostech v případě smrti třetí pani Clementsové, prohlásila, že se jí dlouho smáli pro její podezřivost.

Podrobným vyšetřováním koroner zjistil, že dr. Clements zemřel vlastní rukou a že podával své čtvrté ženě morfium po dlouhou dobu. Všechno nasvědčovalo tomu, že vraždy jeho tři předešlých žen byly provedeny stejným způsobem.

B. Traven

Stříbrný dolar

z němčiny přeložil

Jaroslav Wünsch

Jednoho všedního dne přišel Shirps v naprosto nevhodnou dobu domů a našel svou milovanou a zbožňovanou manželku v situaci, která nemůže být právě příjemná a přijatelná pro manžela. Vkládal ve svou ženu plnou důvěru a vždycky věřil, že něco podobného by se mu nikdy nemohlo přihodit.

Několik minut stál jako ochromený, pak se ale vzpamatoval, zrudnul v líci a aniž by na okamžik odvrátil svůj pohled od chů, hmatl svou pravici po blízko stojící skříni, sáhl do horejší zásuvky a vyňal z ní revolver.

„Oh, prosím, prosím, pane, nestřelejte,“ řekl přistižený návštěvník: se sněhobílým obličejem, podobným prostěradlu, které přes sebe přehodil. „Prosím vás, nestřelejte! Všechno udělám, co přikážete. To vám slavnostně slibuji!“

Milovaná a zbožňovaná ženuška, právě tak bleďá jako její spoluúčastník ve sladké hře, zírala upřeně na svého muže, aniž by projevila jakoukoliv bázeň

z hrozičeho revolveru.

Manžel zůstal stát ve dveřích, svým tělem je zakryl a mířil revolverem stále směrem k posteli.

„Vy tam, muži, je mi jedno, jak se jmenujete – oblect se rychle a ty, Beldo, zůstaň, kde jsi.“

Rozmilá ženuška se zahrabala do peřin tak hluboko, jak jen mohla. Jen její oči, které nyní ztratily všechnen svůj lesk, blikaly z úzké štěrbiny peřin, sledující všechny pohyby svého manžela.

Návštěvník se oblékl rychle a špatně, takže manžel se až podivil, jak snadno se může muž obléci, je-li k tomu přinucen.

Hříšník pozdvihl nyní nejistě ramena a nechal je opět klesnout, jakoby se chtěl optat, co má dělat.

„Kolik peněz máte u sebe?“ ptal se manžel krátce a suše.

„Řekl jste peněz?“

„Dobře jste slyšel. Kolik máte peněz?“

Když onen muž uslyšel všední výraz „penize“, cítil ihned úlevu a řekl obchodním tónem: „Mám u sebe přibližně čtyři sta dolarů.“

„Máte mezi nimi také stříbrné mince, například jeden dolar ve stříbře?“

„Myslím, že mám tři, snad dokonce čtyři.“

„Jeden stačí úplně,“ řekl nato manžel chladně. „Vezměte stříbrný dolar a dejte ho mé ženě. Ona to nedělá, aniž by za to nedostala zaplacené.“

Žena v posteli se skokem vzprimila. Sedíc na patkách, prosila s nesnesitelnou hrůzou v obličeji: „Ne, tak, můj milý muži, prosím tě! Není to tak, jak si myslíš. Byl to pouze hloupý omyl. Ano, ta je to, jen hloupý omyl! Zastřel mne, chceš-li, ale nemlvej tak! Bylo to poprvé oá té doby, co jsem tě poznala. Prisahám, že to bylo poprvé! Prosím, prosím milovaný muži, nezahanbuj mne tolik. Slibuji ti při životě našich dětí, že se to už nikdy, nikdy víc nestane!“

Nepohnut, jakoby nebyl ani slyšel, co jeho žena řekla, jí rozkázal: „Ty mlč!“ A obrátil se znovu na

muže: „Dejte jí ten stříbrný dolar. Zasloužila si ho tvrdě a čestně. To jistě nemůžete popřít.“

Ten hříšník udělal nejistou grimasu, obrátil se na pani a podával jí dolar. Když se nechtěla dotknout mince, řekl její manžel: „Hoďte jí dolar na polštář, jak je zvykem. Tak.“

Když muž poslechl, podíval se na manžela a očekával další rozkazy.

„Teď můžete jít. A myslím, že není třeba vám říkat, že kdyby se to snad ještě někdy opakovalo, neodejdete na vlastních nohách. Ven z mého domu!“

Muž, kterému vzadu vyčuhovaly šle i košile, prolezl úzkou štěrbinou dveří a aniž by třeba jen pohledem zavadil o ženu, vyrazil ven.

Nyní přistoupil manžel k posteli, vzal dolar do prstů, podíval se naň, jakoby jej snad ponejprv v životě spatřil, kousl do něho, upustil jej na zem, aby slyšel jeho zvonivý zvuk, opět jej zdvihl a pravil: „Je to dobrý peníz, stříbro, je čistý a pravý. Nikdy nezrezaví. Nikdy nezklame člověka, který naň vsadil svou důvěru. Je čistý a navždy čistým zůstane.“

Vstrčil dolar do své levé kapsy ve vestě a řekl své ženě, aby se oblékla a připravila svačinu jako obvyčejně, protože děti přijdou za necelou hodinu domů.

Pak vložil revolver do skříně. Jeho žena věděla, že nebývá nabitý, ale člověk si nemůže být nikdy jist, pomyslela si.

Neřekl jí už ani slova. Neobviňoval ji, nespílal jí a na nic se jí neptal. Svačina mezi šestou a sedmou hodinou odpoledne byla jediným jídlem, kdy se celá rodina, muž, žena a jejich čtyři děti sešli u stolu. Když jídlo skončilo, zůstávali všichni účastníci tak dlouho sedět, pokud otec neřekl: „Děkujeme Bohu za to, co nám dnes dal. Amen.“

Přišel následující den, kdy svačina opět skončila a manžel jako obvyčejně pronesl své poděkování, ale tentokrát nepovstal, jak bylo jeho denním zvykem. Děti naň udiveně pohlédly a marně čekaly, kdy po-

vstane a tím i jim dá pokyn k odchodu.

Tentokrát zůstal sedět, posunul servítek od své levé ruky, a tam se objevil zasklený kovový rámeček se stříbrným dolarem pod ním.

Pak ukázal prstem na onen dolar a opakoval: „Ano, děkujeme Bohu za to, co nám dal. Svůj hlad jsme utišili a poněvadž jsem pořád ještě schopen starat se o tuto rodinu, nebude nutné dotknout se tohoto dolaru, výdělku vaší milované matky.“

Tímhle způsobem se opakoval děkovací obřad po celé dva měsíce.

A po celou dobu dvou měsíců byl manžel přesvědčen, že jeho žena nespáchá žádný podobný čin. Proto se rozhodl opakovat svůj trapný dík ještě další týden, ale potom v neděli už bez dodatku. Dokonce chtěl v přítomnosti ženy a dětí rozbít slavnostním gestem kovový rámeček, vyjmout stříbrný dolar a stejně slavnostně jej vhodit do kamen. Tím se měla celá ostudná záležitost zkaženého světa ukončit.

Nadešla sobota před onou nedělí, bohatou na události, k jejímuž slavnostnímu obědu koupil krocana a láhev dobrého vína, když se jeho žena posadila ke stolu v krásném, novém a jistě drahém obleku.

Je nutno přiznat, že manžel během posledních dvou měsíců mluvil a jednal se svou ženou tak, jakoby se nebylo v jejich životě nic zvláštního přihodilo. Jediný odkaz na to, co se stalo, bylo jeho denní díkyvzdání, modlitba, která se vrývala do srdce jeho ženy, jakoby každé slovo byl dlouhý ostrý trn, způsobující nesnesitelnou bolest.

Choval se však vlídně ke své ženě jedině před očima dětí a sousedů, kdežto jakmile byli sami, nevěnoval ji ani jedině důvěrné slovo.

Dnes však, když už se rozhodl, že od zítřka bude vše navždy zapomenuto, poznamenal v přátelském tónu: „To jsou skutečně krásné šaty, které máš na sobě, Beldo.“

„Jsou skutečně tak krásné, jak říkáš?“ — I ona

měla na ústech podobný úsměv, když to řekla. Muž pozoroval úsměv a měl dojem, jakoby v něm lpělo jakési bodnutí. Rozhodně si nemohl vzpomenout, že by byl viděl někdy u ní tak zjevnou ironii.

Přesnidávka byla ukončena a on, jak byl týden po týdnu zvyklý, pravil: „Děkujeme ti, dobrý Bože, utišili jsme svůj hlad a přesto jsme se dosud nedotkli tohoto dolaru, který počestně získala vaše milovaná matka...“

Svou modlitbu však nedokončil, neboť jeho žena právě udeřila pěsti do stolu: „Ne, moje milé děti, my jsme se dodnes nedotkli tohoto stříbrného dolaru a nebude toho ani nadále zapotřebí. Neboť, podívejte se, milé děti, i já se umím starat o rodinu. Vydělala jsem dnes šest dolarů, kromě peněz na tyto krásné, nové šaty, které se tolik líbí vašemu otci. A to vše jsem vydělala tímtež způsobem, jako tenhle stříbrný dolar, který je na stole u otce zarámovaný a stejně tak čestně, na to vám mohu přísahat!“

Pevným trhnutím posunula servítek pod svou levou paži. I tam byl připevněn kovový rámeček, pouze o trochu větší, také zasklený a pod ním se lesklo šest stříbrných dolarů.

Ukázala na ně a pravila: „Váš otec mne denně nutil, abych tyto dolary vydělala stejným čestným způsobem, jako onen na jeho straně, neboť on žil stále v nesnesitelném strachu, že v některém z dalších dnů snad už nebude schopný starat se o svou rodinu. Amen.“

Když manžela odřezávali od provazu, bylo jeho tělo ještě teplé. S největším spěchem byl dopraven do nemocnice, ale přesto bylo už na záchranu pozdě.

Stříbrný dolar nikdo nezahodil. Opravdu ne. Byl dán hned druhý den opět do oběhu v tomto hřichy a hanbou zkaženém světě.

Jules Moinaux

Holič

*z francouzštiny přeložil
Jiří Uzel*

Velka siň pro malé případy zela skoro prázdnotou. Skoro. Neboť tam byli tři klímažící soudci, dva páni advokáti, jejichž proud výřečnosti zarazil v předchozím sporu sám pan předseda soudu, a konečně žalobce a žalovaný.

Zalován je pan Boulabert nějakým Fillardem, stříhačem psů, jenž své povolání provozuje na svazích Seiny. Fillard požaduje od pana Boulaberta dva franky za ostříhání psa na fazónu na způsob lva, a k tomu ještě s manžetami. Pan Boulabert prý od počátku odmítal zaplatit, s výmluvou, že ta záležitost se ho netýka. A proto Fillard podal žalobu a chce teď ty dva franky plus tři franky jako odškodné za mrzutost.

Rízení se zahájí tvrzením žalobce: Tento pán měl psa, jakýsi druh griffona s delší srstí. Říkám tomu pánovi, jestli chce, abych psa ostříhal na způsob lva. Pak že mu udělám i manžetky na tlapách.

„No arci,“ odpoví mi tento pán, „s manžetkami na tlapách bude myslím dělat dobrý dojem.“

Ostříhám tedy psa s fazónou na způsob lva a s manžetkami. Játku potom: „No tak občane, jak se vám teď pejsánek líbí?“

„Moc hezky mu to sluší“ — odpoví mi.

„To dělá dva franky“ — já na to.

A on zase: „To není drahé.“ Ale hned odejde; zvíře za ním a přitom vrtí ocasem jako pes, který je rád, že mu udělali slušivou toaletu.

Volám za pánem: „No, a ty dva franky?“

„Jak to, jaké dva franky?“

„Přece, že jsem ostříhal vašeho psa!“

„Mého psa?“ říká udiveně. „Já žádného psa nemám.“

Vmísí se do toho pan Boulabert: „Skutečně, slavný soude! Nebyl můj, byl to nějaký pes, kterého jsem vůbec neznal; přidal se ke mně na ulici a šel za mnou.“

Potom ti dva muži zvyšovali hlas a diskuse, jež se pak zvrhla v hádku, skončila na policejním komisariátu, ale jen aby věc byla odtud přehrána na přestupkový soud. Spravedlnost, žádostivá ve svém jasném klidu rozplést záležitost tak zamotanou, apelovala hlasem předsedy na rozum a velkomyslnost žalovaného. Pan Boulabert tedy těch pět franků dal.

„A co se stalo s tím psem?“ — byl zvědav jeden pan přisedící.

Nikdo ho nemohl na místě informovat. Zdá se však, že našel svého pravého pána. Ale ten musel být velice překvapen a jistě se ptal: Kde, u všech kozlů, mohlo to zvíře sehnat peníze, aby se dalo ostříhat?

Scott Fitzgerald

Po letech

z angličtiny přeložil

František Vydra

Donald věděl dobře, že moc šanci nemá, ale měl během letu báječnou náladu. Stejně nebude mít kam jít. Nudná a zdlouhavá jednání má konečně za sebou, teď si možná všechno trochu vynahradí. Ovšem, vyjde-li mu jeho plán.

Letadlo přistávalo. Donald se konečně dotkl nohou pevné země a pustil se přes letištní plochu k malému cihlovému domku, který připomínal staré nádraží. Když listoval v telefonní budce v seznamu,

byl značně rozehvělý. Její příjmení po provdání neznal, hledal tedy jméno jejího otce, který za ta dlouhá léta mohl být dávno mrtev.

Ne. Jméno soudce Harmona Holmse v seznamu bylo. Adresa — Hillside 3194. Když se hlas ve sluchátku ozval, požádal Donald, aby mu k telefonu zavolali Nancy.

„Nancy? Ta se přece dávno provdala za Waltera Gifforda. Kdo volá?“

Donald včas zavěsil a začal uvažovat. Měl do odletu letadla pouhé tři hodiny času. Na žádného Waltera Gifforda se z dětství nepamatoval. Mohla se ovšem provdat do jiného města a vůbec tu možná nežije. Téměř beznadějně listoval v telefonním seznamu. Měl štěstí: 1191. Ulehčeně si oddychl.

„Slyším...“

„Dobrý den. Mohu mluvit s paní Giffordovou? Jsem její dávný přítel.“

„Já jsem Giffordová...“

Poznal její hlas, ten zvláštní odstín, který jej před lety tak okouzloval.

„Tady Donald Plant... Viděl jsem vás naposled, když vám bylo — dvanáct let...“

„Ano?“ V jejím údivu nerozpoznal, je-li ráda či ne a poznala-li ho vůbec.

„Donald?!“ opakovala jeho jméno, jako by se rozpomínala. „Kdy ses vrátil a kde jsi teď?“

„Na letišti. Za několik hodin letím dál...“

„Tak se na chvíli zastav.“

„Ale... není trochu pozdě?“ ptal se omluvně.

„Co tě nemá. Sedím tu doma sama, arkám whisky se sodou. Řekni šoférovi...“

Za jízdy v taxíku si v duchu znovu vybavil jejich krátký rozhovor. Zmínka o letišti mohla na ni dobře zapůsobit. Může nabýt dojmu, že je bohatý a vážený. Naopak, to, že je Nancy sama, mohlo znamenat, že nevypadá nijak vábně, že nemá přátele nebo že manžel odjel či snad už spí. Uvědomil si, že už

večírek u Maců a hráli tam nějakou hru, při níž se děvčata s chlapci mohla líbat... Tehdy jsem tam nemohl, byl jsem nemocný a celý večer jsem doma trpěl nesnesitelnou žárlivostí..."

„Na tohle si už nevzpomínám,“ řekla snivě.

„Víš, Nancy, kdykoliv jsem své ženě vyprávěl o svém dětství, vždycky jsem říkal, že jsem tě miloval zrovna tak rád, jako později ji. Když jsme se tehdy odtud odstěhovali, zůstala jsi v mém srdci navždy..."

„To jsem pro tebe opravdu tolik znamenala?“ podívala se upřímně.

„Ani nevíš jak! Já..." Náhle si uvědomil, že stojí od ní pouhé dva kroky, že jsou v domě sami, že se do ní zamiloval — lépe řečeno, že je do ní dosud zamilován. Dívala se na něho dojatě, s polootevřenými ústy a oči se jí orosily.

„Mluv dál... Trochu se stydím, ale musím se přiznat, že je mi moc příjemné tě poslouchat... Kdybych bývala tušila, že tolik trpíš... A já jsem si zatím myslela, že strádám a mučím se vzpomínkami jenom já..."

„Ty?! Moc dobře si vzpomínám, jaks mne nechala stát vedle lékárnky, odešla jsi... a dokonce jsi na mne vyplázla jazyk!“ snažil se přejít ze sentimentálního tónu k nucené rozpustilosti.

„Tak na tohle si tedy vůbec nevzpomínám. Já jsem měla dojem, že o mne nestojíš..." Dotkla se něžně jeho ruky, jako by se dodatečně omlouvala, za muka, jež mu kdysi nevědomky způsobila.

„Mám nápad. Nahoře v mém pokoji leží album starých fotografií. Už léta jsem ho neotevřela. Přinesu ho, chceš?“ ptala se s roztomilým úsměvem.

Donald osířel asi na pět minut a hlavou mu táhly myšlenky, jak se dva lidé mohou dívat na stejnou událost zcela rozdílně. Přistihl se při tom, že jej nynější dospělá Nancy nepřitahuje o nic méně, než když byla malým děvčátkem.

Seděli těsně vedle sebe na pohovce a listovali v zažloutlých fotografiích. Nancy se občas na něho zadívala a šťastně se usmála.

„Stejně je to od tebe moc hezké, že sis na mne uchoval tak pěkné vzpomínky... Kdybych jen tehdy bývala věděla! Když jsi odjel, nenáviděla jsem tě za to...“

„To je mi skutečně moc líto,“ řekl.

„Dej mi pusu... usmířme se alespoň teď, po letech,“ navrhla nečekaně.

„Vidíš, jaká jsem nevěrnice... Ale můžeš mi věřit, že jsem se od svatby líbala s někým snad dvakrát, nanejvýš třikrát...“

Byl vzrušen, ale současně pocítil jakýsi smutek. Koho to líbal? Nancy nebo spíš vzpomínku na ni?

Nedočkavě obrátila list v albu.

„Počkej, ještě jsem si to ani nestačil pořádně prohlédnout...“ řekl.

„Už se radši déle dívat nebudem. Myslíš, že mám srdce z kamene?“

Donald pronesl několik banálních větiček, které mohou znamenat za různých okolností mnoho nebo nic.

„To by bylo strašné, kdybychom se teď do sebe opravdu zamilovali podruhé, vidíš?“

„Přestaň,“ vydechla vzrušena. „To je přece dávno pryč. To byla jen chvílička, na kterou musíme co nejrychleji zapomenout.“

„Doufám, že o tom nebudeš vyprávět svému muži, až se vrátí,“ zeptal se žertem.

„Proč by ne. Říkám mu všechno...“

„Třeba by ho to mrzelo. O tomhle se nemá před manželem mluvit... Polib mě ještě jednou, prosím tě,“ žádonil.

Nancy však obrátila stránku v albu a rozputile ukazovala prstem na jeden ze snímků.

„Podívej! Tohle jsi ty... Dobře si na ten den vzpomínám. Fotografovala tě tehdy Kitty a já jsem jí pak tuhle fotku tajně vzala...“

Na obrázku stál chlapec v krátkých kalhotách, za jeho zády bylo vidět plachetnici. Donald se dlouho na ten snímek díval, ale nemohl se poznat. Když si jej prohlédl zblízka, nabyl dokonce naprosté jistoty, že to určitě není on.

„To přece nejsem já,“ řekl.

„Ale nepovídej. Jeli jsme pak na Frontanac... vzpomeň si, jak jsme lezli jeskyni...“ napovídala mu Nancy, aby oživila v jeho paměti dávno vzpomínku.

„V jaké jeskyni?“ Znovu se zadíval na zažloutlý snímek. „Ne, tohle nejsem já, ale Donald Bowers... Bývali jsme si tak trochu podobní...“

Rázně si od něho odsedla a s nelíbeným překvapením na něj hleděla.

„Cožpak ty nejsi Donald Bowers???“ vykřikla udiveně. „Vlastně ne, vždyť ses představoval... Ty jsi Donald Plant.“

Vstala z pohovky a její obličej se zkrivil nehez-kou grimasou.

„Plant! Bowers! Zbláznila jsem se snad? Nebo to snad způsobila ta whisky?! Co jsem ti toho napovídala...“

Snažil se zachovat klid a prohlížel si album dál.

„Vždyť se vlastně tak moc nestalo,“ utěšoval ji.

Ona však stála v opačném rohu pokoje a jakýmsi cizím hlasem jej žádala:

„Slib mi, že o tom nikomu nebudeš povídat... Nechci, aby z toho byly nějaké řeči.“

Slibil jí to. Vtom se ho zmocnila palčivá lítost, zběsilá žárlivost k onomu Donaldu Bowersovi, za něhož jej omylem pokládala.

„Polib mě ještě jednou a naposled, Nancy,“ řekl a přiklekl k jejímu křeslu, dotýkaje se rukou jejího ramene.

„Zmeškáte letadlo,“ odpověděla chladně.

„Nevadí. Mohu letět dalším... Mně na tom nezáleží,“ řekl a stále doufal.

„Odejděte a snažte se pochopit, jak mi asi teď zrovna je,“ pronesla ledově.

„Cožpak se na mne opravdu nepamatujete?“ vykřikl zoufale. „Zapomněla jste snad nadobro na Donalda Planta?“

„Vzpomínám si na vás... Ale to všechno už bylo moc dávno,“ řekla cize. „Taxi si vytočte na číslo 8488...“

Cestou na letiště se Donald dlouho nemohl vzpamatovat. Když se letadlo s ohlušujícím řevem tryskových motorů uklínilo do mraků a cestující uvnitř se stali jakousi malou planetkou odtrženou od Země, napadlo ho srovnání. Pět minut žil jako smyslů zbavený současně dva životy, beznadějně pomíchané pocity dvanáctiletého chlapce a třicetiletého muže. Připomínalo mu to situaci, kdy je současně pozemšťanem, a přece od země nedozírně vzdálen v kabině letadla. Za těch pár hodin mezi dvěma letadly hodně ztratil, ale ve druhé polovině svého života člověk obvykle stále něco ztrácí, a tak to, co se stalo, nebylo vlastně ani tak překvapující a důležité.

O'Henry Vánoční dárek

z angličtiny přeložil

Josef Just

Jen jeden dolar a osmdesát sedm centů!

To bylo všechno, co měla. A z toho bylo šedesát centů v drobných, které trapně usmlouvala u kupce.

A dnes je Štědrý den!

Vrhla se zoufale na ošumělý gauč a začala brečet.

Měli nuzně zařízený byt v pátém patře za osm dolarů týdně. Dole byla schránka na dopisy, ve které nebylo jediné přání k vánocům. Byl tam také zvonek s vizitkou jejího manžela, na který nikdo nezazvonil.

Jméno James Young tam vypadalo okázale, dokud vydělával třicet dolarů týdně. Ale když přišla krize a plat mu klesl na dvacet dolarů, zdálo se být rozmazané a šedivé.

Přesto však byl James vždy bouřlivě vítán mladíčkou chotí Dellou, která mu říkala Jim.

Přestala plakat. Přistoupila k oknu a pozorovala zramračené kočku pohybující se lehce na zídce opuštěného dvora. Má jen jeden dolar a osmdesát sedm centů na dárek pro Jimia! Celé měsíce šetřila, schovala každý cent — s tak nepatrným úspěchem.

Za dvacet dolarů týdně se mnoho nepořídí, a výdaje byly větší než počítala. Co může koupit Jimovi za necelé dva dolary — svému drahému Jimovi! Jak často uvažovala o krásném vánočním dárku pro něho!

Vedle okna viselo stářím zakalené zrcadlo, jaká bývají jen v laciných, osmidolarových bytech. Obrátila se od okna a podívala se do zrcadla. Náhle ji zazářily oči. Ale pak se zarazila a zbledla pod tíhou dotěrné myšlenky. Uvolnila si účes a rozpustila své krásné vlasy.

Mladí manželé měli jen dvě cenné věci. Jim měl zlaté hodinky, které zdědil po otci a dědovi a Della jen překrásné, až po kolena sahající vlasy.

Chvějícíma rukama je zase sepnula. Chvilí nepohnutě stála a váhala. Pak ukáplo několik slziček na vyšlapaný koberec.

Spěšně si oblékla starý hnědý kabát, vzala si klobouk a vytančila s šibalským úsměvem z bytu na ulici. Došla ke kadeřnictví madame Sofronie. Vyběhla do prvního poschodí a zastavila se až před tělnatou, nevlídnou ženou, která se na ni sotva podívala.

Vykoktala: „Nekoupila byste mé vlasy?“

„Sundejte si klobouk, abych se na ně mohl podívat,“ řekla chladně madame.

Zlatohnědý vodopád vlasů se rozvlnil kolem hlavy Delly.

„Dvacet dolarů,“ řekla madame, když projela zkušenou rukou nádhernými vlasy.

„Souhlasím,“ přikývla Della.

V příštích dvou hodinách chodila neúnavně po obchodech a sháněla dárek pro Jima. Konečně našla, co hledala. Byl to platinový řetízek. Della ho bez váhání koupila za dvacet jeden dolar. To bude hodnotný doplněk k Jimovým hodinkám, radovala se.

Vrátila se domů s osmdesáti sedmi centy.

Třebaže Jim měl drahocenné hodinky, nenosil je rád, protože byl u nich jen odřený řemínek místo řetízku.

První radostné opojení poněkud vyprchalo, když se ocitla zase v kruhu všedních starostí. Ohřála si želižka a nakadeřila zbytky vlasů. Jak jen upravit to, co zůstalo, co obětovala z velké lásky k Jimovi?

Konečně skončila. Pozorovala se dlouho a kriticky v zrcadle. Vypadala jako nezbedný chlapec, který chodí za školu. Ptala se v duchu, zda se bude Jimovi ještě líbit.

K večeru připravila večeři. Jim se nikdy neopozdil. Posadila se u dveří a když slyšela jeho kroky na schodech, uchopila krabičku s řetízkiem. Na okamžik pocítila nevolnost.

Dveře se otevřely a Jim vstoupil. Zdál se přepadlý a velmi vážný. Ubohý hoch, pomyslíla si. Teprve dvaadvacetiletý, a už má takové starosti! Potřeboval by nový kabát a také rukavice.

Zůstal stát u dveří jako stavěcí pes, který se dostal na stopu křepelky. Díval se upřeně na Deltu. V očích měl výraz, který nevyjadřoval překvapení ani hněv. Dlouho se na ni nehnutě díval prázdným pohledem.

Della vstala a šla k němu.

„Jime, miláčku, neříkej se tak na mne. Dala jsem si ustříhnout vlasy a prodala jsem je, protože bych neměla radostné vánoce, kdybych ti nemohla dát hezký dárek. Mně rostou vlasy velmi rychle. Brzy

zase narostou. Přej mi veselé vánoce, Jime, a buďme šťastni. Ani netušíš, jaký dárek mám pro tebe.“

„Ty sis dala ustříhnout vlasy?“ zeptal se, jako by to nemohl pochopit.

„Ano — dala jsem si je ustříhnout a prodala jsem je,“ opakovala. „Viď, že mě budeš mít stejně rád, i když mám krátké vlasy?“

Jim se zvědavě rozhlížel.

„Říkáš, žeš je prodala?“

„Nehledej je — opravdu jsem je prodala. Ale dnes je Štědrý večer, Jime. Buď na mne hodný. Obětovala jsem se z lásky k tobě. Mám podávat večeri?“

Jako by se náhle probudil z transu. Jim ji láskyplně objal. Pak vyndal z aktovky balíček a položil jej na stůl.

„Až otevřeš ten balíček, má drahá, tak pochopíš, jak mně bylo, když jsem se na tebe podíval. Ale nebudu tě mít ani o trochu méně rád proto, že sis dala ustříhnout vlasy.“

Della hbitě rozbalila balíček a uviděla luxusní kazetu se soupravou hřebenů a kartáčů. Dívala se radostně na hřebeny z pravé želvoviny, vykládané perleti a zdobené drahokamy, které už dávno obdivovala za výkladem na Broadwayi. Její radost však rychle pohasla a slza skanula po tváři. Jaká ironie! Nemůže si jimi ozdobit hlavu. Jak krásně by se třpytily v jejich zlatohnědých dlouhých vlasech. Zavřela kazetu a přitiskla si ji k hrudím.

Když se uklidnila, podívala se zamlženým zrakem na Jima a řekla s úsměvem: „Netrap se, můj milý. Vlasy mně zase narostou, a brzy.“

Pak vyskočila jako hravé kotě a zvolala: „Ach — ještě jsi neviděl dárek ode mne!“

Podala mu úhlednou krabičku. Když ji otevřel, strnul překvapením. Ušlechtilý kov řetízku jakoby zradlil rozjasněnou tvář Delly.

„Není překrásný? Sháněla jsem ho v mnoha obchodech. Teď budeš rád nosit hodinky a dívat se

na ně třeba stokrát za den. Podej mi je, abych viděla, jak se k nim hodí řetízek.“

Jim se však tak rozesmál, že si musel sednout na gauč. Pak řekl: „Zabal si hezky naše dárky, má drahá — a ulož je. Jsou opravdu krásné, ale zatím je nepotřebujeme. Prodal jsem zlaté hodinky, abych ti mohl koupit dárek. A teď bys mohla podávat večeři.“

Hořké zklamání vystřídala brzy veselá nálada a v malém chudičkém bytě byli oba nezměrně šťastní. Z opravdové lásky — která je ten nejkrásnější dárek — obětovali to nejcennější, co měli.

Dorothy Sayers

Tlustoučký pan Montague Egg

z angličtiny přeložil

Pavel Dvořák

„Dobře, dobře rano! volal Montague Egg, jen co služka pootvřela trochu dveře. „Jak se daří páno-
m...? Můžete mé ohlásit?“

Zatímco Montague Egg se choval velice sebejistě, služka byla značně nejista, rozpačita.

„Copak — děvenko, nepamatujete se na mne...?“ hlaholil Montague Egg a vztáhl baculatou, krátkou ručičku, jako by chtěl mladou a pěknou služku poplácat po zádech jako starého kamaráda z vojny.

„Pamatuju!“ vyhrkla služka. „Ale — totiž...“ zakoktala. „Pojďte dál, pane!“ vyrazila konečně.

Tlustoučký pan Montague Egg se hrnul s úsměvem do dveří. Kupodivu svižně proběhl halou, má-
vaje malým ale širokým kufíkem. Než se však dostal na konec haly ke křeslům, abjevil se před ním policista, jako by náhle vyrostl ze země. Ale ne-
vyrostl, jen seděl hluboce zabořen v jednom z kře-
sel otočeném vysokým opěradlem ke dveřím, a tak

nemohl být viděn. Teď ale rychle vyskočil a tvářil se velice přísně.

„Montague Egg, obchodní zastupce firmy Plument a Rose. Vína a likéry, prosím,“ řekl Montague Egg a supěl jako rychliková lokomotiva, kterou zastavili na trati.

„Vína a likéry...“ řekl policista a téměř to vypadalo, jako by chtěl hrizdnout. „Plument a Rose...“ pokračoval dále tím samým způsobem. „Sedněte si, prosím, zavolám inspektora — bude ho to moc zajímat,“ zakončil již úředním tónem.

„Copak se stalo...?“ zvolal Montague Egg. Úsměv na tváři mu však neustal.

Policista neodpověděl a spěchal pro inspektora.

Neuplynulo ani deset vteřin, když do haly přišel inspektor.

„Pane, vy byste mně mohl říci něco o portském víně, které jste dodali lordu Borrodalovi...“

„Prosím,“ řekl Montague Egg a obdařil svým zářícím obličejem inspektora. „Montague Egg,“ představil se a v jeho hlase trochu zazněla výtkta, že jej inspektor neoslovil jménem, když mu jej policista jistě řekl. „Máte zřejmě na mysli portské, ročník 1908, inspektore. V říjnu loňského roku jsme dodali lordu Borrodalovi dvanáct kartónů,“ zakončil Montague Egg přesnou informaci.

„Děkuji,“ usekl inspektor.

„Jsem tady dnes, abych sjednal s lordem Borrodalem další objednávku,“ usmál se Montague Egg.

Inspektor se na malého, tlustého a různolícího mužíka dlouze zadíval a potom řekl:

„Lord Borrodale byl dnes ráno nalezen ve své pracovní mrtev... A podle dosavadního zjištění patrně otráven jedem, který mu byl vsypán do portského vaší firmy, pane Egg...!“

„A to se podívejme!“ zvolal Montague Egg a ani teď z jeho tváře nezmizel úsměv. Jen se stal drobnější, nenápadnější. „Mohl bych spatřit láhev moji

firmy, z které bylo víno nalito, a sklenici, z které se nebažtík napil...?" ptal se Montague Egg velice zdvořilým tónem.

"Prosím, prosím," řekl inspektor a pohybem ruky zvolal pana Montagua Egga, aby jej následoval do jednoho pokoje.

V pokoji přistrčil inspektor sklenici do polovice upitou téměř až k nosu zástupci firmy Plument a Rose. "Prosím; pane Eggu," řekl, "můžete okusit — jestli ovšem již nechcete nabízet vína a likéry té své firmy..."

"To bych ještě nějaký rok chtěl," zasmál se Montague Egg. "A potom bych taky ještě chtěl pár let sedět ve své zahradě a číst si detektivky o moc chytřích detektivech..."

Inspektor nefekl nic.

A Montague Egg vzal sklenici do své baculaté ruky, natočil ji proti světlu a díval se pozorně na zbytek portského. Potom ke sklenici přičichl a nakonec namočil do syté červené tekutiny špičku malíčku a olízl ho.

"Ale — ne...!" vykřikl a rychle vyhrábnul z kapsy velký kapesník a odplivl do něj. Pečlivě si otíral ústa a špičku prstu. "Má to chuť, jako by tam lordovi spadl nedopalek havana..." prskal Montague Egg a tvářil se velice rozhořčeně. — Portské, ročník 1908, od Plument a Rose a takovouhle chuť...!?"

"Nejste daleko od pravdy — pane Eggu," ozval se inspektor. "Ještě před pitevním nálezem už nasvědčuje, že jde o otravu nikotínem..."

"A co s tím má proboha co dělat naše víno...!?" rozkřikl se Montague Egg a rozhodil svoje krátké ručičky tak prudce, že uniformovaný policista, stojící vedle inspektora, poněkud polekaně ustoupil. Inspektor se však zasmál. Byl mu směšný tenhle malý, tlustý mužíček, byl mu k smichu se svojí úzkostlivou péčí o dobré jméno své firmy. A jako by se skláněl blahosklonně z výšin moudrosti, lo-

giky a exaktního myšlení k naivnímu, prostému a ubohému tvorečkovi, řekl: „Lord Borrodale si láhev vaši slavné firmy nejprve prohlédl — víte, jestli je v pořádku pečel na zátce,“ vysvětloval s úsměvem inspektor. „A potom poručil Cravenovi — to je jeho sluha — aby láhev otevřel a přelil do starobylé vzácné karafy, ze které si potom lord Borrodale již sám naléval do sklenice. — Když Craven z lordovy pracovny odcházel, slyšel, jak se jeho pán v pracovně zamyká. To ostatně dělal vždycky, když začal pracovat na svých pamětech . . .“

„Proč se zamykal . . .?“ ptal se Montague Egg věcně.

Inspektor to však považoval za další naivitu kulatého agenta s vínem. Usmál se a pokračoval ve vysvětlování. Stále ze svých výšin policejní moudrosti a schopnosti.

„Lord Borrodale byl známým soudcem. Jeho soukromý archiv dokumentů, který byl, pokud lord nepracoval zavřen v trezoru, obsahoval zřejmě celou řadu velice kompromitujících dokumentů pro mnoho lidí. A tak když pisemnosti lord vyndal z trezoru, vždycky zamkl dveře pracovny.“

„A v pracovně ho našli . . .?“ řekl Montague Egg. Jako otázka to znělo jen trochu.

„V jedenáct hodin šel spát tajemník lorda, doktor Lecureux, a všiml si, že se v pracovně lorda ještě svítí. A svítilo se tam i ráno a lord Borrodale na klepání neotvíral. A když se nakonec odhodlali vyrazit dveře — a Craven je skutečně vyrazil — našli lorda Borrodala na podlaze před psacím stolem. A mrtvého . . .“

„Sebevražda . . .?“ řekl Montague Egg. Teď již to znělo téměř jako otázka.

„Podle polohy těla ne. — A potom, lord Borrodale nebyl typ — což ostatně vy sám můžete potvrdit — pane Eggu, který by chtěl svůj, bohatý, činorodý život ukončit sebevraždou . . .“

„Nu — když to nebyla sebevražda, tak jak je možné, že lordovi neradila ta odporná chuť vína v jeho sklenici...?“ řekl Montague Egg. A již velmi jistě a rozhodně. Vypadalo to, že získava krůček za krůčkem pozici. „A notabene, když lord Borrodale zna- jemnou chuť vynikajícího portského, ročníku 1908 firmy Plument a Rose,“ zakončil Montague Egg malinko se usmál.

„Lord kouřil pořádně silné doutníky a navíc byl v poslední době řádně nachlazen, a tak se mohlo docela dobře stát, že neobvyklou chuť portského ne zaregistroval.“

Montague Egg se zatvářil nedůvěřivě. — Ze by mohl existovat člověk, který by — i přes silné nachlazení a kouř silných doutníků — nepoznal jemnou, charakteristickou chuť portského ročníku 1908...! Montague Egg zřejmě posuzoval dle svých chuťových vloh — vyvíjených třicetiletou prací v oboru.

„Na karafě i na sklenici nebyly jiné otisky prstů než jeho,“ pokračoval inspektor. „Zamčenými dveřmi a zavřenými okny nemohl do pracovny nikdy vniknout...“

„A co když byl již jed dán předem do karafy...?“ snažil se Montague Egg znovu chránit dobré jméno firmy Plument a Rose.

„Ne,“ řekl inspektor. „Kuchařka karafu pořádně vymyla a než ji předala Cravenovi, vypláchla ji koňákem...“

„Tak jak to má být,“ řekl spokojeně Montague Egg.

„S karafou šel Craven rovnou do lordovy pracovny... Kuchařka ho viděla, jak přímo vchází do dveří. Vyšla totiž z kuchyně za ním, aby zavřela v hal- okno, které tlouklo průvanem o rám...“

„A v pracovně teď sluha Craven přelil portské do karafy...“ napovídal Montague Egg.

A podnítil inspektora, že ochotně vysvětloval dál.

„Jestě ne! Šel teprve pro láhev do sklepa... Když scházel po schodišti dolů a i když šel s lahví nahoře, viděla ho slečna Waynsletová, která si vybírala v hale nějaké časopisy... Četla je vždy v posteli...“

„Lordova neteř...“ nadhodil Montague Egg.

„Ano. Znáte ji...?“ podivil se inspektor.

„Půvabná dáma,“ řekl Montague Egg. „Asistovala při minulé lordově objednávce portského.“

„Je to lordova dědička...“ řekl inspektor podivným tónem. Jako by se snažil připomenout — zdůraznit poslední slovo.

„Láhev byla ovšem zapečetěna originální pečetí naší firmy až do chvíle, než dal Lord Borrodale povel svému sluhovi, aby ji otevřel...!“ zareagoval na inspektorův podivný tón Montague Egg zcela odlišnou záležitostí. „Mohl bych tu prázdnou láhev od portského mé firmy vidět...?“ řekl nakonec Montague Egg a usmál se na inspektora jako na svého budoucího zákazníka.

„Prosim, prosim, pane Egg,“ řekl inspektor a kývl na uniformovaného policistu.

Když policista láhev donesl, přičichl Montague Egg k jejímu hrdlu. Potom se spokojeně usmál a řekl:

„Kdo vám tu láhev dal...?“

„Sluha Craven... Byla to poslední v řadě prázdných lahví ve sklepe,“ řekl inspektor.

„Můžeme tam jít...?“ řekl Montague Egg k inspektorovi a opět se na něho usmál, jako by očekával, že inspektor, až skončí vyšetřování, objedná u něho nejméně deset kartónů drahého portského. „Sluha Craven by nám mohl lahve ve sklepe ukázat...“ radil Montague Egg.

Inspektor opět kývl na uniformovaného policistu.

„Dobry sklep,“ řekl spokojeně Montague Egg ve sklepe a mávl svou krátkou, tlustou ručičkou ko-

lem dokola. „Správná teplota, správná vlhkost přítmí... Dobře je naše portské uloženo – dobře, pokračoval uznale. „Kdepak je máme!“ vyrazil na hle.

Sluha Craven je dovedl k jedné polici stojící přistěně. V horní části police byly uskladněny lahve plné portského, ročníku 1908, dole, při zemi, stály lahve již prázdné.

Montague Egg přehlédl plné lahve své firmy dlouhým pohledem. A potom se zadíval na ty stojící na zemi.

„S tou, co držím v ruce, a kterou jsem si sem proto přinesl, by těch prázdných mělo být třicet,“ řekl Montague Egg, přes svoje břicho ciperně přiklekl k zemi a bral jednu lahev po druhé, přičichl k ní a odložil. A přitom počítal

Inspektor přistoupil a s velkým zájmem sledoval počínání tohoto podivného, tlustého mužíka.

„Třicet,“ skončil Montague a narovnal se „Dohromady třicet – což souhlasí – početné...“ zakončil tajemně. „Třicet i s tou poslední. Pravda – nemusel jsem se s ní nosit sem do sklepa – mohl jsem ji jenom připočítat... Nu – poslyšte, Cravene, není zde někde v okolí rybník, jezero nebo řeka...?“ obrátil se Montague Egg na sluhu s překvapivou otázkou.

„Není, pane,“ odpověděl sluha a zatvaril se udiveně.

I inspektor se zatvářil udiveně a ptal se, proč má Montague Egg takový zájem o povodi i okolí sídla lorda Borrodala.

„Napadlo mi,“ usmíval se Montague Egg, „že někdo musel jed v něčem přinést. V nějakém flaku... A ten musel někam odložit – zahodit... Co myslíte, inspektore, kam se dá takový předmět zahodit...? A neby vy, Cravene, vy to tady znáte,“ pokračoval rychle Montague Egg. „kde máme hledat...?“

„Je mnoho možností, pane,“ ozval se sluha. „Za silnici jsou hluboké strže, potom je zde hodně hlubokých lesů...“

„Myslel jsem spíše tady — v domě,“ přerušil Cravena Montague Egg. „Přece někdo neběžel s flakonem až za silnici...“

„I v domě je, pane, mnoho možností,“ řekl sluha. „Ve sklepě, na půdě, garáži, kůlně... A potom kolem je park se křovím, záhony. Je zde stará stodola a stáje... Provedu vás — chcete-li?“ skončil sluha otázkou, kterou řekl však již přímo k inspektoru.

„Zatím ne...“ odpověděl inspektor a zadíval se na Montague Egga, co tomu řekne. Jako by Montague Egg řídil vyšetřování.

A Montague Egg by nebyl ani dobrým agentem, kdyby nedokázal okamžitě využít dobyté pozice. Řekl: „Děkujeme vám, Craven. Můžete už jít. My se zde ještě trochu porozhlídáme...“ a Montague Egg se usmál na inspektora, tentokrát již jako by s ním výhodnou objednávku uzavřel. Když sluha Craven odešel, řekl: „Mohli bychom se podívat, pane inspektore, do kotelny...“

„Proč do kotelny...!?“ vyrazil udiveně inspektor.

„Protože o tomto místě Craven nemluvil, když ochotně vypočítával, kde by mohl být zahozený flakon,“ řekl Montague Egg záhadně. „A tam by se také nenabídl, že by nás zavedl...“

Netrvalo ani deset minut a Montague Egg vyhrabal z popela v kotelně kus spečeného skla — a potom ještě jakousi zčernalou a pokroucenou kovovou trubičku se šroubovicí.

„Co to je...?!“ divil se inspektor.

„Pravděpodobně zbytek láhve, která nám chybi — nebo vlastně přebývá,“ řekl Montague Egg opět záhadně a ukázal špičkou lopaty na uhlí na spečený kus skla.

„A to železo...?“ ptal se inspektor. Už úplně za-

pomněl na to, že on vede vyšetřování — že je policista, inspektor.

Montague Egg se sklonil a vzal podivné železo d ruky. Chvilku je otáčel v dlani a potom řekl:

„Je to vývrtka — ale proč je dutá?“ otočil se k inspektorovi s otázkou, ale ihned si sám odpověděl. „V duté části byl uschován jed a při otevírání lahve ve vstříknut dovnitř... Něco na způsob injekční stříkačky...“

Cili ten, kdo otevíral láhev...“ vzpomínal si inspektor.

„Je vrah!“ dodal Montague Egg.

A opět netrvalo ani deset minut, než se sluh Craven pod tíhou důkazů přiznal.

„Moc vám děkuji, pane Egg,“ loučil se inspektor. „Jen mně ještě řekněte, kdy jste začal mít na Cravena podezření...“

„Neměl jsem podezření, inspektore — měl jsem jistotu. A to od té chvíle, když jsem počítal ve sklepech pět láhví. Bylo jich sice správně třicet, ale v jedné — a to bych nesměl mít nos, který mě živi — poruškové, ročník 1908 nikdy nebylo... Tudiž chyběla jediná na láhev — a která asi...? Ta, která mohla pachatele prozradit, ta, ve které byly zbytky jedu. Dám mně můj nos upozornil, že ani v jedné láhvi z těch třiceti — tedy ani ne v té, kterou vám Craven předložil jako tu poslední, z které přeléval poslední doušky pro lorda Borrodala — nebyl nikotinový jev. Byl tedy až v té, kterou jsme našli v popelu v kotelně — a už spečenou... A tak bylo nabíledni, Craven je přinejmenším spolupachatelem — přesto jedině on manipuloval s láhvemi, on vám podstrčil falešnou láhev...“

„A jak jste přišel na vývrtku...?“

„To už nebyl můj nos — ale náhoda,“ řekl Montague Egg a docela se rozesmál.

„Jen mě zarazí, jaký měl tón Cravena mluvy k vraždě...“ uvažoval inspektor.

„To už si musíte vyřešit sám, inspektore,“ řekl Montague Egg a pozdvihl kulatá ramena tak, že se mu tlustá bradička ztrojnásobila. „Zde už nemusím hájit dobré jméno portského, ročníku 1908, od firmy Plument a Rose...“

A. P. Čechov

Dlouhý jazyk

z ruštiny přeložila

Jitka Tomanová

Mladá ženuška Natalja Michajlovna přijela ráno z Jalty; u oběda bez přestání brebentila a vyprávěla muži, jaká je na Krymu nádhera. Muž se s radostí a zamilovaně díval na její nadšenou tvář, naslouchal a chvílkami se vyptával...

— Co je na tom pravdy, že prý je tam drahé? — zeptal se mezi jiným.

— Jak bych ti to řekla? Podle mne tu drahotu přehánějí, tatko. Měla jsem třeba s Julii Petrovnou velmi pohodlný a slušný pokoj za dvacet rublů denně. Všechno závisí na tom, jak umíš žít, můj milý. To se ví, když se chceš dostat někam do hor, třeba na Aj-Petri... vezmeš si koně, průvodce — tak pak je to drahé. Strašně! Ale tam ti jsou hory, Vasjo! Představ si, tisíckrát vyšší než kostel... Nahoře mlha, dole ohromné kameny... A pinie... Pořád je vidím!

— Počkej... sám jsem taky četl v nějakém časopise o těch tatarských průvodcích... Takové ohavnosti! Co to vlastně je, nějakí zvláštní lidé?

Natalja Petrovna se pohrdavě ušklíbala a pohodila hlavou:

— Obyčejní Tataři, nic zvláštního... Ostatně viděla jsem je jen z dálky, letmo... Upozornili mě na ně, ale moc jsem si jich nevšimla. Jsem vždy-

cky předpojatá, taško, ke všem Čerkesům... Řekům... Maurům!

— Jsou to prý strašní donchuaní.

— To je možné. Jsou potvůrky, které...

Najednou Natalja Michajlovna vyskočila, jako by si vzpomněla na něco hrozného, půl minuty hleděla na muže ustrašeně a pak řekla s důrazem:

— Vášenko, něco ti řeknu, že teda jsou nestydu! Ne ty, jaké znáš ze středních vrstev, ale aristokratky, ty dobře vychované! Hruža, vlastním očím jsem nechtěla věřit! Do smrti nezapomenu! Vem si třeba mou známou Julii Petrovnu... Tak dobrého muže má, dvě děti... patří k lepším lidem, dělá ze sebe svatou, ale představ si... Ale jen entre nous... Dej mi čestné slovo, že to nepoviš...

Ženuška odložila vidličku, zatvářila se tajuplně a zašeptala:

— Představ si, že... tahle Julie Petrovna jela do hor... Bylo zrovna nádherně! Napřed jede ona s průvodcem, kousek dál za nimi já. Ujeli jsme tři-čtyři versty, a najednou ti, Vášenko, Julie vykřikne a chytí se za prsa. Její Tatar ji drží v pase, aby se nesvalila ze sedla... Já se svým průvodcem k ní... A co se stalo? „Ach, umírám, křičí. Je mi zle! Nemohu dál!“ Představ si mé leknutí! Tak jedem zpátky, povídám. „Ne, nemohu jet zpátky,“ řekla. „Jestli udělám ještě krok, umřu bolesti. Mám křeče!“ A proboha mě a mého Sulejmana prosí, abychom se vrátili do města a přivezli jí beztuževské kapky, co jí pomáhají.

— Počkej, nechápu dobře... — zabručel muž a hladil si čelo. — Říkalas, žeš viděla ty Tatary jen z dálky, a teď vyprávíš o nějakém Sulejmanovi.

— Zas mě chytáš za slovo! — zamračila se ženuška, ale nezalekla se. — Nesnáším podezřívavost! Ne, je to hloupé!

— Nechytám tě za slovo, ale... proč neřící pravdu? Jezdilas s Tatary, Bůh s tebou, proč se vykrucovat?

— Jsi divný! — rozhořčila se. — Žárlí na Sulejmana! Chtěla bych tě vidět, jak jedeš do hor bez průvodce! Když neznáš tamější život, tak radši mlč. Bez průvodce bys neudělal ani krok!

— Tak pokračuj!

— Nech si laskavě své úšklebky! Nejsem žádná Julie... Nedělám ze sebe svatouška, ale tak jsem se nespustila. Sulejman si ke mně nedovolil... Mametkul sedí u Julie celou dobu, ale já, jak bije jedenáctá, volám: „Sulejmane, marš! Odejděte!“ A můj hloupý Tatar odejde. Držela jsem ho zkrátka, takto... Když se naježí kvůli penězům, vyjedu na něho: „Jak? Có-o-ó?“ Už maže... cha-cha-cha! A oči má černé jako uhel, Vášenko, jako uhel, takový šereda tatarský, hloupý, směšný... Ale držela jsem ho! Takhle!

— Dovedu si představit... — zabručel manžel a dělal kuličky z chleba.

— Je to hloupé, Vášenko! Už vím, co si myslíš. Ale ubezpečuju tě, že na procházkách si nic nedovolil. Jedem třeba do hor nebo k vodopádu a já pořád: „Sulejmane, jeď vzadu!“ Tak on pořád, chudáček, jen vzadu... Povídám mu: „Nesmíš zapomínat, že jsi přece jen Tatařin, a já žena státního rady!“ Chi-chi...

Ženuška se rozchichotala, pak se vzpamatovala, zatvářila se polekaně a zašeptala:

— Ale ta Julie! Chápu, Vášečko, proč by si nezadováděla, neoddechla! Ale dívat se na to vážně a dělat scény... to nechápu! Představ si, že žárlila! Jednou za ní přišel Mametkul, její láska... Ale nebyla doma... Pozvala jsem ho k sobě. Bavili jsme se... jsou všichni tak legrační! Uběhl nám tak večer. Najednou vletí Julie... Vrhne se na mne a na Mametkula... udělá scénu! To tedy nechápu, Vášečko.

Vášečka zahekal, zachmuřil se a začal chodit po pokoji.

— Zkrátka, žilo se nám tam vesele! — zabručí pohrdavě.

— Hlouposti! — urazila se Natalja Michajlovna — Víím, nač myslíš! Vždycky máš takové ošklivé nápady! Už ti nic nepovím!

Zenuška se nafoukla a zmlkla.

Hřah I dlíbí

Dech mládí

*z arabštiny přeložil
Svetozár Pantůček*

S nelibosti pozorovala babička svou vnučku, která se česala před zrcadlem.

„Kam vlastně jdeš? Odkdy se takhle upravují děvčata do školy? Odkdy se malují všemi barvami duhy? Bože! Copak se nebojíš Boha? Vy, studentky, jste nám přinesly jen neštěstí! Bůh nás už zbarvil deště a svého požehnání, nadto nechal vše pochrážit. Mezi lidmi už není žádné milosrdečství, žádné dobro. A to vše kvůli vám. Aspoň toho litujete? Anždání! Není to však jen tvá vina. Stejně je vinen i tvůj otec, neboť si nevšimá mého napominání, aby tě vychovával přísněji. Kde zůstali muži včerejška? Když jsem byla v tvém věku, přistihl mě jednou můj otec, jak jsem se před zrcadlem malovala. Tenkrát jsem byla vdovou a matkou a žádnou studentkou jako ty. Tahal mě za vlasy, bil mě a křičel. Od toho dne neznaly moje vlasy česání ani můj obličej červeň na tváři... Ať je mu Bůh milosrdný. Věděl, jak se mají vychovávat dcery. Ale tvůj otec! Ještě toho bude litovat, až už bude pozdě. Prarad má příslovi: Starosti s dcerami končí teprve jejich smrtí!“

Aušak vnučka, které bylo nedávno osmnáct, s nevšimala bēdující babičky, dokončila zcela klidně své zkrášlování, vzala si pod paži desky s přednás

kami a seběhla po schodech s melodií známého žlágru na rtech. Jen vyšla na ulici, byla hned uprostřed skupiny svých kolegů. Pozdravila se s nimi vesele a vítr si pohrával s jejími hustými vlasy, jež jí splývaly na ramena.

Babičce zůstaly v očích stopy zloby a závisti. Stovnávala svůj tradicemi a zvyky spoutaný život s volným a veselým životem dnešních mladých. Smutně si povzdechla: „Ach, co my jsme znaly a užily. Nechť Bůh odpustí mému otci a dopřeje mu věčný klid! Pohřbil mě mládí pod závoji a zakázal mi všechny radosti života, dokonce jsem nesměla poznat ani požitek ze čtení a psaní. Při Bohu, nevím, co z toho měl!“

Přítáhla si židli a náhle se ponořila do minulosti, jako by pohled na vnučku v rozkvětu mládí v ní oživil zapadlé vzpomínky na vlastní mládí. Nepodobaly se vzpomínky na mládí vlahému větříku vanoucím nad mrtvou zemí, který přeměňuje její suchost v úrodnost a trní v růže?

Ze všech větříků mládí se však babička setkala jen s jediným. — Bylo jí opět čtrnáct let a nosila široký bílý šat s hustým černým závojem přes obličej, tak hustým, že při chůzi mohla cestu jen stěží tušit. Klopýtala ulicemi Damašku, když šla s matkou kupovat boty. V bazaru Hamidíja vešly do jednoho obchodu s obuví, kde je přijal syn majitele obchodu, mladý muž, který obratně a zdvořile chválil své zboží, až se jí zalíbil jeden pár černých lakových bot.

Usedla na židli, aby si jednu botu zkusila, a mladý prodavač se sehnul, aby jí pomohl. Když se na ně matka nedívala, protože si sama také vybírala boty, využil čilý prodavač příležitosti, pohládl jí nohu, pak její chodidlo uchopil, jemně stiskl a zašeptal: „Nechť je Stvořitel veleben! V téhle zemi

jsem dosud nikdy nespatriil tak jemné malé nožky.“

Zachvátilo ji lehké chvění, byla na rozpacích. Pak stáhla nohu zpět a zakryla ji dlouhým šatem. Tehdy zvedl mladík hlavu a pohlédl na ni s okouzlujícím úsměvem. Co však mohl přes hustý závoj z jejího obličejce zahlédnout? Avšak ona se na něho dívala okouzleně: snědý, kulatý obličej, husté, černé obočí a jiskrné oči. Stydlivě hleděla k zemi a tiše si šeptala: „Kéž ho Bůh jeho rodičům uchová.“

Když později s novými botami pod paži vyšla z krámků, sledoval ji toužebným pohledem. Ona však vyšla hrdě a strojeně po boku své matky. Až do tohoto setkání nevěděla, že je krásná, za což by měla velebit Stvořitele.

V ulici bazaru šel proti nim nějaký mladík, jenž se rysy obličejce podobal prodavači. Bezděčně trochu pozvedla okraj svého šatu, jako by ho chtěla ochránit před špinou a prachem, při čemž mohl mladík zahlédnout kousek jejich kouzelně krásných nohou. Ten hlupák si však ničeho nevšiml. Místo něho to však upozoroval ošklivý stařec s velkým nosem, vypoulenýma očima a odstávajícíma ušima. Náhle vykřikl chraptivým hlasem, který ji připomínal hlas jejího otce: „Nech šaty dole, děvče! Kéž jste všechny proklety! Jste horší než Eva a had!“

Lekla se, jako by jí byl někdo vylil vědro studené vody na hlavu a spustila šaty dolů. To se přihodilo sedmadvacátého v měsíci radžabu. Když se skončila večerní modlitba, seděla celá rodina na dvoře uvnitř domu kolem otce, který četl příběh o Muhammadově jízdě nebem hlubokým a úctu vzbuzujícím hlasem. Dostal se k tomuto místu: „Když vstoupil Prorok na páté nebe, přál si zhlédnout peklo. Tam spatřil ženy pověšené za vlasy. Zeptal se: ‚Bratře Gabrieli! Co je to za ženy, které jsou pověšeny za vlasy?‘ Tehdy anděl odpověděl: ‚To jsou ženy, jež ukazovaly veřejně mužům svou krásu.‘“ A jí bylo, jako by se všichni přítomní dívali na ni. Srdce jí začalo silněji bušit a vzpomněla si

na něžné pohlazení mladého prodavače, na setkání s tím druhým mladíkem a na slova ošklivého starce. Pak viděla v duchu před sebou pověšené ženy a zmocnila se jí hrozná bázeň. Prosila Všemocného mnohokrát o prominutí, pomodlila se noční modlitbu a spěchala do postele, aby mohla o sobě přemýšlet

Výsledek byl uklidňující. Řekla si, že v žádném případě neměla v úmyslu ukázat prodavači svou krásu. A mladý prodavač velebil jen Stvořitele, když si všiml krásy jejich nohou. Byl to hřích, když někdo chválil všemocného Boha, stvořitele krásných nohou a něžných chodidel?

O dva týdny později ji překvapila matka otázkou: „Proč jsi tak roztržitá? Proč se nás straníš, jíš málo a spíš neklidně?“

Koktala a snažila se najít výmluvy, aby matku uklidnila. Přitom si ve skutečnosti přála svěřit se jí se vším. Bylo však možné o tom mluvit, o touze po snědém obličejí a jiskrných očích? Nebo o touze po něžném pohlazení a horkém šepotu?

Horečně snila o tom ještě jednou spatřit půvabného prodavače. Jeho obraz se jí zjevoval dnem i nocí, jeho šepot jí zněl stále v uších. Někdy o něm snila až do časného rána. Jen tehdy by ho mohla znovu spatřit, uvažovala, kdyby boty potřebovaly opravit. Prohlédla je důkladně a došla k závěru, že jsou tak pevně zhotoveny, že přežijí jistě celý rok.

Celý rok? To je věčnost! Ne, tak dlouho nemůže čekat. Náhle se jí rozzářily oči a pak i celý obličej. Našla východisko. Spěšně vyhledala matku a zdrceně volala: „Můj malý bratříček si hrál v zahradě s mými novými botami a jednu upustil do potoka. Voda ji odnesla pryč!“

Trochu vzlykala a prolila velkoryse pár slz. Matka chytila nevinného pachatele, který dosud neuměl mluvit, a potrestala ho. Pak pospíchala zvánky k pláčící dceři a slíbila jí slovy plnými útěchy, že zajdou za prodavačem a poprosí ho, aby zhotovil ná-

hradni botu. Kdyby to snad nebylo možné, koupila by ji nový pár.

Šťastná a plná očekávání šla za matkou. Po prvé velebil Stvořitele, uvažovala. Tentokrát bude velebit mou krásu.

Když však vstoupily do krámu, splaskly všechny sny jako mýdlová bublina. Nebyl tam a obsloužil je jeho otec. Od toho dne věděla, že bude mít v životě jen smůlu. Tato předtucha se rychle splnila. Téhož večera dostal její otec sto zlatých liber od ošklivého starce s velkým nosem a vypoulenýma očima jako sratební závdavek za dceru, jejíž krásy si náhodou před pár týdny všiml, když pozvedla okraj svých šatů. Sledoval ji a zjistil, kde bydlí. A její otec závdavek přijal.

To byl konec jejích snů.

Kniha minulosti s těmito trpkými i sladkými vzpomínkami se zavřela v mysli babičky. Vzdychla a přišlo jí líto uprchlého mláďa. A jak tak vzdychala a dívala se zamyšleně před sebe, spatřila naproti na balkóně postavu krásné ženy. Babička si rychle nasadila brýle a prohlížela si krasarici. Pak si zamumlala: „Bože na nebesích! To je naše sousedka Umm Antün? Bože, člověk by ji pokládal za dvacetiletou. Bez dobře známého nafialovělého závoje bych ji byla nepoznala. Umm Antün je mnohem starší než já a přesto nenechá žádné líčidlo nevyzkoušeno. Všechny ženy se líčí, jen já ne! Proč vlastně ne? Proč bych to neměla také jednou zkusit?“

S touto myšlenkou pospíchala do pokoje vnučky. Pílně zkoušela všechny klíče, které našla, až zásvuka toaletního stolku povolila. Zmatena stála před lahvičkami všemožných druhů a velikostí, kelímky, tubami a tyčinkami na rty. Vyzkoušela bez výjimky

slučnými lahvičky a vybrala si jednu s bílou olejovitou tekutinou. „Jistě to je ta tekutina, kterou mi služebná natřela obličej o svatbě.“

Statečně si masírovala obličej tou bílou hmotou. „Bože, jsem stokrát krásnější než Umm Antun!“ Pak sáhla po malé lahvičce se zářivým červeným obsahem. Lesk ji okouzлил a pomalovala si tím tvář a rty. Když pak přistoupila k zrcadlu, aby se prohlédla, zhroutil se strašně tváře, kterou odráželo. Zachvátila ji nevole. Ustoupila dozadu. Přitom klopýtla o podstavec sošky a upadla na zem. Podstavec se zakýval a soška, sádrová postava dívky, padla babičce přímo na hlavu. S obličejem pomazaným olejem na vlasy a lakem na nehty tam zkrvavená ležela v bezvědomí.

E. A. Carlson

Haló, slečno

z němčiny přeložila

M. Holubová

Dveře v předpokojí Howarda Homburga otevřela unaveně vyhlížející blondýnka. „Jste očekáván,“ řekla a nechala Franka Dala vstoupit do Homburgovy kanceláře. Místnost byla jednoduše, ale účelně zařízena. Psací stůl, lampa, dvě police na knihy, psací stroj na kovovém stolku. Pak zde byl ještě drahý magnetofon a odposlouchávací aparát. Dale věděl, že je napojen na vlny automatické ústředny, která spojuje hovory obchodníků jedoucích ve vozzech, aby tak mohli i během jízdy vést telefonicky svá jednání.

„Máš něco pro mne?“ zeptal se Frank přímo.

„Myslím, že ano. Jakýsi pán se příjemně bavil s jistou slečnou na objednávku,“ odpověděl muž u psacího stolu. Byl malý, hubený, s obličejem jako vrána. „Já jsem tu zábavu opsal. Jedná se o významného obchodníka a neméně významnou prosti-

tutku.“

„Jsem rád, že jsem, jak víš, šťastně ženat,“ pravil Dale. „Ukaž, co máš.“ Homburg mu podal list papíru se zachyceným hovorem. Stálo na něm: Zde Spencer City, zprostředkovatelna autohovorů — Zde YK 64264, prosím, dejte mi 630153 — haló — Četl jsem vaši nabídku, máte čas kolem patnácti hodin? — Okamžik, prosím, ano, kolem patnácti hodin jsem volná. Honorář 100 dolarů — Doufám, že za tolik peněz stojíte? — Dosud si nikdo nestěžoval — Kde vás najdu? — Hotel Cosmos, pokoj č. 5 — Tedy v patnáct hodin —

„Za případ mi dáš 500 dolarů, maličkost ve srovnání s tím, co můžeš z chlapíka vymačkat.“

„O koho jde,“ zeptal se Dale.

„Steward Levine.“

Dale si hvízdal. „Steward Levine, zeť Irwinga Foglese?“ Pak vyňal ze saka peněženku a vysázel 500 dolarů na psací stůl. Howard Homburg vzal z trezoru magnetofonovou pásku a předal ji Dalovi.

„Pan Levine? Moje jméno je Smith. Jsem z City Fonds. Rád bych si s vámi promluvil.“

Muž na druhém konci drátu váhal. „City Fonds? Je to pojišťovací společnost?“

„Žádný strach, nechci vám prodat pojistku, chtě bych s vámi jen krátce promluvit mezi čtyřma očima. Nebudete toho litovat.“

„Nemůžete mi říci nic bližšího?“

„Tak dobře, chceme vás zvolit do správní rady naší společnosti. Vaše jméno by nevypadalo špatně na našich firemních papírech.“

„O ano, pane Smithe, očekávám vás během hodiny. Jistě víte, kde mne najdete.“

Frank Dale věděl, kde má Steward Levine kancelář. V poschodí firmy Fogle Incorporated. Tam pracoval z milosti tchána, viceprezidenta firmy. Oženil se s Foglovou dcerou proti jeho vůli a teď tu s ní bylo zacházeno jako s uličníkem.

„Proč jdete ke mně a ne k mému tchánovi,“ zeptal se Levine, malý, tlustý, s čelem ubíhajícím vzad a právě takovou bradou.

„Protože proti vašemu tchánovi nemám žádné důkazy, že klame svou ženu.“

Levine zbledl.

„Bavil jste se s prostitutkou, která je na telefonním čísle 630153 a čeká tam na zákazníky. Přejete si rozhovor slyšet? Mám magnetofonovou pásku s sebou.“

„Ne, ne, to je v pořádku.“ Levine se již vzpamatoval z prvního úleku. „Co chcete? Peníze? Kolik?“

Dale se nepěkně usmál „Jak jste uhodl mé nejskrytější myšlenky? Bude mi potěšením s vámi uzavřít malý obchod. Za pouhých 50 000 dolarů je páska se záznamem hovoru vaše. Pak už se nikdo nedozví o vašem malém záskoku do postele dámy, která se skrývá za telefonním číslem 630153.“

„To je příliš mnoho, to nemohu hned sehnat. A kdo mně ručí za to, že nemáte kopii pásky a že mne neprijdete znovu vydirat?“

„Pane Levine, jak si můžete něco takového myslet? Jsem přece slušný člověk. Ale váš tchán by asi neměl velkou radost, kdyby dostal pásku v příštích dnech do ruky. Pokud vím, uvítal by s nemalou radostí rozvod své dcery s vámi. A máte tu docela pěknou kancelář a patrně stejně pěkný příjem. Nebo se mýlím?“

Levine sáhl po šekové knížce. Dale si šek zkontroloval a položil pak obálku s magnetofonovým záznamem na stůl. Levine hned vložil pásku do magnetofonu vedle svého psacího stolu a poslechl si rozhovor.

„V pořádku, pane Smith, v budoucnu budu opatrnější. Přejete si ještě něco?“

Dale si vzal klobouk a šel ke dveřím. Ale pak se ještě jednou obrátil. „Jen jednu otázku — muže k muži — stála ta kočka za tolik peněz?“

Levine se pousmál. „Báječná. Závídím jejím mužům.“

Frank Dale deponoval šek ve své bance a vyzvedl si současně 200 dolarů. Pak šel do svého oblíbeného baru a vypil si dvojitou whisky. „Dnes se bude slavit.“ řekl si. Už dlouho nevyvedl Josephinu do nějaké společnosti. Přistoupil k telefonu a vytočil číslo svého bytu.

„Paní Dalová šla k přítelkyni, pane,“ ozval se hlas uklízečky.

Dale byl zklamán.

„Nevíte ke které, paní Powellová?“

„To nevím, ale nechala zde telefonní číslo, protože čeká zásilku od švadleny. Okamžik, mám je někde zapsáno.“

Dale slyšel šustění papíru a pak hlas paní Powellové. Najednou mu sluchátko vypadlo z ruky.

Bylo to číslo 630153.

Helmut Hochrein

Milenec tety Kláry

z němčiny přeložil

Zdeněk Pilecký

Když teta Klára prohlásila, že letos nepojede na dovolenou do Horního Bavorska, nýbrž s námi do Itálie, byli jsme mírně řečeno překvapeni.

„Samozřejmě vám připlatím na benzín a nebudu vám vůbec na obtíž. Na to se můžete spolehnout.“

Překvapilo nás to hlavně proto, že až dosud věřila teta Klára jen Hornímu Bavorsku. „Je tam levně a hezky,“ říkala, „a personál si už za těch dvacet let na mne dokonale zvykl.“

Ostatně – proč by teta Klára nemohla na dovolenou do Itálie? Kdo jiný by si víc zasloužil, aby se mu dopřála dovolená podle jeho vkusu? Vždyt teta Klára je hotová perla a pro přibuzenstvo při-

mo nenahraditelná. Neomylně pozná, kde jí právě nejvíc potřebují, přijde a bez řeči pomáhá. Jestliže některá z jejich neteří se roznemůže, opatruje malé děti, a ačkoli nikdy nebyla vdána, stará se o všechny jako matka.

„Alespoň se jí budeme moci jednou odvděčit,“ prohlásila manželka.

Brzy nato jsme vyrazili. Auto bylo pro nás tři a spousta zavazadel trochu malé, když se však jede na dovolenou, dokáže se člověk snadno uskrovnit.

Ubytovali jsme se ve velkém, moderním hotelu. Strava byla výborná, počasí nám přálo, a tak jsme většinu času proleželi na pláži.

Teta Klára nám opravdu nebyla na obtíž. Takzvaná lepší léta už měla dávno za sebou, slunění ani koupání jí už příliš nelákalo, a tak jsme o ni většinu dne vůbec nevěděli. „Je to po všech stránkách zlatá teta,“ vyjádřila manželka náš společný názor v předvečer návratu.

Po večeři se teta Klára jako obvykle odebrala do svého pokoje. Zapomněl jsem se s ní o něčem domluvit, a tak jsem sešel za ní do prvního poschodí. Před dveřmi jejího pokoje jsem zůstal stát jako opařen. Pohlédl jsem znovu na dveře, jestli jsem se nespletl. Ne, číslo pokoje souhlasilo. Jakkoli to bylo k nevíře, před tetiným pokojem stály pánské polobotky, podle mého odhadu dva a čtyřicítky. Byly skoro nové.

Sešel jsem do recepce a předstíral jsem, že jsem zapomněl číslo tetina pokoje. Vrátný mi potvrdil, že bydlí na pokoji číslo sedmdesát šest.

Vrátil jsem se do prvního poschodí. Pánské polobotky tam ještě byly. Šel jsem to oznámit ženě. Nevěřila mi, a tak jsme si šli usvědčující dokument prohlédnout ještě jednou!

„Proto tedy nechtěla do Bavor!“ hlesla manželka. „Kdo to jen může být? Snad ne ten seladon z Krefeldu?“

„Vyloučeno. Ten nosí přinejmenším pětáčtyřicítka.“

„Že by tedy ten malý flouštek z Rentlingenu?“ zeptala se manželka, která by byla ráda našla mezi sto dvaceti hotelovými hosty milence tety Kláry.

„Hm, ten není tak starý, aby se zajímal o ženy v jejím věku.“

„Co když si brousí zuby na její peníze?“

„Měli jsme na ni dávat lepší pozor,“ poznamenal jsem. „Ani nevíme, kde se celé dny toulala... Konečně — je dost stará na to, aby si dělala, co chce. Ale neměla by dovolit, aby její milenec nechával boty před dveřmi. Takhle se to roztroubí po celém hotelu.“

Ráno před odjezdem jsme měli stísněnou náladu, jen teta Klára byla veselá. Zertovala a smála se jako rozpustilá studentka.

Potom na hranicích všechno prasklo. Celník strčil nos do tetina kufru a ukázal na pár takřka nových pánských polobotek. „Ty jsou vaše?“ zeptal se. „Ne, synovcovy,“ odpověděla bez uzardění teta.

Kus dál za hranicemi poznamenal: „Je to tvá velikost, dvaáčtyřicítka. A teď už jsou opravdu tvoje. Jsou skoro nové. Chodila jsem v nich jen na pláž.“

Prudce jsem zastavil. „Vysvětlíš nám už konečně, co znamená ta komedie?“

Teta Klára sklopila cudně zrak. „Slyšela jsem toho tolik o tom, jak v Itálii pasou muži po osamělých ženách, že jsem si je koupila, aby mě ochránily. Dávala jsem si je každý večer před dveře. Budete se divit, ale za celou dobu mě žádný mužský neobtěžoval.“

Rekla to tak vážně, že jsme jí ochotně uvěřili.

Robert Schleckley
Člověčí břemeno

z angličtiny přeložil
Jiří Bílek

Edward Flaswell si vybral svou malou planetku podle fotografie, kterou mu ukázali v „Mezihvězdné pozemkové kanceláři“ na Zemi. Na fotografii nebylo vidět nic více než pásmo malebných hor a hory — to byla vždy Flaswellova velká láska.

„V těch kopcích by mohlo být nějaké zlato. Co si myslíte?“ zeptal se referenta kutišt.

„Jasně,“ zněla jeho lakonická odpověď.

A tak si Edward Flaswell koupil svou planetku, ač všem normálním lidem se mohlo zdát nenormální, že člověk se zdravým rozumem chce odejít několik světelných let daleko. Daleko od všeho — od lidí, od civilizace, od rodné planety i od žen.

Ale Flaswell byl přesto naprosto normální. Žádný problém pro něho nebyl tak velký, aby si s ním lámal hlavu a tak ihned složil na účet patřičnou částku a podepsal prohlášení, že se zavazuje rok co rok zlepšovat půdu. Pak si objednal přepravu na dálkovém nákladním kosmoletu druhé třídy.

Za pár dnů naložil všechen svůj majetek a vydal se na cestu.

Ve většině případů zjistil podnikatel-začátečník, že koupil jen kus holé skály. Flaswell měl ale štěstí. Svou planetku pojmenoval „Náhoda“, ale spíše mělo jméno znít „Štěstí“. Byl tam totiž dýchatelný vzduch, voda a thorium, které bylo hledaným artiklem pro vývoz. A co hlavního — většina půdy byla vhodná pro pěstování kvalitního ovoce.

„Tady zbohatnu,“ řekl Flaswell spíše pro sebe, když zjistil všechny tyto přednosti své planety.

„Určitě, šéfe, určitě,“ odpověděl robot, který byl

jeho předákem.

Ubíhaly měsíce a Flaswell se svými roboty obdělával pole, doloval v čarovných horách thorium, které pak vyvážel dálkovou nákladní dopravou, jež se u něho v pravidelných intervalech zastavovala.

Vše šlo jako po drátku, ale jednoho dne mu robot-předák pojednou řekl:

„Šéfe, člověče, pane, nerypadáte moc dobře, sire.“

Flaswell se zamračil. Koupil ty roboty velmi lacině, neboť neměl moc peněz, ale jejich dřívější majitel do nich slušnosti moc nedostal.

„Nic mi není, Gungo-Same,“ odpověděl příkře.

„O, sire, pane Flaswelle, tak to není šéfe, pokud dovolíte. Včera jste mluvil sám k sobě, promínete-li.“

„Nemluv hlouposti,“ mávl rukou Flaswell.

„A taky vám začíná tik na levém oku, sáhíbe. A taky se vám třesou prsty. A taky moc pijete, sire. A taky...“

„Tak dost, Gungo-Same! I když jsi robot, měl bys vědět, jak se máš chovat!“

Robot vyloudil na své plechové tváři uražený výraz a Flaswellovi ho bylo pojednou líto.

„Máš pravdu,“ starý brachu,“ usmál se a poplácal ho po plechových zádech. „Co tedy myslíš, že mi je?“

„Berete si na sebe moc velké člověčí břemeno.“

„Člověčí břemeno? Snad...“ Flaswell si zajel rukama do nepoddajných vlasů. „Někdy vám robotům závidím vaši veselost, bezstarostnost, štěstí...“

„To je proto, že nemáme duši, jasnosti“

„A já ji mám, víd? Co bych měl podle tebe dělat?“

„Vezměte si dovolenou, pane Flaswell, milostpane,“ navrhl Gungo-Sam a rychle zmizel, aby jeho pán měl čas k přemýšlení.

Flaswellovi se ten nápad docela zamíloval, ale nebylo to tak snadné. Mohl být sice za pouhých pat-

nact dní letu na 'Cythere III, kde bylo zábavy až nad hlavu, ale to vše také stálo spoustu peněz a Flaswellovi šlo přece o jediné — aby na „Náhodě“ co nejvíce vydělal.

Z dovolené tedy sešlo. A tak Flaswell dál sázel na polích, těžil thorium a nechával si růst plnovous. A stále více si mumlal cosi pro sebe.

Roboti byli jeho jednáním poděšeni a začali se modlit ke svému „Bohu spalovacích motorů“, ale věrný Gungo-Sam tomu udělal raznou přítrž.

„Vy ignoranti!“ řekl. „Náš sáhíb je zcela v pořádku. On je silný a dobrý! Věřte mi, bratři, je to tak, jak říkám.“

Ale roboti se zcela uklidnit nedokázali. Situace se pomalu stávala neudržitelnou, když Flaswell dostal spolu se zásilkou potravin i nový katalog firmy Roebuck-Ward.

Bylo v něm vše, od jehly až po kosmické rakety, ale také něco, co zaujalo jeho pozornost mnohem více.

Zásilkové nevěsty!

Prukopníci, proč právě vy byste měli snášet kletbu osamelosti? Roebuck-Ward nabízí omezený výběr nevěst pro prukopníky!

Roebuck-Wardova vzorná prukopnická nevěsta byla pečlivě vybrána s ohledem na potřebnou sílu, přizpůsobivost, cílost, vytrvalost, zručnost a půvab. Tato děvčata mají všechny vlastnosti, které těžce pracující prukopník jistě jen uvítá. Model je dodáván ve třech velikostech (viz bližší údaje dále) a vyhoví jistě každému vkusu.

Proč byste si neobjednal vzornou prukopnickou nevěstu **JESTĚ DNES?**

Flaswell zavolal Gungo-Sama a dal mu přečíst článek. Ten pokýval hlavou a řekl:

„To je ono, sire!“

„Myslíš?“ usmál se Flaswell. „Ale já zatím na ženění nikdy ani nepomyšlel... A bude se mi pak

to děvče libit?"

„Nevim, vaše milosti, ale je správné, aby člověči člověk měl člověči ženu.“

„Ano, ale . . . já . . .“

„Zmrazují také oddávajícího úředníka a posílají ho spolu s nevěstou?“

Flaswell se rozesmál.

„Gungo-Same, ty myslíš na vše! Ale pochybuji o tom, stálo by to jistě mnoho peněz. Ale abych se přiznal, nebylo by to špatné, mít tu čile a pracovitě děvče, které by přiložilo ruku k dílu . . .“

Gungo-Sam se záhadně usmál a Flaswell se posadil a objednal si vzhornou průkoputckou nevěstu.

Několik přístich týdnů žil Flaswell vzrušením a očekáváním. Roboti vše pochopili a večer zpívali své bezstarostné zpěvy a tančili.

„Hej, předáku, jaká bude ta člověči žena?“ volali na Gungo-Sama.

„Do toho vám nic nem!“ odpovídal jim Gungo-Sam, ale sám byl napjat snad ze všech nejvíce.

A Flaswell dál snil a představoval si svou budoucí družku.

Konečně se mihl nad obzorem dopravní letoun, vyložil velkou bednu a roboti ji přinesli Flaswellovi.

„Váše nevěsta, sire,“ pokřikovali radostně a házeli do vzduchu prázdné plechovky od oleje.

Flaswell jim dal půl dne volna a zavřel se s bednou sám do místnosti. Bedna byla poměrně velká a stal na ní velký nápis: „Neklopit, pozor žena!“ Stiskl odmrzač, počkal stanovenou hodinu a pak bednu otevřel. Uvnitř byla další a Flaswell musel opět dvě hodiny čekat, než ji mohl otevřít. Když třesoucima se rukama pozvedl víko, zůstal jako opařený . . .

Devče uvnitř bedny bylo oblečeno do nádherných nepraktických bílých šatů, na kterých mělo vyšito zlatou nití své jméno — Sheila. Byla neobyčejně štíhlá, její kůže byla sametově bílá a byla vůbec

celá neobyčejně elegantní — přesně to, co Flaswell nemohl potřebovat. Cítil, že byl podveden a oklamán.

Sheila vystoupila z bedny a šla k oknu.

„Neridim žádné palmy! Kde jsou?“ zeptala se.

„Palmy?“

„Jistě. Řekli mi, že na Srinigaru V jsou palmy.“

„Ale tohle není žádný Srinigar V,“ řekl Flaswell.

„Vy nejste Ahmed-paša?“ zalapala po dechu Sheila.

„Ne. Jsem průkopník, obyčejný průkopník. A vy jste přece vzorná průkopnická nevěsta, ne?“

„Vypadám snad na to?“ odsekla Sheila. „Já jsem Ultra Luxusní Vzorná Nевěsta a měla jsem být vysazena na subtropické rajske planetě Srinigar V.“

„Pak jsme tedy byli podvedeni oba,“ řekl Flaswell zachmuřeně. „Asi došlo k omylu v zásilkovém oddělení.“

„No co,“ řekla Sheila a ušklíbla se, neboť se začala rozhlížet po Flaswellově skromném bytě. „Jistě můžete ten omyl napravit.“

„Pokusím se. Vyrozumím ihned společnost o jejím omylu a oni si již jistě zařídí vše sami.“

Sheila pokrčila rameny a Flaswell na ni hleděl a nevěděl, co si má myslet a počít. Byla hezká, snad ještě víc než jen hezká, a tak pobyt s ní by nemusel být zrovna nepřijemný, ale . . .

„Mohli bychom být alespoň přáteli,“ řekl s úsměvem.

„Proč?“

„Jsme jediní dva lidé na této planetce. Mohu vám nabídnout něco k pití? Co byste řekla třeba . . .“

V té chvíli se za nimi ozval hluk a když se Flaswell otočil, spatřil malého zavalitého robota, který se drápal z jednoho oddělení bedny.

„Co tady chceš?“

„Jsem sňatkový robot a jsem oprávněn vládou, abych uzavíral manželství. Roebuck-Wardova společnost mě pověřila, abych byl opatrovníkem této mla-

dé dámy až do doby, kdy bude proveden řádný sva-
tební obřad.“

„To je nejlepší, co mohli udělat,“ rozesmála se
Sheila. „Nevěřil byste, čeho jsou schopni někteří
muži, kteří se ocitli několik světelných let od Země.“

„Skutečně?“ podivil se Flaswell.

„Tak jsem to alespoň slyšela...“, řekla Sheila a
začervenala se.

„Draží snoubenci,“ spustil robot slavnostně, „přišli
jste sem, abyste slavnostně...“

„Teď ne,“ řekla Sheila uraženě. „A ne s tím-
hle...!“

„Zařídím, aby pro vás roboti připravili pokoj,“
řekl Flaswell, uklonil se a odešel.

Zaslal společnosti zprávu o nedopatření a staral
se jako dříve jen o své věci. Byl rozhodnut Sheilu
naprosto ignorovat. A tak obdělával půdu, doloval
a snášel své člověčí břímě.

Ale ať chtěl nebo nechtěl, Sheila svou přítom-
ností vše změnila. Její přítomnost se projevovala
nenápadně, ale pro Flaswella překvapivě a příjem-
ně. Na oknech se jednoho dne objevily závěsy, na
podlaze ležely malé koberečky a spousta dalších
věcí, které se daly spíše vycítit než poznat.

Také Flaswellova strava se změnila. Robot-ku-
chař měl již svou pásku značně vydřenou a tak do-
kázal uvařit všeho všudy tři jídla. Ale pak se rabota
ujala Sheila a trpělivě mu vštěpovala do paměti
zapsané na pásce nejnemožnější recepty, které však
Flaswellovi kupodivu velmi chutnaly.

A tak si postupně uvědomoval, že před ním, přes
nákladné oblečení, stojí praktická mladá žena. Do-
vedla a znala mnoho užitečného a Flaswell začal
pomalu uvažovat, k čemu by mu byl normální
Roebuck-Wardův průkopnický model.

„Gungo-Same, nevím si rady,“ přiznal se jednou
svému robotu-předákovi.

„Ano, efendi?“ divil se předák a tvářil se apa-
tický.

„Ona si zde přece vede dost dobře, ne?“

„Člověčí žena převzala svůj díl člověčího břemene.“

„Ano . . . Ale vydrží to . . .?“

„A roboti ji mají rádi,“ pokračoval Gungo-Sam. „Je k nám velmi hodná a stará se o nás. Minulý týden například zabránila epidemii rezivění, která hrozila našim mladým robotům.“

„To že udělala?“ podivil se Flaswell. „Vidiš, vypadala tak luxusně . . .“

„To nevadí. Je ale lidská, pane, a má silu nést své lidské břemeno.“

„Viš co,“ rozhodl se pojednou Flaswell, „já ji řeknu, ať tu u nás zůstane. A zruším tu druhou objednávku.“

Robot se zdál být pobaven, ale Flaswell si toho nevšiml a běžel vyhledat Sheilu.

Našel ji v oddělení pro nemocné, které dala upravit ze staré chatrče na náradí.

„Sheilo,“ řekl tiše, „mohl bych s vámi mluvit?“

„Jistě,“ odpověděla bez zájmu, „hned, jen co utáhnu tady ten šroub.“

Chvilí se ještě zabývala robotem, ale pak ho poplácala po železné noze a poslala ven. Robot vesele vyběhl do slunečního svitu.

„Jsou jako děti,“ řekl Flaswell.

„Ano,“ usmála se Sheila, „stejně tak veselí, bezstarostní.“

„Ale nemají duši . . .“

„Ne, to nemají. Proč jste vlastně chtěl se mnou mluvit?“

„Chtěl jsem vám říci . . .“ Flaswell se rozhlédl kolem sebe. Všude bylo plno klíčů, pilníků, šroubů, kladiv a jiných nástrojů. Bylo to prostředí sotva vhodné k tomu, co jí chtěl říci.

„Pojďte se mnou,“ řekl.

Vyšli z ošetřovny a šli přes kvetoucí louky a pole až k úpatí Flaswellových hor. Tam uprostřed stro-

mů bylo malé jezírko, u kterého se zastavili.

„Chtěl jsem vám říci...“ začal Flaswell. „Prostě jste mne překvapila, Sheilo. Myslel jsem, že jste jen bezcenná krásná loutka, jen ozdoba pro bohaté muže a zatím... Mýlil jsem se, musím to přiznat. Získala jste si srdce všech okolo.“

„Všech?“ zeptala se tiše Sheila.

„Ano, všech. Všichni roboti na této planetce vás zbožňují, Sheilo,“ pokračoval Flaswell prudce. „A já sám si myslím, že patříte sem.“

Sheila dlouho mlčela a hleděla kamsi do dálky. Pak konečně promluvila:

„Tak vy si opravdu myslíte, že sem patřím?“

Pohlédla na něho a Flaswell se cítil ztraceným v topasových hlubinách jejich očí. Dotkl se její ruky, jejich prsty se spojily.

„Sheillo...“

„Eduarde...“

„Draží snoubenci,“ ozval se náhle za nimi hlas, „shromáždili jsme se, abychom...“

„Teď ne, ty blázne!“ zvolala Sheila.

Robot byl viditelně rozmrzen a ještě více ho rozlobilo to, že ho Flaswell poslal pryč se slovy:

„Nemohu vystát robota, který se neumí chovat...“

Pak se obrátil k Sheile.

„Chcete si mě vzít?“

„Ne,“ odpověděla Sheila.

„Ne?“ nechápal Flaswell.

„Naprosto ne.“

„Proč? Můžete mi to říci? Chybí vám u nás něco...“

„Nemám zájem o život na této planetce a taky o vás. Půjdu na Srinigar V, kde budu hýčkána Ahmed-pašou,“ řekla Sheila tvrdě.

Stáli proti sobě, Sheila bledá zlostí a Flaswell rudý zmatkem, který se usídlil v jeho hlavě. Pak se Sheila prudce otočila a rozběhla k domu.

Celou následující noc proseděl Flaswell ve svém

pokoji a mumlal si něco pro sebe.

Ozvalo se zaklepání a vstoupil Gungo-Sam.

„Ženy...!“ zavrčel Flaswell.

„Prosím, sire?“

„Nikdy je nepochopím... Zlákala mě, myslel jsem si, že tu chce zůstat a zatím...“

„Mysl člověčího muže je temná,“ řekl Gungo-Sam, „ale je to hotový křišťál proti mysli člověčí ženy.“

„Jak to víš, prosím tě?“

„Je to staré přísloví všech robotů.“

„Vy roboti! Někdy si vážně myslím, že v sobě máte kus lidské duše!“

„Kdepak, efendi, ve směrnicích je jasně řečeno, že roboti duši mít nemají, aby je nic nebolelo, sire,“ řekl Gungo-Sam.

„Moudré opatření, to by mělo být povinně zavedeno i u lidí,“ zamyslel se Flaswell. „Chtěl jsi něco?“

„Ano. Přišel jsem vám oznámit, milostpane, že právě přistává dopravní letoun.“

Flaswell zbledl.

„Už? A odveze Sheilu na Srinigar V?“

„Ano.“

Flaswell zasténal a šel se rozloučit se Sheilou.

Našel ji v jejím pokoji. Stála u okna a pozorovala přistávající hvězdolet. Když Flaswell vešel, usmála se a řekla:

„Mnoho štěstí, Eduarde! Doufám, že nová nevěsta splní všechna vaše očekávání.“

Podávala mu ruku. Flaswell chvíli držel ve své drsné dlani její drobnou ručku, ale najednou zjistil, že ji objal kol ramen. Nebránila se tomu a ani sňatkový robot nevpadl do místnosti. A pojednou se políbili...

„Sheilo, já vás miluji!“ řekl Flaswell. „Nejsem paša a nemohu vám nabídnout téměř nic, jen lásku a společný život...“

„Hlupáčku,“ zasmála se. „To ti to ale trvalo, než jsi pochopil, že mě máš rád...“

Najednou se ozval hluk a dveře se rozlétly. Na jejich prahu stál sňatkový robot.

„To je neslýchané!“ vykřikoval. „Nikdy bych si nepomyslel, že se robot jednoho dne postaví proti robotovi!“

„Co se stalo?“ zeptal se Flaswell.

„Ten váš předák na mně seděl,“ pokračoval robot rozhořčeně, „a jeho kamarádi mě drželi za ruce a nohy. A tak jsem nemohl přijít sem a vykonat svou povinnost.“

„Co to slyším, Gungo-Same?“ řekl Flaswell a potutelně se usmál.

„Nejste poškozena?“ naklonil se sňatkový robot k Sheile. Žádné vroubky, žádné krátké spojení?“

„Určitě ne!“ odpověděla Sheila celá udýchaná.

„Šéfe!“ ozval se Gungo-Sam a naklonil se k Flaswellovi. „To je vše jen má vina, blahorodí. Každý přece ví, že člověčí muž a člověčí žena potřebují pro své dvoření samotu. Já jsem dělal jen to, co jsem považoval za svou povinnost vůči lidské rase, sire, šéfe“.

Flaswell se rozesmál, ale náhle se podíval z okna, a spatřil, jak roboti táhnou k domu velkou bednu.

„Vzorná průkopnická nevěsta!“ zvolal. „Co si teď počneme, Sheilo?“

„Nedělej si starosti,“ usmála se Sheila. „V té bedně není žádná nevěsta. Tvá objednávka byla již dávno zrušena.“

„Byla zrušena?“

„Byla...“ Sheila se dívala zahanbeně k zemi. „Snad mě za to budeš nenávidět, ale já...“

„Hlupáčku.“ řekl a objal ji.

„Víte, sire, efendi,“ přišoural se Gungo-Sam, „vše je vlastně má vina. Každý přece ví, že člověčí muž potřebuje půvabnou člověčí ženu. Ten průkopnický model se mi moc nezamlouval a tak jsem poslal vaši objednávku i s fotografií přímo tady paní sáhibové, Sheile, která je dcerou mého dřívějšího pána. Doufám, že se proto nebudete na svého staré-

ho služebníka zlobit."

„Čert tě vem, starý brachu!“ rozřehtal se Flaswell. „Vy roboti snad rozumíte člověku nejlip!“

Gungo-Sam nasadil nejspokojenější výraz své kovové tváře a odešel taktně pryč.

„A co je vlastně v té druhé bedně?“

„Moje věci. Saty, klenoty, boty, kosmetika... Chceš přece, abych se líbila, až budeme chodit na návštěvy, ne? Konečně — na Cytheru III to trvá jen patnáct dnů.“

Flaswell rezignovaně kývl. Něco takového přece mohl čekat od Ultra Luxusní Vzorné Nevěsty!

„Teď!“ řekla Sheila sňatkovému robotovi.

„Teď!“ vykřikl Richard Flaswell.

Život na planetce se hodně změnil. Sheila byla vzornou průkopnickou manželkou, kterou zbožňoval nejen její muž, ale i všichni roboti.

Čas tekł dál a roboti těžili thorium, ovocné stromy rozkvétaly a Flaswell a Sheile nesli společně těžké lidské břímě...

John Galsworthy

První a poslední

z angličtiny přeložil

Miloš Mráz

Býlo šest hodin večer a v pokoji bylo skoro tma. Jediná stojací lampa slabě osvětlovala turecký koberec a nábytek v místnosti. Soudce Keith Darrant seděl před krbem, pokuřoval z čibuku a odpočíval po celodenní práci u soudu. Přemýšlel o svém životě a osamělosti — ženu ztratil před několika lety — a přál si, aby jeho jediná dcerka Maisie byla doma ze školy. Velmi ji zbožňoval. Vzpomněl si také na svého bratra Laurence, toho slabocha, který žil z ruky do úst a neměl žádný úspěch. Jaký to rozdíl ve společenském postavení! Jak podřimoval, měl

najednou pocit, že je někdo v pokoji. „Kdo je zde?“ skoro vykřikl ke dveřím.

„Pouze já, Larry,“ odpověděl bratr tichým hlasem.

„Pojď dovnitř a sedni si,“ řekl Keith ostře, „proč stojíš u dveří?“

Larry vešel do pokoje, ale nesedl si. Jeho tvář byla šedá a vyhlížel jako přízrak.

„Jsi nemocen?“ – zeptal se Keith.

Žádná odpověď – pouze hluboký vzdech.

„Co je s tebou, Larry – spáchal jsi vraždu, že stojíš a mlčíš jako ryba?“

Larry ryčkával několik vteřin se skloněnou hlavou a pak šeptem pravil: „Ano, spáchal!“

Keith se zarazil a znovu se zeptal: „Co to znamená, Larry?“

Larry popošel bližší, klesl do křesla a zoufale vydechl: „Ano, je to pravda, zabil jsem jednoho muže!“

Keith se ostře podíval bratrovi do tváře a hned poznal, že je to pravda. „Proč jsi sem přišel – říci mně to?“

„Komu jinému jsem to měl říci – přišel jsem za tebou – jsi můj bratr – abys mi řekl, co mám dělat.“

Keith cítil, jak mu rychle bije srdce a velmi tiše se optal: „Pověz mi, jak a kdy se to stalo?“

„Dnes v noci“ – vyhrkl Larry.

POKRAČOVÁNÍ V PŘÍŠTÍM ČÍSLE

Vydává KONFRONTATION SA Postfach 3170, CH-8048 Zürich.
 Odpovědný redaktor Jan Vltavský. Technická redakce Marcel Anjou. Titulární Kurt C. Willi, Fröhlichstrasse 29, 8008 Zürich.
 Revue vychází šestkrát ročně.
 Číslo účtu poš.šek.úřadu: 80-17663, Zürich.
 Bankovní spojení: Aargauische Hypotheken und Handelsbank, CH-5200 Brugg, Kto: KI-553889.6. For Konfrontation.
 Zahraněční odběratelé mohou platit buď bankovním příkazem nebo mezinárodní poštovní poukázkou.
 Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Eigentümer, Herausgeber und Verleger: KONFRONTATION AG. Postfach 3170, CH-8048 Zürich. Verantwortlicher Redaktor Jan Vltavský. Layout Marcel Anjou. Druck: Kurt C. Willi, Fröhlichstrasse 29, 8008 Zürich. Erscheint sechsmal jährlich.

Postcheckamt Zürich, 80-17663.
 Bankverbindung: Aargauische Hypotheken und Handelsbank, CH-5200 Brugg. Kto: KI - 553889.6. Ref. Konfrontation.
 Die Abonnenten im Ausland können auch mit Banküberweisung oder Money Order bezahlen. Nicht zurückgeforderte Manuskripte werden nicht retourniert.

Owner, publisher and editor KONFRONTATION SA, Postfach 3170, CH-8048 Zürich.
 Editor in charge: Jan Vltavský. Layout Marcel Anjou. Printer: Kurt C. Willi, Fröhlichstrasse 29, 8008 Zürich. Published six times yearly.
 Postcheque office: 80-17663, Zürich.
 Bank: Aargauische Hypotheken und Handelsbank, CH-5200 Brugg, Kto: KI-553889.6. For Konfrontation.
 Subscribers can also transfer their money by bank or money-order.
 Original manuscripts will only be returned upon request.

Roční předplatné /šest čísel/:		Jednotlivé číslo:	
One year subscription /six copies/:		Single copy:	
Jahresabonnement /sechs Ausgaben/:		Einzelnummer:	
sFr	49.50	sFr	9.80
DM	52.50	DM	10.25
Oes	390.-	Oes	77.-
L	14.50	L	2.85
Hfl	57.50	Hfl	11.50
FF	118.80	FF	23.50
bFr	829.-	bFr	165.-
sKr	119.-	sKr	24.-
dKr	139.50	dKr	28.40
nKr	139.50	nKr	28.40
US \$	25.90	US \$	4.95
can \$	28.-	can \$	5.45
aus \$	24.90	aus \$	4.90